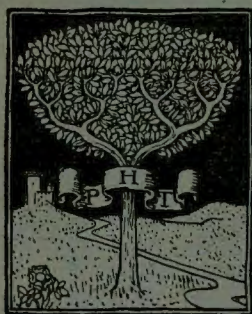

PERSONHISTORISK TIDSKRIFT

1900

UTGIFVEN

AF

SVENSKA AUTOGRAF SÄLLSKAPET

GENOM

F. U. WRANGEL

SÄLLSKAPETS SEKRETERARE

ÅRG. II

HÄFT. 2

INNEHÅLL.

Utdrag ur C. A. H. Hamiltons dagbok år 1744 . . .	sid. 57.
Stockholms öfverståthållare (forts.) af N. v. D. »	78.
Två Karoliner af N. v. D. »	94.
Ätten von Hackewitz af A. W. LUNDBERG »	96.
Heraldiskt af AD. NEOVIUS »	124.
Ett porträtt af Gustaf II Adolf af AD. NEOVIUS . . . »	125.
Biografisk litteratur af K. F. W—r: Anteckningar om Kungl. Svea Art. reg. 1794—1894 »	125.
Genmäle af C. A. KLINGSPOR »	127.
Smärre biografiska meddelanden. »	128.
Frågor »	132.
Ledamotsförteckning »	133.

PORTRÄTT.

SCHERING ROSENHANE, JACOB ALBREKT VON LANTINGSHAUSEN,
GILLIS BILDT, TURE GABRIEL BIELKE, CONRAD SPARRE.

Utdrag

ur

Carl Axel Hugo Hamiltons dagbok år 1744¹.

De svenska privatarkiven äro i själfva värdet icke så få, och när man ej önskar utsträcka sina forskningar längre tillbaka i tiden än till förra seklet, kan man nästan alltid vara säker om att på en stor del af våra herresäten anträffa brefsamlingar, anteckningar, dagböcker och resejournaler, som gifva intressanta uppslag och lemna tillfälle till närmare kännedom om våra förfäders lefnadssätt. Visserligen äro de upplysningar, som i sådana familjearkiv stå att vinna, endast sällan af den art, att de kunna uppträda med anspråk på att om-skapa historien, men icke desto mindre har forskandet i dessa »gamla luntor» ett alldeles särskildt behag, som i viss mån kan jämföras med det stora intresse, hvarmed historikern i statsarkiven studerar forna dagars statsmäns eller diplomatiska agents efterlemnade papper.

Det är emellertid just ur dylika smärre, privata arkiv, uppkomna utan tanke på, att eftervärlden skulle hafva någon direkt nytta af dem, som man har att hämta dessa upplysningar om våra förfäder under hvardagslivets förhållanden, hvilka gifva oss en trognare bild af

¹ Originalen till denna på franska språket skrifna dagbok eller anteckningsbok, som i sin helhet hänföra sig till endast ett år (1744), förvaras på Hedensberg och ägas af grefve Gustaf Hamilton, som erhållit densamma af grefvinnan Beate-Sophie Wachtmeister, född Wrangel, hvars svärmoder, grefvinnan Wachtmeister, född Adlerfelt, var dotter till författarens änka i hennes senare gifte med den i dagboken ofta omnämnde friherre C. Adlerfelt i hans fjärde gifte. Boken har af den nuvarande egaren välvilligt ståtts till mitt förfogande, och tog jag för några år sedan därutaf en fullständig afskrift, men inseende att ett återgifvande af densamma i dess helhet och på franska kanske icke skulle lämpa sig för Personhistorisk Tidskrift, och då min egen tid var allt för mycket tagen i anspråk, vände jag mig till den för forskningar inresserade kaptenen friherre C. Raab, som med stor pietet öfversatt vissa delar däraf samt i samråd med undertecknad redigerat de utdrag, som härmed offentliggöras.

F. U. W.

flydda tiders seder och åskådningssätt, än den officiella historien kan åstadkomma. Prosper Mérimée säger i företalet till sin utmärkta kulturskildring: *Chronique du temps de Charles IX.* »Ce n'est point dans Mézerai, mais dans Montluc, Brantôme, d'Aubigné, Tavannes, La Noue etc. que l'on se fait une idée du Français au XVI:e siècle. Le style de ces auteurs contemporains en apprend autant que leurs récits.»

* * *

Carl Axel Hugo Hamilton till Hageby var medlem af den gren af ätten, som öfverflyttade till Sverige under Gustaf II Adolfs tid. Fadern, friherre Johan Henrik Hamilton, var officer i svenska arméen och blef sedermera generalmajor i hertigens af Holstein tjenst; den 5 oktober 1718 gifte han sig med Sidonia Juliana, dotter till amiralen grefve Axel Johan Lewenhaupt, och i detta äktenskap föddes den 1 juni 1722 sonen Carl Axel Hugo. Längre fram drog sig Johan Henrik Hamilton tillbaka till sina gods i Finland, der han dog den 11 januari 1736; han var då änklings sedan knappt ett år; hans maka hade dött i Åbo den 23 januari 1735. Den unge Carl Axel Hugo, som sålunda fann sig fader- och moderlös vid ännu ej fyllda fjorton år, hade redan år 1733 blifvit nämnd till underlöjtnant vid regementet La Marck i franska arméen och var besluten att söka sin framtid på den militära banan. I denna afsikt reste han till Stockholm och blef där inskrifven som volontär vid gardet; han försummade derföre ingalunda sina studier. I Upsala fick han tillfälle att uppöfva den fallenhet för litteraturen, som säkerligen skulle än ytterligare utvecklats, om icke gynnsamma utsikter för befordran i förening med egna böjelser redan från början anvisat honom krigaryrket som det enda antagliga. Han anställdes sedermera vid Hamiltonska regementet och utnämndes till löjtnant 1741. År 1744 företog han den resa, som delvis finnes skildrad i hans dagbok. Sverige hade nyss fått fred med Ryssland, och de unga officerarne, som illa fördrogo ovärksamheten, skyndade i massa öfver till Frankrike, där de togo tjänst företrädesvis i regementena: Alsace, Appelgren — som några år förut erhållit namnet »Royal Suédois» —, Fersen och La Marck (fordom Königsmarck). Den unge Hamilton, som hade haft fem farbröder och åtskilliga anhöriga på modernet i franska arméen och som dessutom genom sin mor var tämligen nära befreundad med den ryktbare marskalken af Sachsen, kunde känna sig säker på att blifva väl mottagen. På grund af sin sedan ett tiotal år tillbaka erhållna fullmakt vid regementet La Marck inställde han sig först vid detta regemente och blef där genast utnämnd till kapten samt

erhöll nästan omedelbart derpå öfverstes rang. Han deltog i alla de följande årens fälttåg och hade derunder blifvit »commandant de bataillon». Sedan han från 1760 varit öfverste i svensk tjenst, blef han år 1762 landshöfding i Kristianstads län, men afled redan följande år den 9 juni på Vanås. Gift 1751 den 27 maj med Betty Jennings.

* * *

De ofvan anförda omständigheter, hvarunder den lilla dagboken tillkommit, torde tillfyllest sätta läsaren på sin vakt mot alltför stora förväntningar på något »intressant och pikant». Vi ha ej här att göra med någonting liknande den pärla inom memoarlitteraturen, hvarigenom en annan Hamilton forplantat sitt rykte till eftervärlden. Vår hjälte har ännu icke hunnit till samma skeptiska verldserfarenhet, ej heller uppnått samma kvickhet eller elegans i stilen som sin lysande namne greve Antoine Hamilton († 1720), då denne skref »*Mémoires de la vie du comte de Gramont*». Det ämne, som behandlas i dagboken, är också ett af de mera alldagliga. En resa genom landet i sällskap med en god vän och med uppehåll här och där på slotten — en berättelse, där en kritiker kunde hafva åtskilligt att anmärka, ifall den någonsin varit afsedd för kritiken, men där det genom den något »blomstrande» stilen går en tråd af känslighet och allvar, som visar, att författaren, trots sin ungdom, redan tänkt sig lifvet från mer än en sida. Hvad som emellertid torde vara af intresse särskildt för denna tidskrifts läsare, är det lilla porträttgalleri, som författaren framställer af mer eller mindre ryktbara samtida personligheter. Han är visserligen icke en artist af högsta rang, vår porträttör, men hans bilder, om de också hafva ett tämligen enformigt släkttyp, äro dock intressanta nog. Originalen äro dessutom nästan alla släkt på ett eller annat sätt, åtminstone de flesta af dem. Memoarförfattare från denna tid hade för vana att göra porträtt af sin omgifning och bland dem finnas de, hvilka uppträd med mera pretension och icke lyckats bättre. Med tillhjälp af litet välvillig fantasi torde nog läsaren kunna skapa sig den riktiga uppfattningen af *Silvie* och *La Pie*, af *Sot en Coeur* och *Nonchalant* m. fl. Ty det är under diktade namn, lämpade förmodligen efter vederbörandes olika egendomligheter, som författaren presenterar sina vänner för oss. Till pseudonymerna hänvisande noter hjälpa oss att identifiera en del af personerna.

Då utrymmet icke tillåter att in extenso återgifva dagboken, lämnas nu endast ett sammandrag, hvarvid vi dock gifvit författaren till-

tillfälle att här och där uppträda personligen. »Porträtten» äro så nära som möjligt ordagrannt återgifna.

En aprilmorgon 1744 rullar från Stockholm ut genom Skanstull en kaross, i hvilken befinna sig författaren till den omnämnda dagboken jemte hans förtrogne vän, som af författaren benämnes baron *d'Aiglechamps*.¹ En gammal trojänare hos den senare, och som längre fram har en icke oviktig roll att utföra, sitter på kuskbocken. Samtalet mellan de unge männen rör sig — som det väl alltid gjort mellan unge män, hvilka ännu ej ha anledning att filosofera öfver lifvets allvarligare sidor — kring deras framtidsplaner och hjärteangelägenheter. Vi få veta, att de bägge ägnat sig åt krigaryrket och nu äro på väg att lämna hemlandet för att inträda i en främmande armée, där de äro fullt beslutna att vinna rykte och framgång. Tanken på, att framtiden hör dem till, tjänar som läkemedel mot ögonblickets smärta — afskedet från de kära anhöriga, de lämna hemma. Och så glider samtalet in på ett ämne af mera intim beskaffenhet. Baron *d'Aiglechamps* är fångad i kärlekens garn. En högst förtjusande dame, *Silvie*,² har intagit hans hjärta, och han har den ljufva förhoppningen att äfven hafva vunnit hennes. Som bevis företes från nämnda dame ett bref, hvilket de båda vännerna läsa med mycket intresse. Och därpå anförtror baron *d'Aiglechamps* sin reskamrat, till dennes icke ringa förvåning, att det just är *Silvie*, som är närmaste målet för deras resa. Kärleken tillåter honom icke att lämna den trakt, der hans hjärtas dam uppehåller sig utan att förut ha träffat henne och svurit henne evig trohet. Under mottagandet af detta förtroende har vår hjelte ännu ej fått ett ord med i laget, helt

¹ *Friherre Carl Adlerfelt*, f. 1719, † den 20 januari 1769 i Malmö. Generalmajor samt slutligen landshöfding i Malmö. Han var fyra gånger gift. Första gången redan 1745 i Strassburg med en tyska samt fjerde gången 1768, några månader före sin död, med sin vän Hamiltons, dagboksförfattarens, enka, Betty Jennings, som dog 1801.

² *Ebba Margareta Ribbing till Zernava*, f. på Hörningsholm den 13 mars 1726, † den 10 maj 1787, dotter till frih. Lennart Ribbing till Zernava och friherrinnan Elsa Elisabeth Banér. Gift den 7 mars 1749 med sin kusin frih. Lennart Ribbing till Zernava, f. den 7 februari 1723, † den 5 maj 1796 på Gimmersta; han hade varit efter hvartannat kammarherre, vice landshöfding och öfverceremonimästare.

öfverraskad som han blifvit, icke så mycket öfver att höra, det d'Aiglechamps nu var allvarsamt kär, som icke desto mer beträffande föremålet för hans ömma låga. Ty han hade hittills trott, att d'Aiglechamps svärmade för *La Pie*,¹ en syster till *Silvie*. Nu finner han sig emellertid af omständigheterna kallad — dock efter att först ha omfamnat sin vän samt lofvat obrottslig tystnad samt ständig tjänstfärdighet — att föra besinningens talan gent emot passionen samt att påpeka vanskligheterna i företaget. Ty det finns sådana i detta liksom i hvarje annat af dylik art. Det vore nämligen att frukta — att döma af brevets innehåll — att det påtänkta besöket kunde kompromettera *Silvie*, emedan *Madame Plaintive*,² hennes mor, och *Monsieur Esprit-Borné*,³ hennes bror, ej voro på de älskandes sida. Härpå svaras, att all fruktan är öfverflödig, ity att *Madame Plaintive* lämnat sitt tillstånd. Detta hade utvärkats genom bemedling af *Monsieur Etourdi*,⁴ till hvilken *Madame Plaintive* endast uttryckt sin önskan, att få saken uppgjord så fort som möjligt. »En ganska förlåtlig ifver», förklarar här författaren, »hos en mor, hvilken vanligen i sina döttrar ser en börda, som hon gärna öfverflyttar på en mans skuldror, isynnerhet om denne har någon förmögenhet.» Denna ganska naturliga svaghet hos föräldrar hade *Madame Plaintive* redan visat, att hon ej var fri ifrån, då hon bortgift sin äldsta dotter⁵ med *Monsieur Sot-en-Coeur*,⁶ en ganska presentabel och rik ung man. Dennes yngre bror, *Monsieur Bucé-*

¹ *Ulrika Eleonora Ribbing till Zernava* (syster till den föregående), f. i Stockholm den 18 juni 1723, † den 8 juli 1787. Gift den 21 april 1746 med friherre Carl Gustaf von Liewen, f. 1722, † den 16 juni 1770. Landshöfding i Stockholms län.

² *Ebba Elisabeth Banér*, f. 1692, † den 11 december 1768, dotter till friherre Carl Gustaf Banér och grevinnan Ebba Charlotta Lewenhaupt. Gift den 1 juni 1716 med friherre Lennart Ribbing till Zernava, f. på Gimmersta den 26 oktober 1676, generaladjutant, † den 29 augusti 1732.

³ Den vackra »*Silvie*» hade två bröder, *Per* och *Gustaf Ribbing till Zernava*, men hvilkendera härmed afses har ej kunnat bestämmas.

⁴ Förmodligen friherre *Carl Sparre*, sedermera riksråd och öfverståthållare m. m.

⁵ *Catharina Charlotta Ribbing till Zernava*, f. den 24 november 1720, † den 21 maj 1787. Gift den 12 juni 1743 med friherre Charles De Geer till Leufsta. Det är denna friherrinna, De Geer född Ribbing, som gjort sig känd på grund af sitt intresse för vaccinationen. En medalj präglades till äminnelse af hennes värksamhet för denna sak.

⁶ Friherre *Charles De Geer till Leufsta*, f. den 10 februari 1720, † den 7 mars 1778. Han är författare till ett mycket högt uppskattadt arbete, kalladt »*Histoire des Insectes*», försedt med färglagda teckningar.

*phale*¹ var förälskad i *Silvie*, och som han var betydligt rikare än *d'Aiglechamps*, skulle modern helt säkert gärna föredragit den förre såsom sin måg. Om dessa omständigheter upplyser nu baron *d'Aiglechamps* sin reskamrat, tilläggande, att han har ingenting att frukta, då han fått de mest öfvertygande bevis på sin utvaldas trofasthet.

Under meddelandet af detta förtroende och det meningsutbyte, hvartill det gifvit anledning, har tiden skridit raskt framåt, de resande ha passerat sin första hållplats, hvarifrån de, efter att vederbörligen ha rekreat sig, rulla vidare mot sitt kvarter för natten. Skymningen har småningom fallit på, och det inbrytande mörkret inbjuder till hvila och själfbetraktelser. Slumrande i hvar sitt vagnshörn anlända de vid midnatt till Södertelje, om hvilken stad författaren säger: »Som man är illa logerad där, beslöto vi oss för att stanna qvar i vår vagn och sålunda afvakta soluppgången.» Morgonstunden ägnas åt ett värf af sonlig pietet — ett besök i kapellet, der *d'Aiglechamps* låtit uppresa en gravvård öfver sin afidne far.² Och sedan följer en liten episod, berättad med en viss komisk verve, och som icke är utan sitt intresse, som jämförande tidsbild betraktad.

d'Aiglechamps, som väntar att inom några timmar stå inför sin utvaldas granskande ögon, går naturligtvis med ängslig omsorg tillväga i afseende på sin toilette och upptäcker, att han är i behof af en barberare. Men en dylik funktionär finns ej att få för pengar i det primitiva samhälle, Södertelje då var, och den olycklige fästmannen »in spe» faller i händerna på en gammal soldat, krigskamrat till hjältarne från förra århundradet och mera van att sköta värjan än rakknifven. Hur veteranen med darrande händer härjar på den unge ädlingens haka, medan denne under operationen har att utstå månet godmodigt skämt från sin vän, som sjelf i säkerhet åskådar uppträdet, detta är en lefvande illustration till satsen, att kärleken tål allt och fördrager allt. Men allt har en ända, och äfven denne martyrs lidanden taga ett slut; *d'Aiglechamps* är rakad, och resan fortsättes. Man kommer till

¹ Antagligen menas härmed *Anion De Geer till Leufsta*, den rike herren till Österby, f. den 16 maj 1721, † den 9 augusti 1756. Gift med Ulrika Charlotta Taube i hennes 1:a gifte.

² Friherre *Per Adlerfeldt*, f. den 4 juni 1680 (efter Anrep; men enligt Riddarholmskyrkans dopbok döptes han den 7 juli; det är sålunda troligt, att han föddes i juli månad och ej i juni), † den 27 juni 1743, generalmajor, svensk minister i Köpenhamn, riksråd.

kusten där midt emot, och åtskild från fastlandet medelst ett litet sund ligger »den förtrollade ön» med Hörningsholms ståtliga slott. Vi närma oss nu tyngdpunkten i denna del af berättelsen — besöket på slottet och presentationen af därvarande personligheter — samt lämna här åt författaren att tala för sig sjelf:

»Om min vän fått följa sitt eget hufvud, hade han visst passerat sundet simmande, så otålig var han att träffa sitt hjärtas dame. Men konvensans regler måste iakttagas, och dessa fordrade, att vi anmälde vår ankomst. *Pasquin*^{*} affärdades följaktligen i detta uppdrag, och då han lät oss vänta något länge på sin återkomst, fick *d'Aiglechamps* ett anfall af misströstan; än inbillade han sig, att modern ångrat det tillstånd hon gifvit honom att träffa *Silvie* samt för den skull sändt henne förbud att mottaga honom, än trodde han, att *Silvie*, i okunnighet om moderns medgifvande, skulle hysa betänkligheter mot att träffa honom; än fruktade han, att *Sot-en-Coeur* kommit dit, eller ock att *Esprit-Borné* var på platsen för att förarga honom. Men han blef snart kvitt all oro, då han fick se *Pasquin* återkomma med ögonen strålade af glädje öfver det sätt, hvarpå hans herres bud blifvit mottaget. Också hade vi knappt fått syn på honom, förr än vi varseblefvo *Silvie*, som ledd af kärlekens hand ställde sina steg mot stranden sin älskade till mötes. Vi passerade det lilla sundet i ilande fart, och så snart vi satt foten på land, skyndade min vän att kyssa handen på sin härskarinna, som mottog honom med ömheten målad i sitt ansikte, ehuru med en förtjusande blyghet, framkallad af min närvaro, som hindrade henne att ge sina känslor fritt lopp. Efter utbyte af de första helsingarne försummade jag ej att göra henne min kompliment fastän tämligen fåordigt, för att icke hindra de båda älskande att ägna sig åt hvarandra. *d'Aiglechamps* begagnade sig häraf för att bjuda armen åt *Silvie*, och jag följde dem på litet afstånd, men *Silvie*, som lade märke till, att jag höll mig afsiktligt undan, ställde litet emellan några ord till mig, hvilka jag af artighet ej kunde lämna obesvarade, och sålunda beröfvade jag ofrivilligt min vän nöjet att ensam sysselsätta sig med sin dam. Men jag gaf honom tillfälle att taga skadan igen, så snart vi kommit inomhus, ty efter de första höflighetsbetygelserna å ömse sidor lämnade jag de båda älskande i förmaket och begaf mig sjelf ut i salen

^{*} Antagligen en kammartjänare eller ridknekt i tjänst hos baron Adlerfelt, och som författaren fått det skämtsamma infallet att kalla vid den beryktade romerske träskomakarens namn.

under förevändning att betrakta några taflor, som jag sanningen att säga ej förstod mig stort på. Det nöje de älskande erforo att ostörda få talas vid blef emellertid snart afbrutet genom *La Pie's* inträde. Hon mottog oss med mycken artighet, och conversationen blef allmän. Man frågade oss efter nyheter i hvarje-handa ämnen, hvarpå vi måste svara till stor förargelse för min vän, som sålunda gick miste om en tête-à-tête. På detta sätt förgick förmiddagen, hvarpå det tillkännagafs, att bordet var serveradt, och vi satte oss ned till en god, men icke öfverdådig måltid. Samtalet rörde sig kring både saker och personer. *Monsieur Etourdi* blef ej bortglömd. De båda systrarne voro betydligt på sin kant mot honom, isynnerhet *La Pie*, som han en gång gjort sin kur, men som fann sig sårad af hans flyktighet och brist på takt, anförande till och med, att han talat om henne på ett föga smickrande sätt. Vi gjorde hvad vi kunde för att ursäkta honom, men man ville ej lyssna till våra förklaringar. Efter middagen förflyttade vi oss till de två systrarnas rum, der samtalet fortsattes i samma ton. »*Etourdi's* syster *La Belle Iris*¹ blef nu inblandad däri, och fastän hon var föremål för många loford, tycktes det, som om äfven hon blifvit delaktig af den onåd, hvori hennes bror råkat hos *La Pie*, som påstod, att *La Belle Iris* var tillgjord och romanesk. För att öfvertyga oss i detta afseende lemnade hon oss att läsa en packe bref, som sagda älskvärda dame skrifvit till sin bror, men som denne offrat åt sin kärlek för *La Pie*. Det är också sannt, att dessa bref tycktes härröra från en ömsint själ; orden: *Roi-de-Coeur*, *Poulet* och *mon enfant* förekommo där ofta, men den som känner *Iris*, bör förlåta henne denna något öfverdrifna vänskap för brodern, i betraktande af hennes många utmärkta egenskaper i öfrigt.»

»Under det vi afslutade läsningen af brefven, serverades kaffe, och då detta intagits, föreslog jag en promenad i trädgården, helt säker att dermed göra de unga tu en tjänst. Min list lyckades, och förslaget antogs. *d'Aiglechamps* bjöd *Silvie* armen, och dessa två satte sig i spetsen; jag, för min del, stannade efter, i afsikt att ge dem tid och uppehåll *La Pie* med att jämte henne dricka ännu några koppar kaffe, allt under det jag utbredde mig

¹ Grefvinnan Charlotta Fredrika von Fersen, född Sparre, f. 1719, † den 20 december 1795 i Stockholm. Genom sitt äktenskap moder till de bekant-tvenne systrarna von Fersen, hvilka jämte grefvinnan von Meyerfelt i memoarlittera-turen kallas »de tre gracerna».

om *l'Etourdi*, hvilken, trots hennes vrede mot honom, ännu låg henne om hjärtat. Efter en kvarts timmes räsönemang gingo vi efter till trädgården, och då jag genast fick syn på de båda älskande i slutet af en allée, förde jag *La Pie* in i en annan, där jag i min tur började göra henne några små förklaringar, hvilka gäfvö mig förövändning att promenera i långsam takt, och på detta sätt drog jag ut på tiden för de andra, hvaraf de förstodo att väl begagna sig, ty efter hvad *d'Aiglechamps* sedan sagt mig, var det då som de svuro hvarandra ömsesidigt en evig trohet och gäfvö hvarandra oskyldiga vedermälen därpå, dock utan att ännu ingå en formell förlofning. *d'Aiglechamps* tog ur sin ficka ett guldur som han bad *Silvie* emottaga som ett visserligen obetydligt tecken af hans kärlek, men som skulle återkalla honom äfven frånvarande i hennes minne. Det var i detta ögonblick, som *La Pie* och jag närmade oss, och detta kom dem att afbryta det ömma samtalet. Som vädret ej var så synnerligen vackert, begäfvö vi oss tillbaka till slottet. Jag förde nu talet på vår förestående afresa, men våra förtjusande värdinnor föreslogo oss att kvarstanna till supén, hvilket förslag vi antogo med största förnöjelse. *La Pie* hade ett bref att skriva, och sedan hon gjort oss sin ursäkt, satte hon sig ned vid skrifbordet för att afsluta det. De älskande drogo sig till förmaket och i afsikt att lämna dem ostörda gick jag ut för att göra en promenad på egen hand...

Följer så en liten tur kring ön med naturbeskrifning och dithörande reflektioner, hvarunder författarens tankar helt naturligt röra sig kring hufvudpersonerna i det lilla äfventyr, hvori han blifvit indragen. Han vaknar ur sina drömmier vid ljudet af sin egen röst, som säger: — *d'Aiglechamps*, du är lycklig, som kunnat vinna en så förtjusande kvinnas kärlek! — Och då en röst i hans inre börjar förebrå honom det nästan alltför varma intresse, han finner i sin väns utvalda, tager författaren fram sin anteckningsbok, för att förströ sig, och gör däri följande utkast till *Silvies* porträtt:

Silvie är i blomman af sin ålder, hon är liten men välväxt och för sig ledigt. Hon har en strålande vacker hy, hvitare än snön och rödare än rosen. Formen på hennes ansikte är mera rund än oval, hon har mörkt hår, bred panna och bruna ögon, hvilka allt efter hennes känslostämning äro eldiga eller trånande, men alltid lika tjusande; näsan är liten och munnen likaså. Lägg härtill den skönaste barm i verlden samt vackra

händer,¹ och ni har den fagra *Silvies* porträtt. Hvad hennes sinnelag angår, så har jag sett henne för litet för att kunna grundligt döma därom, men jag behöfde blott ett ögonblick för att finna, att hon eger en fin och känslig uppfattning, som det blott fattas världserfarenhet och god ledning för att ytterligare utveckla. Hon tyckes mera glad än dyster, gör gärna små satiriska infall — utan att förtala — och drifver dem icke för långt, afhållen af sitt välvilliga sinnelag. Hon är icke främmande för ömheten — tvärtom, hennes unga hjärta är mottagligt för denna känsla, som hennes medfödda blygsamhet likväl torde ständigt hålla inom gränserna för den strängaste dygd, såvida goda råd alltid äro till hands att för henne framhålla de faror, världens smicker och förföriska nöjen ofta kunna medföra. Kort och godt, *Silvie* torde göra *d'Aiglechamps* till den lyckligaste bland dödlige, om hon alltid förblir sådan hon nu är, och *La Pie* ej meddelar henne några af sina fel, hvilka likväl hos denna motvägas af många förtjänster.»

»Se här hurudan hon framställer sig för mig: *La Pie* är väl växt, hon har ett rundt ansigte, stora bruna ögon, bländande hy och liten mun. Hennes blick är liflig och eldig, till och med en smula stolt, hennes hållning ädel och ledig, hennes sätt obesväradt. Hon har ett skarpt och genomträngande förstånd, en stark och liflig inbillning, som kommer henne att hos dem, hvilka misshaga henne, upptäcka fel, hvilka de ej ha, och dem hon gärna omtalar för andra, framställande saken på ett oskyldigt och roande sätt. Hon har ett gladt lynne, hennes sätt att tala är rasht men behagligt och hennes konversation underhållande, såsom fallet alltid är med dem, hvilka ha en satirisk ådra. Hon växlar humör lika lätt som hon byter toalett; det är ett ögonblicks verk att göra henne till sin ursinnigaste fiende, men det går lika fort att försona henne. Hon är alltför mottaglig för lidelsernas invärkan, för att ej vara underkastad den mäktigaste af dem alla — kärleken. Hon älskar med våldsamhet, men jag tror, att lågan hos henne hastigt nog afsvagnar, med ett ord, den som skulle göra henne till en trogen maka torde behöfva en Argus' ögon, en Salomos förstånd och en Herkules' krafter. Med allt detta är *La Pie* en älskvärd kvinna och tjusar medelst sina såväl kroppsliga som andliga egenskaper.»

¹ Författaren hade äfven tillagt »och vackra fötter», men vid närmare besinnande har han i sitt manuskript utstrukit dessa ord.

Efter att sålunda ha tecknat de båda systrarnas porträtt begaf jag mig åter till slottet, där jag fann bordet dukadt. Under supén kom man och meddelade oss underrättelsen, att det blåst upp till storm, och att vi ej kunde passera sundet. Långt ifrån att oroa oss försatte detta budskap oss i den gladaste stämning genom det tillfälle, som därigenom gafs oss, att förlänga den angenäma vistelsen på slottet. Vi beslöto likväl att resa vid dagens inbrott och att afvakta detta vid bordet under samtal. Så skedde, och vår sålunda förlängda supé räckte mer än i åtta timmar — men så angenäma timmar, att tiden tycktes oss gå alldeles för fort. *La Pie* och *Silvie* strålade af skönhet, deras konversation blixtrade af kvickhet, så att jag och *d'Aiglechamps* drog os oemotståndligt under inflytandet af deras förtrollande begåfning. Hela världen passerade revy, och hvar och en af oss sade sin tanke med fullständig öppenhet. *Sot-en-Coeur* fick sin beskärda del. *La Pie* omtalade några drag rörande honom, hvilka lade i dagen hans girighet och gåfvo anledning till reflektioner öfver ödets nyck att ställa dylika människor på höjdpunkten af världslig lycka, under det att mången med ädelt sinne får sträfva sig fram i elände. *La Pie* gaf krydda åt samtalet genom saltet af sin satir, och timmarne förflöto så angenämt, att vi skulle önskat draga ut på samkvämet i oändlighet — men morgonen som grydde gjorde slut på nöjet.² Det var då vi kommo öfverens att gifva hvarandra några små tecken till hågkomst. Jag gaf *La Pie* en liten ring, som jag bar, och i utbyte förade hon mig en liten börs med torkade blommor samt *d'Aiglechamps* en kam af agat. Af *Silvie* fingo vi ingenting, men hon försäkrade, att hon skulle minnas oss ändå. Slutligen kom uppbrottets stund; vi togo afsked af *La Pie*, men *Silvie* ville ovillkorligen följa oss till stranden; *d'Aiglechamps* bjöd henne armen, och hon led-sagade oss till båten, där de båda älskande sade hvarandra farväl med tårar i ögonen trots all ansträngning att bibehålla sitt lugn. Jag kysste *Silvies* hand, och båten aflägsnade oss snart ur hennes åsyn...

Resan fortsattes »i kaross», och de första stunderna ägnas helt naturligt åt meningsutbyten öfver hvad som passerat;

² Hela denna scen — två unga adelsmän, som komma på besök till ett stort slott, der de gästfritt mottagas af tvenne unga flickor som för tillfället befinna sig ensamma där; denna supé på fyra man hand förlängd till långt fram på morgonen — torde med rätta förvåna den moderne läsaren, som är van vid hvad vår tids konvenans fordrar.

d'Aiglechamps begär få veta sin väns innersta tanke om de två förtjusande systrarne, och denne svarar genom att räkka fram sin anteckningsbok med de däri gjorda porträtten, hvilka *d'Aiglechamps* finner väl träffade. Den lycklige älskaren anförtror vidare sin vän hemligheten om det, likt ett slags »vårdtecken», bortgifna gulduret, men vännen ogillar ganska lifligt denna underpant på känslor, hvilkas varaktighet han anser, att *d'Aiglechamps* ej kan garantera hvarken hos sig själf eller *Silvie* — farhågor, som den senare naturligtvis finner obefogade och öfverflödiga, förvissad som han är om bådas ståndaktighet...¹

Resan afbrytes följande dag genom ett besök, som afläggas hos en kusin till författaren — »*la jeune Gustafva*».² Denne får här tillfälle att taga afsked af sin syster,³ som vistas å kusinens gods. Men uppehållet är kort, ty redan dagen därpå måste författaren offra sin broders- och släktkärlek åt vännens ifver att fortsätta färden, hvars slutliga mål — innan de lämna fädernejorden — är Skåne. Dit framkomma de efter fem dagar och välkomnas å *Monsieur Tintamarre's*⁴ gods på bästa sätt af dennes maka.⁵

»Hon är ytterst älskvärd; utan att egentligen vara vacker, tjusar hon genom det fulländade behaget i sitt sätt; hon har ett godt hufvud, och hennes vänliga och förbindliga konversation vinner allas hjärtan; hon har ett välvilligt sinnelag, och aldrig finner man en vän som hon — med ett ord, hennes fromhet och dygd, hennes högsinhet, hennes medkänsla för de olyckliga, hennes karaktärsfasthet göra henne till en mönsterbild för sitt kön. Hon har hos sig en syster,⁶ hvilken likväl ej synes utrustad med alla

¹ Värkligheten har öfvergått allt hvad författaren hade orsak att befara. Baron Adlerfelt gifte sig fyra gånger, första gången i Strassburg knappt ett år efter det omtalade besöket på Hörningsholm och fyra år, innan den vackra *Silvie* (då 23 år) kunde besluta sig att glömma honom och gifva sin hand åt sin kusin, friherre Lennart Ribbing.

² Författaren hade väl en kusin med detta namn, Gustafva Johanna Hamilton. Det kan vara om henne han talar. Hon skulle dock vid tidpunkten i fråga vara 8 år gammal.

³ Det låter väl tänka sig, att en syster till författaren hade i uppdrag att öfvervaka ofvannämnda unga kusins uppfostran och därför vistades å dennas gods.

⁴ *Malte Ramel*, f. den 6 augusti 1684, † den 22 januari 1752. Han vistades större delen af sitt lif på sina vidsträckta gods, i synnerhet på Maltesholm, der han dog. Namnet *Tintamarre* stämmer icke öfverens med det beröm O. von Dalin egnar honom.

⁵ *Gertrud Elisabeth von Liewen*, dotter af riksrådet greve H. H. von Liewen och Marg. Juliana von Thiesenhausen, f. 1707, † den 31 juli 1765 i Stockholm. Gift med Malte Ramel i hans andra gifte.

⁶ Huruvida härmed afses *Henrika Juliana von Liewen*, som sedan blef gift med friherre Härleman, eller en ogift syster, *Anna Christina von Liewen*, hvilken, enligt Sv. Ad. Åttartaför, hade 12 fingrar, kan ej afgöras. I dagboken står om henne i en not: »*passant pour très ridicule*».

dessas egenskaper. Naturen har gifvit henne ett vackrare ansigte, ytterligare tilldragande genom ungdomens behag, och systemens fina väsende har länge tjänat henne som exempel och hos henne framkallat ett hänsynsfullt uppträdande gent emot alla, men jag vet ej, om hon delar *Madame Tintamarre's* tänkesätt i öfrigt; det tycks åtminstone, som om hon ej eger dennas öfverseende med andras fel, ej heller ha de gemensamt den äldre systemens fasthet i karaktären. Hennes toalett ligger henne mycket om hjärtat, och en vacker kvinna har svårt att vinna hennes vänskap. Detta är orsaken till hennes köld mot *Pomla*,¹ grefvinnans sällskapsdam och stora gunstling. Denna unga flicka intager medelst ett par bruna ögon, blixtrande af liflighet, kolsvart hår och ett ledigt sätt, med hvilka yttre behag hon förenar ett gladt lynne samt en fin och skarp intelligens. Hennes konversation är älskvärd, hennes blickar äro än varma, än smäktande allt efter det mål, hon har i sinnet, och hennes hjärta skapadt att älska. Med sina talanger har hon vunnit många tillbedjare, bland andra äfven *d'Aiglechamps*, hvilken nu vid återseendet icke kunde annat än finna henne förtjusande...

Tre dagar förflyta under de förströelser, landtlifvet på ett stort gods har att erbjuda, och tillvarons ljuflighet är för författaren endast grumlad af, hvad han kallar sin naturliga afundsjuka, hvilken hviskar honom i örat, att den charmanta värdinnan ger *d'Aiglechamps* företrädet i sin sympati. Att detta gifvetvis är förhållandet med *Pomla*, tyckes endast en naturlig följd af hvad som förut passerat dem emellan, och författaren kan icke neka sin beundran åt den orubbligt goda min, hvarmed grefve *Nonchalant*² bevittnar deras förtrolighet. Grefve *Nonchalant* är nämligen ursinnigt förälskad i den pikanta *Pomla*. Och så uppträder en ny personlighet på scenen, grefve *Remuant*,³ grefvinnans äldre bror.

¹ *Pomla*, som af författaren kallas »suivante de la comtesse», angifves i en not i originalet såsom »*Mad. Polo(?) née Demaré(?)*», hvilket synes antyda att personen i fråga sedermera blifvit gift. Med anledning af den otydliga skriften hafva familjenamnen ej kunnat med full säkerhet tydas.

² En annotation nederst på sidan i manuskriptet tillkännagifver, att grefve *Nonchalant* skulle vara grefve *Carl Emil Lewenhaupt* (sedermera landtmarskalk m. m.). Då denna not icke är skriven af författaren själf, kan man så mycket mindre fästa afseende därvid, som han längre fram nämner *Nonchalant* såsom bror till grefvinnan Ramel och hennes syster, således grefve *Carl Fredrik Liewen*, f. den 13 januari 1721, † den 26 mars 1763. Öfverste.

³ Grefve *Hans Henrik von Liewen*, f. 1704, † den 25 november 1781 i Stockholm. Ogift. Riksråd, öfverstemarskalk m. m.

»Det är en mycket angenäm person dels på grund af sitt goda hufvud, dels till följd af sin stora världserfarenhet; intet företag synes honom för svårt, och de, som äro hans fiender, göra bäst i att se sig väl för.» Grefve *Nonchalant* skall åtfölja de bägge vännerna på deras utrikes resa. De åtskiljas nu för några dagar men öfverenskomma att åter sammanträffa på ett af grefvinnans andra gods, der en festlighet skall ega rum endera dagen. Våra resande göra nu ett besök i Malmö, där de hufvudsakligast äro upptagna af förberedelser till den slutliga afresan, men förberedelser af en art, som torde öfverraska hos ett par unga krigsmän stadda på äfventyr. »Vi ägnade denna tid åt andaktsöfningar, då det nödvändigaste af allt, innan man företager sig någonting här i världen, är att försona sig med den gode Guden, mot hvilken vi dagligen synda, och utan hvilken alla våra företag äro fåfänga.» — Därefter påträffa vi sällskapet återigen samladt på landet hos grefvinnan *Tintamarre* — på ett annat af hennes gods — dit våra vänner medföra stora nyheter, nämligen att grefve *Tessin* och hans grefvinna äro på väg till Ystad. Grefvinnan *Tintamarre* vill gärna träffa dem, och *Monsieur Remuant* brinner af längtan att skåda *La belle Iris*; man bestämmer sig sålunda för att samma dag resa till Ystad. Men häremot inlägges en allvarlig protest af *Monsieur Tintamarre*. »Att resa på en söndag syntes vara ett oförlåtligt brott i en så from mans ögon». Också inskränker man sig till att afsända en kurir till Ystad för att underrätta sig om, huru länge grefve *Tessin* ämnar stanna där. Då kuriren afgått, beger sig *Monsieur Tintamarre* till kyrkan medtagande sin hustru och svägerska. »Han är, som redan jag sagt, mycket from eller kanske rent af en smula bigott. Hans ålder gör, att han finner fåfänglighet i alla nöjen, ehuru han af artighet och tillmötesgående mot sin hustru går in på allt, hvad hon föreslår i den vägen. Han saknar hvarken hufvud eller bildning, men den motvilja han sedan länge känner för stora världen har kommit honom att förgäta en verldsmans sätt. Han är hederlig och rättsskaffens, frikostig och välgörande, ehuru väl man att döma af hans yttre kunde taga honom för modellen till Molières »Den girige».

Dagen användes på sedvanligt vis i öfrigt; följande dag nytt kyrkobesök af värdfolket, men därunder återkommer kuriren från Ystad med varma hälsningar från grefvinnan *Tessin* till grefvinnan *Tintamarre*, och detta budskap kommer herrskapet att bestämma sig för omedelbar afresa till Ystad. Färden sker lika an-

genämt som snabbt; monsieur *Remuant*, hvilken, som sagdt, är personligen intresserad i saken, tager tömmarna och sköter dem så väl, att sju svenska mil tillryggaläggas på mindre än sex timmar. Vid framkomsten mottagas de af grefvinnan *Tessin* och *La belle Iris*; grefven är på jakt med sin uppvaktning. Te serveras, och *Monsieur Remuant* lyckas att anordna åt sig en tête-à-tête med sina tankars föremål. »Ingen kan vara älskvärdare än *Iris*. Hon är liten men väl växt, med rund ansiktsform, milda och lifliga ögon, mörkt hår, ögonbrynen liksom målade, en hy af ros och lilja, liten mun och vacker barm. Hennes själs-egenskaper öfvergå hennes kroppsliga behag. Hon har ett gladt lynne och ett klart förstånd, uppodladt såväl genom läsning som umgänge i stora världen. Hon är ömsint och dygdig, hennes känslor äro rena och hennes sätt det mest vinnande, man kan tänka sig. Med dessa förtjänster kan man icke upptäcka hos henne ett enda fel, om icke möjligen, att hon tycks lägga något för mycket an på att göra sina naturliga egenskaper gällande.»

Längre fram på kvällen återkommer grefve *Tessin* från sitt jaktparti: »Han är en ädling alltför väl känd genom sina utmärkta egenskaper för att jag skall behöfva yttra mig däröfver. Hans följe var talrikt, många personer begagnade sig af det tillfälle, grefvens resa erbjöd dem, att få visa sig och själfva se världen.»¹

Huruvida de tvenne ursprungliga reskamraterna ha haft för afsikt allt ifrån början att sluta sig till grefve *Tessins* följe, detta framgår ej af dagboken. Vi ha funnit, hurusom *Nonchalant* förenat sig med dem, och nu förstärkes kotteriet med en fjerde

¹ Beskickningen utmärkte sig enl. Fryxell genom prakt och dyrbarhet samt ej minst genom de däri deltagande personligheterna; främst grefve Carl Gustaf *Tessin* och hans grefvinna, född Sparre, bägge mönster af behag och artighet; därefter deras släkting, den sköna och älskvärda Charlotta Fredrika Sparre («la belle Iris»), (se ofvan), och därjämte ett stort antal unga svenska ädlingar, bl. a.: *Erik Brahe, Carl von Fersen, Horn, H. H. von Liewen, Taube* och *Erik Wrangel*, alla lysande genom personliga egenskaper, hög börd och prakt; resan skall hafva kostat hvar och en bland dem omkring 1000 dukater. Förmålningshögtidigheterna blefvo af preussiska hofvet firade med flere dagars festligheter och lysande tillställningar, och af *Tessin* med en fest, hvars like i smak och dyrbarhet Berlin sällan skådat.

² I *Fordomdags kulturhistoriska utkast och berättelser* af Gustaf Björlin förekommer en berättelse kallad: »*Herr von Böhnens straffpokaler*». Häri skildras ett gille bland de svenske herrar, som utgjorde grefve *Tessins* följe på ambassaden till Berlin, och nämnas som deltagare i gillet: öfverstelöjtnanten *Johan Mauritz Klinckowström*, 52 år, grefvarne *Karl Reinhold von Fersen*, 28 år, och *Karl Harald Strömfelt* 35 år; friherrarne *Erik Wrangel*, 23 år, *Karl Filip Sack*, 18 år och *Axel Johan Kurck*, 25 år samt herrar *Johan Kaspar von Bönnen*, 22 år och *Karl Henrik Riddersstedt*, 30 år. Till ofvanstående kunna läggas namnen *Posse* och *Bielke* enl. Heidenstam: *La Reine Louise Ulrique*.

reskamrat, *le comte Solide*.² Efter ett afskedsbesök å grefvin-
nan *Tintamarres* slott m. fl. höflighetsåtgärder finna vi så slut-
ligen dessa fyra — jämte en af grefve Tessins sekreterare, som
dock ej faller författaren i smaken, samt några andra bipersoner
— vederbörligen installerade på ett fartyg styrande kurs på Stral-
sund. Vädret är lugnt, farten ringa, och författaren har godt
tillfälle att ägna sig åt en af sina favoritsysselsättningar. Han tar
sin anteckningsbok och gör på följande sätt sin egen och sina
vänners yttre och inre karaktäristik vid denna tidpunkt.

»Mitt utseende är tämligen hyggligt, jag är snarare blond än
mörklagd, nästan för liten till växten för en karl men ganska
välbildad. Mina anletsdrag äro regelbundna och mitt sätt att vara
kan nog bli rätt passabelt, då sällskapslifvet hunnit göra mig mera
obesvärad, och världserfarenheten stadgat hvad som nu är osäkert
i mitt uppträdande. Jag har visserligen icke något skarpt hufvud,
men mitt förstånd är ej heller bland de mest inskränkta. Den
omsorg, man nedlagt på min uppfostran, har åtminstone lärt mig
att tänka, ehuru passionen ofta förleder mig till handlingar, som
jag vid eftertanke ångrar. Mitt lynne är mera sorgbundet än
gladt till följd af de motgångar jag haft. Jag har ett ömt sinne-
lag, jag älskar mina vänner lidelsefullt, jag är svartsjuk samt kan
bli misstänksam och orolig vid minsta anledning från deras sida,
hvilket gör, att jag har svårt att behålla dem, om jag ej träffar
sådana, som likna mig själf. Sådan är jag äfven, då det rör sig
om kärlek, och en älskarinna kan icke göra nog mycket för att
bevisa, att hon älskar mig. Jag är icke utan gudsfruktan, de olyc-
kor, som drabbat mig, hafva tillräckligt lärt mig, att det är hos
den Högste allena, vi böra söka vår tillflykt. Detta oaktadt är
jag allt för fallen att låta världens nöjen och lyckan förströ
mig från min plikt. Falskhet och elakhet hafva alltid synts mig
förhatliga, men jag afhåller mig med möda från att öfva min satir
i vänners sällskap. Omtanken för framtiden framkallar ofta hos
mig en pinsam obeslutamhet. Högmod är ej min svaghet, men en
smula egenkärlek gör mig just ej så missbelåten med mig själf.
Den dåliga tanke jag har om världen i allmänhet i förening med
kärlek till frihet och oberoende göra mig i högsta grad fallen för
ett lugnt och stilla lif, hvilket endast min ekonomiska ställning,
hindrar mig att välja. Åran lockar mig, emedan jag ej kan för-
summa mitt goda namn och rykte, hvilket ligger mig allt för myc-

² Hvem författaren menar med »*comte Solide*» har ej kunnat utrönas.

ket om hjärtat. Jag känner ingen lystnad efter guld, men skulle vilja vara rik för att kunna uppträda på ett lika värdigt sätt som många andra. Vin och spel ha föga lockelse för mig. Jag önskar, jag kunde säga detsamma hvad beträffar kvinnorna. Jag röres af andras olycka och anser som min plikt att hjälpa, där jag kan. Det finns ingenting jag afskyr mera än en otacksam människa och skulle icke nog kunna straffa den, som visade sig sådan mot mig. Jag tänker för litet på mina affärer ibland för att vara en god ekonom. Skvaller synes mig ovärdigt en hederlig man. Också äro andras hemligheter i säkert förvar hos mig, men hvad mina egna angår, måste jag ha någon att anförtro mig åt, och genom för liten misstänksamhet öppnar jag ofta mitt hjärta, innan jag känner den, jag har att göra med. Sådan är jag eller förefaller jag mig vara. En annan torde kanske afbilda mig mera träffande, men ej med lika stort öfverseende med mina fel.

d'Aiglechamps är något längre än jag, väl växt med ett ledigt och vinnande sätt. Hans ansikte är icke vackert men öppet, hans ögon äro fulla af eld med ett uttryck af ömhet, då hans hjärta är såradt, och skalkaktiga nog, då han låter sin satir flöda, hvilket han mycket gärna gör. Han kan känna gudsfruktan, då de världsliga nöjen, af hvilka han är upptagen, lämna honom tid därtill. Ärelystnaden styr honom. Det finns ingen ställning för lysande för honom att eftersträfvä och han vill gärna vara den förste i laget. Han har ett genomträngande skarpt förstånd och är synnerligen intresserad af sitt yrke. Kärleken har ett suveränt välde öfver hans sinne; han kan icke se en vacker kvinna utan att älska henne och glömmar därvid allt annat i världen. Han är mottaglig för vänskapen och står med nöje till sina vänners tjänst, men den, som vill ega hans vänskap, får använda mycken möda för att kunna bibehålla densamma. Han är häftig och förfäktar sina åsikter med ståndaktighet, dock utan att ådraga sig gräl, hvilket han undviker så långt hedern tillåter. Han har ett gladt, till och med en smula ystert lynne. Hemligheter, som man anförtro honom, äro i säkert förvar. Han fattar allt för raskt sina beslut för att kunna väl öfverväga allt, hvad han förefager sig. Vin och spel lämna honom oberörd, men alla andra nöjen — världen med ett ord — locka honom mycket.

Nonchalant liknar honom härutinnan. Alla nöjen, hvaraf han kan njuta sitt lystmäte i all bekvämlighet, äro för honom tilldragande, men främst sätter han kärlek, spel och ett godt bord — och i kärlek är han ej bland de beständigaste. Detta hindrar

ej, att han är en god och oförarglig människa. Han håller nog af sina vänner, men dessa få ursäkta, att han roar sig på deras bekostnad, om han finner tillfälle till ett godt skämt. Han är icke rik, men skulle vilja vara det för att kunna kläda sig fint, lysa i världen och må godt, men äfven för att hjälpa andra, ty han har ett godt hjärta. Åran är en sak, som det är förenadt med allt för mycken möda att vinna, för att han skulle sträfva därefter, och om han icke uppoffrar henne för ett lugnt och njutningsrikt lif, så är det ej hans förtjänst. Han har ett synnerligen oroligt lynne; ögonblickets vedermöda tycks honom alltid den värsta; han måste hafva något af sina favoritnöjen att tänka på för att hålla humöret uppe. Han är icke ogrannlaga, om man gör honom ett förtroende, men utan all hänsyn för en hemlighet, som han lyckas uppspana på egen hand, ledd af sin medfödda nyfikenhet. Han är alltför öppen-hjärtlig att kunna förstå sig, och de som misshaga honom, hafva ingen svårighet att märka det. Som blygheten icke hör till hans svaga sidor, begår han stundom små oafsiktliga ohöfligheter, alltför känslig i själfva verket för att vilja skaffa sig ovänner. Han har för resten ett ganska godt utseende, är lång och välväxt med blå, lifliga ögon, regelbundna drag och blek ansiktsfärg — i det hela en vacker ung man oaktadt hans något böjda och vårdslösa hållning.

Grefve Solide ser mycket väl ut. Han har ett öppet, manligt ansikte, ögon fulla af lif och milda på samma gång. Han har af naturen krusigt hår, en högväxt och ståtlig gestalt, breda axlar och säker hållning. Hans sätt är artigt och förekommande. Han har ett redigt hufvud och godt omdöme. Omtänksam och förutseende i allt hvad han företager sig, tänker han sig väl för, innan han talar och anförtror sig endast åt den, han väl känner, och behåller icke desto mindre alltid något för sig själf. Han har ett jämnt lynne, grundadt på religiositet; han tyckes sätta hela sin förtröstan till Gud och dyrkar honom såsom en god kristen anstår, utan bigotteri. Han är vänlig och förekommande men på samma gång fast och beslutsam samt hängifven sin plikt utan att afskräckas af faror eller besvärligheter. Hans ärelystnad består endast i sträfvande att söka uppfylla de fordringar en hederlig man ställer på sig själf; omsorgen om sin världsliga lycka öfverlåter han åt den Allsmäktige. Han är ordentlig i sin ekonomi, men skonar aldrig sin börs, då det gäller de fattige, hvilkas lidanden han icke kan se utan rörelse. Passionerna ha föga välde öfver honom; om det finns en lidelse, som skulle kunna få makt med

honom, vore det väl kärleken, hvilken svaghet likväl han väl förstår att dölja för världens ögon. Dessa äro hans förtjänster; jag är icke tillräckligt bekant med honom för att grundligt känna hans fel. Liksom hvarje dödlig måste han väl ha sina, och om jag skulle tänka mig något i den vägen, vore det litet egenkärlek, för mycken misstänksamhet och en smula förställning.»

Sedan porträtteringen blifvit afslutad, hvartill reskamraterna lämnat sin medvärkan sofvande, väckas dessa och resans enformighet skingras medelst spel. Följande morgon har man Rügen i sikte, och fram på dagen anländer flottiljen till Stralsund, först grefve *Tessins* jakt, som hälsas af fästningens kanoner.

Grefve Carl Gustaf Tessins ambassad beskrifves af samtida minnestecknare såsom något enastående; alla öfverensstämma i präktiga beskrifningar öfver den ståt, som vid detta tillfälle utvecklades af vår lysande representant. Baron Hamilton nämner likväl ej i sin dagbok något, som tyder på en särskild praktutveckling under uppehållet i Stralsund; detta kan likväl vara beroende derpå, att *la belle Iris* i hans ögon fördunklade allt och alla.

Några af hans egna ord rörande sällskapslivet och de tongifvande i Stralsund torde intressera.

»Vår första åtgärd efter landstigningen var att uppvakta grefven och grefvinnan *Tessin*, hvarpå vi gingo att aflägga ett besök hos *Monsieur Klin* . . .»,¹ där vi träffade öfverste Schwerin,² hvilken visade sig på allt sätt förekommande samt bjöd på middag. Vi antogo inbjudningen och gjorde vår reverens för hans maka — en mycket artig och förbindlig dam — samt tre döttrar, hvilka ha ett särdeles godt sätt och ingalunda sakna hufvud, men som säkerligen aldrig riskera att förväxlas med de tre gracerna. Efter måltiden åtskildes sällskapet, emedan alla sade sig vara trötta efter resan. Jag och mina kamrater tillbragte återstoden af kvällen i sällskap med grefve *de Talon*,³ en vacker och älskvärd man, som varit mycket med i världen, har en världsmans sätt, är kvick och gladlynt men lättsinnig och ostadig. Grefve *Courant*

¹ Sannolikt Frih. T. A. *Klinckowström*, f. 1693, † den 16 jan. 1765. Kansler och direktor för Pommerska regeringen.

² Frih. *Claus Philip von Schwerin*, f. den 24 mars 1689, † den 10 december 1748: öfverste vid det i Stralsund garnisonerade regementet sedan 1737; kommandant därstädes sedan 1743; generalmajor 1746. Var sedan 1716 gift med Maria Johanna Burensköld, dotter till baron Jakob Burensköld. I detta äktenskap föddes en son (sedermera grefve von Schwerin) samt trenne döttrar.

³ Grefve C. R. *von Fersen*, sedermera öfverhofjägmästare samt en af rikets herrar. Han blef fyra år senare gift med »*La belle Iris*».

*champs*¹ var också med, en vacker karl, ljuslagd, med ett skarpt och genomträngande förstånd men mycket elak; han skonar ingen och gör hvar och en, som tillåter det, till föremål för sitt skämt — detta fick baron *Innocent*² erfara. Denne ser bra ut, är rik, har ett ovanligt godt hjärta, är stillsam, artig och förekommande men mycket medelmåttigt begåfvad — — —

Följande dagen voro vi åter på middag hos kommandanten och hade mycket roligt. *La belle Iris* bidrog icke minst att göra samvaron förtjusande — den mest afskyvärda dessert blir en läckerhet i hennes sällskap. Också var det kring henne, som alla samlades, och hon kunde räkna lika många beundrare, som det fanns kavaljerer. Äfven jag var bland deras antal, hur liten anledning det än fanns för mig, som ingenting hade att hoppas; detta oakadt var jag förälskad, och jag känner, att jag alltid skall ägna henne den hyllning, som tillkommer hennes behag och hennes talanger. Efter måltiden åtföljde vi grefve *Tessin* till guvernören,³ som jämte sin maka anländt till staden, och hade grefve *Tessin* den godheten att föreställa oss — — — — —

Dagen därpå dinerade vi hos grefve Meijerfelt; bland gästerna var också grefve *Putbus*⁴ samt några regeringsråd, hvaraf det finns en mängd i Pommern, tack vare Hans Majestät, som alltid varit mycket frikostig i utdelande af titlar. På eftermiddagen infann sig hela adeln för att göra grefvinnorna sin uppvaktning. Jag tillstår, att åsynen af de tyska damerna uppställda i grefvinnans salong gjorde på mig intrycket af, att grefvinnan ämnade ge en föreställning i tysk komedi till vår förlustelse; deras koaffyrer och toaletter voro så utstyrda med band, remsor och gnistrande kristaller och upptogo dessa damer så stor plats, att man knappast kunde komma in i rummet.» — — — — —

Så följa dagarne på hvarandra med omväxlande middagar och supéer hufvudsakligast hos guvernören och kommandanten och den ena festligheten naturligtvis lik den andra. *La belle Iris* härjar grymt bland de unge herrarnes hjärtan; vår hjältes

¹ Antagligen grefve *Carl Posse*, f. 1719, † 1791. Hofmarskalk.

² Möjligen friherre (sedan grefve) *Gustaf Adolf Horn till Äminne*, f. 1721, † 1793. President.

³ Generalguvernör öfver Pommern var sedan länge grefve *J. A. Meyerfelt*, vid tidpunkten ifråga omkring 80 år gammal.

⁴ Sannolikt grefve *M. N. Putbus*, som vid denna tid var president i Wismarska tribunalet.

öde i detta afseende veta vi redan, längre fram är det grefve *de Talon's* tur, »ehuru hans kärlek hör till den sorten, som han ägnar alla vackra flickor», och slutligen finna vi till vår smärta, att äfven vännen *d'Aiglechamps* tycks fallen för att stundtals glömma bort, hvad han lofvade den vackra *Silvie* i trädgården. Där- emellan upptager dagboken utflykter i staden och trakten med beskrifning på sevärdheterna, icke förglömmandes det hus, som Carl XII bebodde på hemvägen från Bender. Och så randas dagen för ambassadens afresa, hvilket äfven är signal för vårt kotteri att bryta upp. Vi skola icke följa dem vidare. Författarens enskilda lefnadsöden ligga utom området för denna uppsats — den som skall skrifva hans biografi torde få anledning intressera sig för den återstående delen af dagboken.

Stockholms öfverståthållare.

Af N. v. D.

Friherre Schering Rosenhane.

Enligt en gammal, länge allmänt omfattad tradition skall den först i midten af 1500-talet framträdande ätten Rosenhane varit en gren af den högförnåma, med Vasahuset nära befryndade släkt, som förde tre rosor i sitt vapen. Liksom så många andra traditioner har emellertid äfven denna blifvit utsatt för kritik från en nyare forsknings sida, kritik, hvilken gjort den lysande härstamningen högst tvifvelaktig. Men vare härmed huru som helst. Tack vare äktenskapsförbindelser med rika och förnåma familjer och framför allt tack vare sina medlemmars personliga duglighet lyckades inom kort denna ätt med framgång häfda sin plats i den svenska adelns främsta led. Stamfadern Göran Johansson var ståthållare och amiral. Hans son Johan Rosenhane blef hertig Carls råd, »riksens öfverste secretarius» samt ståthållare på Nyköpings slott och gifte sig 1606 med Catharina Scheringsdotter, tillhörande en högt ansedd, kort derefter utslocknad ätt med namnet Arp.

Tre år senare föddes å Torp i Södermanland dessa makars äldste son, Schering. Efter att i hemmet hafva erhållit sin första undervisning sändes han vid 12 års ålder jemte en yngre broder till skolan i Strengnäs, der de unga ädlingarne underkastades samma stränga behandling och enkla lefnadssätt, som i allmänhet kom de »gemena djeknegossarne» vid denna tid till del. Femton år gammal begaf sig Schering, som tidigt visade stort kunskapsbegär och mycken lätthet att lära, till Upsala för att der fullfölja sina studier. Dessa bedrefvos med stor grundlighet i fyra år, hvarefter den 19-åriga ynglingen ingick i statens tjenst och blef den förste adlige auskultant i Svea hofrätt.

FRIHERRE SCHERING ROSENHANE.
ÖFVERSTÅTHÅLLARE I STOCKHOLM 1652—1663.
(OLJEMÅLNING, TILLHÖRIG MAGISTRATEN I STOCKHOLM.)

Men en adelsmans uppfostran ansågs vid denna tid icke fullbordad, förrän han i främmande länder förvärfvat ytterligare kunskaper i förening med en verldsmans egenskaper. Rosenhane skyndade därför att begagna sig af det goda tillfälle, som erbjöd sig, då friherre Jakob Spens 1629 afgick som ambassadör till England, och slöt sig jemte några andra unga ädlingar till hans följe. Sedan ambassaden fullgjort sitt värf, fortsatte Rosenhane resan till Frankrike, der han i två år vistades och jemte färdighet i ridderliga öfningar särskildt vinnlade sig om att förvärfva kunskap i franska, engelska och italienska språken, en kunskap, som vid framtida diplomatiska förhandlingar blef honom af stor nytta.

Hemkommen 1631 befordrades han snart till assessor i Hofrätten, hvarifrån han dock kallades tre år senare för att blifva Stockholms förste underståthållare. Det var på Clas Flemings uttryckliga anhållan han erhöll denna befattning, och han blef nu den store mannens verksamaste medhjelpare i dennes jättearbete för hufvudstadens utveckling. Vid detta genomgripande omdaningsverk erhöll Rosenhane på sin del hvad som rörde handeln, näringsarna och fattigvården äfvensom stadens styrelse och polisväsende, hvilket allt af honom med nit och omtanke ordnades. Han försummade dervid icke att tillgodogöra sig den erfarenhet, som i utlandet vunnits, och på hans föranstaltande blef en person utsänd för att studera ifrågavarande förhållanden i kontinentens större städer.

Vid sidan af sin verksamhet som underståthållare hade han sig härjemte äfven sedan 1635 anförtrodt att som drottning Maria Eleonoras geheimehofråd förestå denna höga dams lifgeding.

Det utmärkta sätt, hvarpå han ordnat Stockholms förvaltning, föranledde snart regeringen att förflytta honom till ett annat om ock likartadt verksamhetsfält. Man önskade nämligen kraftigt befrämja staden Norrköpings uppkomst, och Rosenhane syntes vara rätt mannen härtill. I och för detta ändamål kallades han 1637 till landshöfding öfver Östergötland. I sex år beklädde han denna befattning och rättfärdigade derunder fullt de förhoppningar man fäst vid hans utnämning. Från denna tid förskrifva sig också Norrköpings uppblomstring och välstånd.

De dugande förmågorna fingo dock den tiden sällan förblifva länge i en och samma verksamhet, angelägen som man var att söka tillgodogöra sig deras tjänster på så många områden som möjligt. Då därför den långvariga tyska fejden nu syntes vilja nalkas sitt slut och fredsunderhandlingar öppnades

i städerna Osnabrück och Münster, blef Rosenhane 1643 utsedd till svensk resident i sistnämnda stad. Bland de talrika, ofta framstående här församlade diplomaterna vann han snart tack vare sin fina bildning och sin lugna, godlynta älskvärdhet stora sympatier, vida större än hans ständig sinsemellan tvistande embetsbröder i Osnabrück Johan Oxenstierna och Adler Salvius. De 4 år, Rosenhane här tillbragte, har han också i sin sedermera författade självbiografi kallat »den bästa och roligaste tid jag i all min lifstid haft hafver». Han fick här njuta af umgänget med många lärde och vise män från olika delar af Europa, han fick öka sitt bibliotek med nya skatter, samt hade åtskillig tid öfrigt till studier äfvensom till historiskt och politiskt författareskap. Som han äfven befann sig i den dåvarande europeiska politikens centrum, hade han rikt tillfälle att förvärfva insigter på statskonstens område. Ett bevis på det anseende, han här förvärfvat, var äfven den skådepenning, som de tyska ombuden vid fredskongressen läto slå öfver honom.

Det blef honom emellertid ej förunnadt att vara med om det stora fredsverkets fullbordande. Från Münster förflyttades han 1646 mot sin egen önskan som envoyé till Paris. Här synes han icke hafva gjort samma lycka. Med den allsmäktige ministern kardinal Mazarin, hvars försök att föra svenska regeringen bakom ljuset i vissa båda makterna rörande frågor han genomskådade och korsade, kom han snart på spänd fot. Förhållandet blef ännu värre, då kort derefter striden mellan Mazarin och oppositionen med högadeln och pariserparlamentet i spetsen utbröt. Rosenhane tog afgjort parti för den senare och gick i sin fiendskap mot kardinalen ända derhän, att han i en vid denna tid utgifven skrift gjorde hans eminens och dennes statskonst till föremål för den skarpaste kritik. Uppbragt öfver detta föga diplomatiska handlingssätt utverkade Mazarin 1649 sin obehägnade motståndares hemkallande.

Ett år tillbragte nu Rosenhane utan statstjänst på sina gods, sysselsatt med sina kära böcker. Onåden blef dock ej långvarig. 1650 erhöi han en lysande upprättelse, då han af den unga drottningen inkallades i rådet. Att man ej förlorat förtroendet till hans diplomatiska förmåga, visade sig ock snart, enär han kort derefter förordnades att öfverresa till Tyskland för att i Bremen mottaga hyllning åt svenska kronan samt utföra en del underhandlingar och andra uppdrag, som stodo i samband med införlivandet af Sveriges nyvunna besittningar. Äfven det Wismarska

tribunalet, afsedt att vara en öfverdomstol för Sveriges tyska provinser, blef af honom organiseradt.

Hemkommen från Tyskland utnämndes han 1652 till Stockholms öfverståthållare och upphöjdes kort derefter jemväl i friherrligt stånd. Efter Clas Flemings död hade ej mindre än trenne framstående män beklädt öfverståthållareembetet. Men ingen deras förvaltningstid hade varat mer än några år, och ingen af dem hade på denna korta tid hunnit utträtta synnerligen mycket för hufvudstadens bästa. Det blef nu Flemings forðne underståthållares och främste medhjelpares uppgift att fullfölja hans verk, och särskildt hans arbete för Stockholms försättande i ett mera ändamålsenligt och prydligt yttre skick, en uppgift, som han ock med kraft och framgång fullföljde. Jernvågen, södra bryggghuset, den s. k. ryssgården på Södermalm med tillhörande verk, jernbroarne vid södra slussen, skeppsbron och åtskilliga andra anläggningar blefvo vid denna tid dels påbegynta, dels fullbordade. Här förutom umgicks Rosenhane med en plan att å Jerntorget låta uppföra en stor byggnad, som skulle innehålla såväl börs som bank, packhus, tullkammare m. m. Detta förslag blef dock ej utfördt lika litet som ett ännu större företag, som äfven skall hafva varit å bane. Det gällde ingenting mer eller mindre än att göra Södermalm till Stockholms förnämsta stadsdel. Ett nytt kungligt slott skulle der uppföras jemte byggnader för kollegierna, en arsenal m. m. Södermalm hade också vid denna tid sin glansperiod, och en stor del af aristokratien och diplomatiska kåren var derstädes bosatt.

Under sista året af sitt lif afgaf Rosenhane en vidlyftig berättelse om tillståndet i Stockholm, innehållande jemväl förslag till politiväsendets ytterligare förbättring. Denna berättelse är af stort intresse och mycket upplysande för hufvudstadens dåvarande förhållanden.

De 11 år, under hvilka han innehade öfverståthållarebefattningen, upptogos emellertid i hög grad äfven af annan verksamhet. Så nödgades han tvenne gånger resa till Lübeck och derstädes länge uppehålla sig i och för deltagandet i fredsunderhandlingar med Polen äfven som utförandet af andra diplomatiska uppdrag. Men härjemte var han under hela denna tid verksam ledamot såväl af rådet som särskildt af kanslikollegium. Här fick han samarbeta med den store rikskansleren, för hvilken han synes hafva egt ej blott stor beundran utan äfven varm personlig sympati. Den stora duglighet, han härstädes ådagalade, hade äfven till följd,

att han blef en af dem, till hvilka drottning Kristina älskade att hänvända sig, då hon, trött på sin gamle vise mentor, sökte ersätta denne med en mera behaglig rådgifvare. Med förbigående af Oxenstierna var det åt Rosenhane hon också uppdrog att utarbeta en ny kansliordning. Det fordrades denne senares hela takt och skicklighet för att kunna fullgöra detta värf med bibehållande såväl af drottningens ynnest som kanslerens vänskap. Äfven vid den högtidliga akt, hvarvid Kristina afsade sig tronen, var det Rosenhane, som i sin chefs ställe fick uppläsa afsägelsehandlingen och sedan med »ett vackert tal» besvara drottningens »oration».

Hos drottning Kristina hade Rosenhane under nästan hela hennes regering stått synnerligen väl anskrifven och detta ej blott på grund af sin embetsmannaduglighet. Den snillrika drottningen satte högt värde på hans klara hufvud och omfattande kunskaper. Hon brukade också gerna samtala med honom i lärda ämnen, samt äfvenledes med honom föra en liflig brefväxling, då han vistades som sändebud i utlandet. Denna bevågenhet å högsta ort synes äfven hafva fortfarit efter tronskiftet. När konung Carl X drog ut i härnad mot Polen, önskade han hafva Rosenhane som rådgifvare vid sin sida. Dennes dåvarande helsotillstånd omintetgjorde väl ifrågavarande plan, men i stället fick han 1656 åtfölja drottning Hedvig Eleonora, då hon reste ut att besöka sin gemål i Preussen. Rosenhane vistades nu en tid i lägret och fick sig derunder åtskilliga diplomatiska uppdrag anförtrödda. Men som hans helsa ej stod ut med »det öfverdådiga fältlifvet», erhöll han tillstånd att vara drottningen följaktig äfven på hennes hemfärd. Dock kallades han ånyo till hären, då det andra danska kriget utbröt, och måste under fälttågets gång föra åtskilliga underhandlingar med de franska, engelska och holländska sändebuden, hvarjemte han sedan vid fredslutet med Danmark var ett af den svenska regeringens ombud.

Vid ordnandet af rikets styrelse efter Carl X:s död framträder äfven Rosenhane som en af de ledande statsmännen. Åt honom uppdrogs att författa det s. k. additamentet till 1634 års regeringsform, hvarigenom åtskilliga viktiga förändringar vidtogos i detta Axel Oxenstiernas verk. Under den derpå följande förmyndarregeringen bistod han troget den ädle, statskloke riksskattemästaren Gustaf Bonde i hans ihärdiga kamp för en förutseende, varsam och hushållsaktig politik. Till denna regerings och ännu

FRIHERRE JAKOB ALBREKT VON LANTINGSHAUSEN.

ÖFVERSTÅTHÅLLARE I STOCKHOLM 1759—1769.

(OLJEMÅLNING, TILLHÖRIG MAGISTRATEN I STOCKHOLM.)

mer Sveriges olycka borttrycktes han emellertid redan 1663 af döden, endast 54 år gammal.

Schering Rosenhane var ej blott »en af tidens skarpsinnigaste statsmän», såsom han af en framstående häfdatecknare blifvit benämnd, samt en sällsynt dugande, i mångfaldiga värf pröfvad diplomatisk och administrativ förmåga. Han var äfven en man af mångsidig bildning, en stor bokvän, en förträfflig talare och en utmärkt skriftställare. I detta sistnämnda afseende har han förutom en del lärda arbeten och stridsskrifter också författat en skildring af sin lefnad, hvilken tillika med en intressant bild af tiden äfven lemna oss en god inblick i Rosenhanes ädla, rätt-rådiga, godhertade och anspråkslösa väsen. Dessa hans vinnande egenskaper vitsordas äfven af allt hvad man om honom känner samt af den stora aktning och varma tillgifvenhet han snart sagdt öfverallt i sin verksamhet lyckades förvärfva. Om bland den lysande rad af stormän, 1600-talets Sverige har att uppvisa, han måhända ej är att räkna som en af de främste i snille och dådkraft, framstår han helt visst som en af de älskvärdaste och mest sympatiske.

Rosenhane hade vid 27 års ålder äktat den 22-åriga Beata Sparre, hvilken han derförut i några år, såsom han i sin sjelfbiografi uppgifver, »courtiserat och käriligen tillskrifvit». I detta lyckliga äktenskap föddes 12 barn, af hvilka 10 nådde vuxen ålder. 3 af sönerna blefvo framstående embetsmän.

Friherre Jakob Albrekt von Lantingshausen.

I staden Reval hade den från Nederländerna inflyttade släkten Lanting länge intagit en aktad ställning, då en af dess medlemmar, som valt krigarebanan, 1651 erhöll svensk adlig värdighet. Hans son steg till generaladjutant och stupade i Carl XII:s krig mot Polen 1704. Undan den förödelse, som kort derpå öfvergick Estland, synes enkan Jakobina Staël von Holstein med sina barn hafva sökt sin tillflykt i Sverige, der hon hos den med henne nära befreundade släkten Fersen kunde räkna på hjälp och beskydd. Sannolikt var det ock genom denna familjs bemedling hennes ende son Jakob Albrekt, född i Reval 1699, vid 14 års ålder blef antagen som page vid hofvet. Tre år senare inträdde

den unge mannen i krigstjänst, blef först volontär och ett år der efter underofficer vid Lifgardet samt i begynnelsen af 1718 fänrik vid Halländska regemente. Han fick nu taga del i Carl XII:s sista fälttåg äfvensom i de närmast följande årens strider, utmärkte sig och befordrades till löjtnant. Men så kom fredslutet och, då det regemente den unge Lantingshausen tillhörde nu indrogs, erhöll han sjelf 1722 afsked med kapstens titel.

Beröfvad alla utsigter till fortkomst på krigarebanan i sitt hemland beslöt han att gå i fransk tjänst och anställdes 1724 som löjtnant vid Elsass' infanteri. Frankrike befann sig emellertid vid denna tid i fred, och den unge svensken fick därför tillbringa åtskilliga år i en enformig garnisonstjänstgöring. Den myckna tid, som denna lemnade öfrig, använde han att utvidga sitt vetande och särskildt att göra sig grundligt hemmastadd på det militära området. Han blef snart känd som en kunnig och duglig officer och kallades 1736 att som guvernör leda den unge hertig Christians af Zweibrücken och dennes yngre broders uppfostran, hvar efter han under de derpå följande 4 åren med de unga prinsarne besökte åtskilliga holländska och tyska universitet.

Det var nog ej utan afsigt, som en svensk blifvit utsedd till den unge hertigens uppfostrare. Denne furste var Carl XII:s närmaste manlige arfvinge, och liksom han i denna egenskap bekommit sin ryktbare frändes tyska hertigdöme, låg det ju nära till hands att antaga, att han äfven en gång kunde få tillträda hans svenska konungarike. Lantingshausen, som synes hafva hyst mycken tillgifvenhet för sin begåfvade elev, blef snart en ifrig anhängare af denna tanke och sökte genom sina fränder grefvarne Fersen och andra vänner i nämnda riktning bearbeta den allmänna meningen i Sverige. För att äfven vinna det mäktiga Frankrike härför reste han 1739 med sina furstliga lärjungar till Paris och lyckades utverka ett bestämdt löfte om franska hofvets medverkan.

De sålunda väckta förhoppningarne skulle emellertid bittert gäckas. Då det länge väntade tronföljarevalet slutligen egde rum, hade det föregåtts af det bedröfliga ryska kriget. För att erhålla en någorlunda dräglig fred nödgades man af Rysslands kejsarinna mottaga den kronprins, hon behagat utse. Lantingshausen, hvilken efter slutadt guvernörsvärf återvändt till franska hären och med denna nu stred i det österrikiska successionskriget, skyndade derifrån till Stockholm för att verka för hertig Christians val men fick endast bevittna sitt partis nederlag, hvarefter han återvände till krigsskådeplatsen.

Efter att med utmärkelse hafva tagit del i de följande årens vapenskiften och derunder fullgjort flera af franska regeringen honom lemnade förtroendeuppdrag samt till belöning för sina tjänster befordrats till brigadier, lemnade han 1746 Frankrikes tjänst och återvände till Sverige. Han bevistade samma års riksdag, slöt sig till hattpartiet och blef genast insatt i en af städernas deputationer. Då sedermera under riksdagens lopp ett fredsbrott från Rysslands sida syntes hota, skyndade man att taga hans krigiska erfarenhet i anspråk. Utnämnd till generalmajor sändes han till Finland att biträda vid ordnadet af dess försvar. Likaledes blef han 1749, då Danmark i sin ordning syntes vilja gå anfallsvis till väga, af vederbörande uppmärksammad. Han utnämndes nu till chef för ett i Göteborg förlagdt regemente och fick dessutom en tid förvalta landshöfdingeembetet i länet. Flera militära inspektions- och andra uppdrag tillföll honom ock under dessa år, utvisande det förtroende man satte till hans driftighet och insigter.

I riksdagsarbetet började han ock taga en mer och mer betydelsefull del. Vid 1751 års riksdag insattes han i sekreta utskottet, var en af hattpartiets kandidater till landtmarskalksvärdigheten och gjorde sig redan nu så gällande, att franske ambassadören kunde förklara, att riksdagens lyckliga förlopp borde tillskrifvas Lantingshausens och U. Scheffers kloka ledning. Alla försök att utvidga konungamakten hade också blifvit tillbakavisade. Men konungen, eller måhända rättare sagdt drottningen, ansåg sig likväl icke slagen. 1755 möttes man åter till förnyad kraftpröfning. Lantingshausen var alltjemt en af hattpartiets främste, ja hans hus blef mötesplatsen för dess ledande män. Också stod han synnerligen illa anskrifven vid hofvet och blef 4 gånger förgäfvos af ständerna uppförd å riksrådsförslag. Sedan hofpartiets illa planlagda revolutionsförsök misslyckats, var han det oaktadt bland dem, som kraftigast sökte afstyra alla våldsamheter och partiförföljelser.

Efter riksdagens slut utsedd till ledamot af en kommission, som hade i uppdrag att taga närmare kännedom om tillståndet i Pommern, begaf han sig i juni 1757 till nämnda provins, men hade knappast dit anländt, förrän rådet fattade beslut om Sveriges deltagande i den stora striden mot konung Fredrik II af Preussen, det s. k. sjuåriga kriget. Han utnämndes nu till generallöjtnant och fick i uppdrag att mottaga och föra befälet öfver de från Sverige afsända trupperna, till dess den utsedde öfverbefälhaf-

varen hunnit anlända. Äfven derefter fortfor han att hafva ekonomen om hand, att sörja för härens utrustning och förplägning. Utan biträde af ett krigskommissariat nödgades han sjelf lägga hand vid en mängd detaljer och, då penningar från Sverige mycket sparsamt inflöto, ofta till den mest trängande nöds afhjelpande på egen kredit upplåna sådana. Han ådagalade i denna verksamhet en organisationsförmåga, ett nit och en arbetskraft, som tillvunno honom regeringens synnerliga erkännande.

Sedan tre ansedde generaler efter hvarandra innehaft öfverbefälet utan att med sina fåtaliga trupper kunna uträtta något af betydelse, blef det i slutet af 1758 Lantingshausens tur att försöka sig i denna långt mera ansvars- än ärofulla befattning. Kort derefter angripen af en öfverlägsen preussisk styrka tvangs han efter några mindre strider att med sin hufvudstyrka söka skydd bakom Stralsunds vallar, hvarefter nämnda stad hela vintern blef af fienden blockerad. Här erhöll snart Lantingshausen under rättelse, att han blifvit utnämnd till Stockholms stads öfverståthållare, en utnämning, som han med glädje mottog i hopp att derigenom slippa ifrån ett befäl, hvarpå han redan tröttnat till följd af det ringa tillmötesgående, regeringen visat gent emot alla hans framställningar till afhjelpande af de rådande missförhållandena. De svårigheter, som mötte, då det gälde att finna en efterträdare, hvilken ville åtaga sig det otacksamma uppdraget, tvungo honom dock att tillsvidare kvarstå på sin post.

Då våren 1759 den preussiska styrkans aftåg från Pommern lemnade svenskarne tillfälle att rycka in i fiendens land, var det åter penningebristen, som förlamade all företagsamhet. Ändtligen i juli började dock hären att sätta sig i rörelse. Ånyo fick Lantingshausen anlita sin kredit för att erhålla de oundgängligaste medlen till fältttåget. Framryckningen gynnades denna gång af lyckan. Öarne Usedom och Wollin eröfrades, Stettin hotades och åtskilliga framgångsrika träffningar utkämpades. Vid vinterns inbrott drog sig hären likväl tillbaka till svenska Pommern. Här skulle den snart af fienden uppsökas. I januari 1760 begagnade sig preussarne af den starka kölden för att tåga öfver den frusna Peeneflodens och söka öfverraska svenskarne. Men Lantingshausen var ställningen vuxen, tillbakavisade med kraft anfallet samt lyckades taga sjelfve den fientlige högste befälhafvaren till fånga.

Belåtenheten öfver den lyckliga utgången af dessa tvenne sista fältttåg var i Sverige stor, och Lantingshausen, som härigenom ansågs hafva återupprättat de svenska vapnets ära, belöna-

des för sina förtjenster med friherrevärdigheten. Men bristen på folk och penningar hindrade honom att begagna sig af sina framgångar. Hans stora försiktighet afhöll honom äfven från alla mera vågade företag, och han var framför allt angelägen att städse hålla förbindelsen med det svenska landet öppen. Han åtnöjde sig derför under följande sommar med att ånyo göra ett infall i preussiska Pommern och der afvakta något gynnsamt tillfälle till handling. Nu inträffade emellertid kallelsen till 1760 års riksdag. Trots energiska bemödanden att förhindra de adliga officerarnes hemresa såg han sig snart öfvergifven af nästan alla generalspersoner och regementschefer, och då han nu äfven angreps af fienden, blef han snart nödsakad att åter draga sig tillbaka inom svenska landamären. Trött att kämpa mot alla svårigheter insände han nu sin afskedsansökan men förmåddes dock att kvarstå vid befälet till sommaren 1761, då han äntligen erhöll tillstånd att lemna detsamma i andra händer.

Nu först blef det honom förunnadt att tillträda det öfverståthållareembete, hvartill han 2 år förut blifvit kallad. Hans första omsorg blef här att söka förbättra politiväsendet, hvilket befann sig i ganska bristfälligt skick. Så besörjdes vid denna tid ordningens upprätthållande i Stockholm endast af 30 s. k. rotmästare, hvilket hade till följd, att oväsen och öfvervåld ständigt förekommo. Af den fåtaliga garnisonen var någon verksam hjälp härvidlag icke heller att påräkna. Lantingshausen yrkade nu på garnisonens ökande till 4,000 man samt densammans ställande under öfverståthållarens befäl. Då denna framställning ej vann regeringens bifall, ingaf han till 1765 års riksdag en vidlyftig embetsberättelse, deri nödvändigheten af polisväsendets förbättrande kraftigt framhölls. Denna riksdagsrelation, den första som af en öfverståthållare afgifvits, blef mycket välvilligt upptagen, och åt Lantingshausen uppdrogs att utarbета en fullständig plan för hufvudstadens politi. För detta ändamål sökte han skaffa sig kännedom om motsvarande inrättningar i andra hufvudstäder och så grundligt som möjligt utreda frågan. Saken drog härigenom ut på tiden, och han lyckades icke före sin död få sitt stora förslag färdigt. Polisstyrkan blef dock under hans tid ej obetydligt förstärkt. Genom öfverlemnande på entreprenad af renhållningen på torg och allmänna platser hade han härförutom vidtagit en betydelsefull åtgärd på sundhetspolisens område.

För förbättrande af stadens barmhertighetsinrättningar äfven som dess fängelser, dessa »ohyggliga nästen» som han sjelf kallar

dem, visade han sig äfven mycket nitisk, ehuru här som i så många andra fall den rådande penningebristen förhindrade det fullständiga förverkligandet af hans menniskovänliga afsigter.

Stadens yttre undergick härjemte under denna tid åtskilliga förändringar. Så blef träbron mellan Kungsholmen och Norrmalm utbytt mot en i vattnet utfyld chaussé. På Södermalm inköptes och ordnades Adolf-Fredriks torg. Flera gator blefvo omlagda, tackjernsvågen utvidgad, och till en blifvande börsbyggnad köptes tomt, uppgjordes ritningar och lades grunden.

Outtröttlig i sitt nit öfvervakade han ofta personligen på torg och i hamnar politiförfattningarnes efterlefnad, hvarjemte han genom sin trägna närvaro i magistrat och slottskansli kraftigt befordrade ärendenas gång. Hån gick så helt upp i denna sin embetsverksamhet, att han föga hann egna sig åt politiken. Dock räknades han alltjemt till hattpartiets främste och blef 1764, sedan detta parti närmat sig hofvet, prydd med serafimerorden. I det revolutionära steg, hvarigenom kallelsen till riksdagen i Norrköping 1769 framtvangs, tog äfven han en verksam del och blef vid samma riksdag insatt i sekreta utskottet. Efter det han emellertid sett alla de förhoppningar, detta riksmöte väckt hos vännerna af en sansad frihet, bittert gäckas, återvände han sjuk och nedstämd till Stockholm, der han i slutet af samma år afled.

Som en gärd af tacksamhet och vördnad för hans nitiska omsorger lät Stockholms magistrat kort derefter öfver honom prägla en medalj, hvarjemte en enskild person åt Vetenskapsakademien öfverlemnade 50 dukater till pris för ett äreminne öfver den aflidne.

Jakob Albrekt von Lantingshausen var, säger en samtida politiker, »en herre af probitet, vett, förfarenhet och allmänt erkänd god reputation», ett icke ringa beröm i dessa tider, då den politiska korruptionen nästan allmänt herskade och då partihatet med begärlighet grep hvarje anledning att nedsvärta en motståndare. Helt visst torde han ock vara en af de få bland tidehvarfvets ledande politiska personligheter, hvilkas bepröfvade dygd sjelfva förtälet ej vågade angripa. »Mot hans heder, rättskaffenshet och medborgarsinne har ingen anklagelse kommit till efterverldens kunskap», intygar den främste kännaren af Frihetstidens historia. Hans stora administrativa duglighet, hans förmåga att skapa ordning och göra sig åtlydd, hans arbetsamhet, nit och vaksamma omtanke hafva äfvenledes blifvit allmänt uppskattade. Om han som fältherre icke rönt samma enstämmiga lof, så torde det dock

rättvisligen böra erkännas, att han under ytterst ogynsamma omständigheter gjort hvad möjligt var att göra utan att tillika äfventyra hela härens undergång, samt att hans befälstid var snart sagdt den enda ljuspunkten i den bedröfliga episod i vår historia, som kallas det pommerska kriget.

Först vid 49 års ålder hade Lantingshausen ingått giftermål med sin halfkusin, den 31-åriga Anna Sofia von Fersen, hvilken $2\frac{1}{2}$ år derefter afled. I detta äktenskap föddes en dotter, hvars hastiga fränfalle i Maj 1769 skall hafva påskyndat faderns, samt en son, sedermera generalmajor och t. f. öfverhofjägmästare, hvilken 1800 blef upphöjd i grefligt stånd. Med en son till denne utslocknade ätten.

Friherre Didrik Anders Gillis Bildt.

Friherre *Didrik Anders Gillis Bildt* härstammade från en gammal adelssläkt, som enligt en af honom sjelf med förkärlek omfattad tradition ledde sitt ursprung från Frankrike, en uppfattning, hvarför stöd kunde sökas såväl i hans eget sydländska utseende och galliska liflighet som äfven uti de i ättens väpen förekommande Bourboniska liljorna. Med säkerhet vet man dock ej mer, än att släkten Bildt från slutet af 1400-talet tillhört den danska adeln. Mot midten af följande århundrade öfverflyttade en gren deraf till Bohuslän, efter hvars eröfring densamma introducerades på svenska riddarhuset. Under den tid, som sedan dess förflutit, hade ingen af dess medlemmar intagit något bemärkt rum i vår historia med undantag af den som skicklig diplomat bekante envoyén i Regensburg Knut Bildt. En brorson till honom var öfverstelöjtnanten Daniel Fredrik Bildt, gift med Kristina Elisabeth Fröding.

Dessa makars äldste son Gillis föddes 1820 i Göteborg. Redan vid 6 år faderlös leddes hans första uppfostran af en utmärkt moder. Vid 14 år kadett utnämndes han $2\frac{1}{2}$ år senare till underlöjtnant vid Göta artilleriregemente. Efter att med heder hafva genomgått högre artilleriläroverket å Marieberg blef han snart använd som lärare såväl derstädes som vid krigsskolan. 1846 befordrades han till löjtnant och anställdes kort derefter vid artilleristaben. En ytterligare utmärkelse erhöll han, då han af ko-

nung Oscar I, som vid ett besök å Marieberg under Bildts elevtid redan fäst sin uppmärksamhet vid den begåfvade unge mannen, 1851 utsågs till adjutant, hvarefter han 1854, ännu blott löjtnant i regementet, befordrades till major i artilleriet och chef för artilleristaben samt 1856 till öfverstelöjtnant och 1858 till öfverste i artilleriet.

Nyss vorden löjtnant hade han vid 1847 års riksdag gjort sitt inträde på riddarhuset och nästan omedelbart insatts i det vigtiga statsutskottet. Denna utmärkelse kom honom sedan till del vid alla följande riksdagar, ända till dess han utnämndes till öfverståthållare. Genom ett käckt och frimodigt uppträdande, lätthet att uttrycka sig, sakkännedom och sjelfständighet förstod han ock att alltjemt befästa det anseende han redan vid första riksmötet bland sina ståndsbröder förvärfvat. Ryktet om ynnest å högre ort bidrog äfven att stärka hans ställning och öka hans inflytande.

Denna ynnest högre ort förminskades ingalunda genom Oscar I:s fränfalle. Den nye konungen omfattade tidigt Bildt med mycken vänskap och förtroende och hörde städse gerna hans råd i frågor af vigt. Redan som regent under faderns sjukdom hade han 1858 förordnat honom till landshöfding på Gotland och gifvit honom tillfälle att i förvaltningen af detta embete inlägga sådana förtjenster, att de väl kunde motivera det regeringsbeslut, hvarigenom 4 år senare den 42-årige generalmajoren och landshöfdingen kallades till öfverståthållare i Stockholm.

En af den nye öfverståthållarens första uppgifter blef nu tillämpningen af de nya kommunallagarne, i kraft hvaraf han blef Stockholms stadsfullmäktiges förste ordförande. Såväl i denna egenskap som i öfrigt i utöfningen af sitt höga embete lyckades han inom kort, tack vare sitt vakna intresse för stadens angelägenheter, sitt på en gång fasta och humana uppträdande och sitt alltid vänliga, artiga väsen blifva personligen i hög grad omtyckt på samma gång han vann erkännande som en framstående administrativ förmåga. Den stora utveckling, Sveriges hufvudstad under denna tid tog, torde också i ej ringa mån kunna anses som dess öfverståthållares verk. Särskildt inlade han stora förtjenster i fråga om utvidgningen af Stockholms jernvägsförbindelser, liksom i allmänhet kommunikationsväsendet städse låg honom varmt om hjertat.

Men den högre politiken lade jemväl beslag på hans krafter. Sverige stod vid en vändpunkt i sin historia. Dess uråldriga ståndsförfattning var af det stora flertalet utdömd. Ett förslag

till ny riksdagsordning hade därför af regeringen för riksdagen framlagts, men, oaktadt detta uppbars af en öfverväldigande folkopinion, rönt det likvisst häftigt motstånd särskildt hos ridderskadet och adeln, ett motstånd, som ansågs hemta sitt stöd från sjelfva tronen. Utgången syntes därför i högsta grad osäker. Bildts uppträdande blef nu af en viss betydelse. Äfven han hade hört till motståndarnes skara. Men han började snart nog inse okloket af att längre söka kämpa mot den så tydligt framträdande allmänna meningen och gick öfver på reformvännernas sida. Hans öfvergång medförde många tvekande ståndsbröders, och då ungefär samtidigt den konung, hvars förtrogne rådgifvare han var, äfven tillkännagaf sin tillslutning till det nya förslaget, var dettas framgång betryggad.

I den nya representationens första kammare invaldes nu Bildt af Stockholms stadsfullmäktige med högsta röstetalet bland de valde. Först näst efter honom i ordningen kom det nya statskickets fader excellensen Louis De Geer. I kammarens öfverläggningar under de nu följande åren deltog Bildt hufvudsakligen endast, för såvidt de rörde militära ärenden samt jernvägsfrågor äfvensom ämnen af humanitär art. Han qvarstod som ledamot af riksdagen till 1874, då han utbytte öfverståthållarebefattningen mot sändebudsposten i Berlin. Två år förut hade han

Gillis Bildt. (1860-talet.)

blifvit serafimerriddare och redan 1864 upphöjts i friherrligt stånd. Generallöjtnantsvärdigheten tilldelades honom äfven kort derefter.

I 12 år förblef Bildt Sveriges representant i den tyska kejsarstaden. Den ståtliga, elegante generalen med den lifliga, intelligenta blicken och det älskvärda, förbindliga väsendet blef snart högt uppburen och en gerna sedd gäst i Berlins salonger, ja vid sjelfva kejsarhofvet, der han af den gamle kejsar Wilhelm omfattades med stor välvilja. Genom sin personliga ställning lycka-

des han ock bereda mången fördel åt i Tyskland sig uppehållande svenskar och norrmän, hvilka aldrig förgäfves vädjade till hans hjälpsamhet och välvilja.

Då Bildt 1886 återvände till fäderneslandet, var det för att med riksmarskalksstafven mottaga chefskapet öfver konung Oscar II:s hof. Följande år invaldes han ånyo af Stockholms stad i första kammaren. Det var en upprörd tid, under hvilken han nu gjorde sitt återinträde i det parlamentariska lifvet. En häftig protektionistisk agitation bedrefs öfverallt i landet, framkallande våldsamma partistrider, och Bildt, som i Tyskland fått höga tankar om tullskyddets förmåner, visade snart nog en viss sympati för den nya rörelsen. Också skyndade tullvännerna, hvilka ej hade något öfverflöd på representative män, att räkna honom till de sina. Då vid nästa riksdag de kommit till makten, kallades därför äfven Bildt, sedan erkebiskop Sundberg afsagt sig uppdraget, att som statsminister träda i spetsen för den nybildade protektionistiska regeringen.

Det var nog ej utan tvekan, som den nu 67-årige mannen åtog sig detta ansvarsfulla värf. Han sökte till en början att intaga en medlande ställning emellan de kämpande härskarna, men hans vackra ord om »försonlighet och samhällsfrid» förklingade tyvärr ohörda. Sjelf egentligen stående utom partierna och human till hela sin anläggning fann han sig aldrig riktigt till rätta som representant för ett skarpt utprägladt partiregemente. Årens tyngd började väl ock att göra sig gällande, och efter blott 1½ års förvaltningstid lemnade han sitt statsministersembete i yngre händer. Som riksmarskalk och riksdagsledamot verkade han dock ännu några år, till dess han 1894 74 år gammal afled.

Den nästan exempellöst snabba befordran, som särskildt under den tidigare delen af hans bana kom Bildt till del, väckte på sin tid ofantligt uppseende. Men den kan fullt förklaras af de många framstående egenskaper han besatt. Det var ej blott hans ovanligt vackra och ståtliga utseende, hans lifliga och glada lynne, hans i högsta grad angenäma och vinnande umgängessätt, som förvärfvat honom monarkers ynnest och banat honom väg till maktens höjder. Han hade af en gifmild natur utrustats med gåfvor af större betydighet, med en skarp intelligens, en sund och praktisk blick, en betydande administrativ och särskildt finansiell begåfning, arbetsförmåga och verksamhetsbegär, mycken skicklighet att begagna sig af omständigheterna samt en viss smidighet, en viss lätthet att omdana sitt handlings sätt i enlighet med växlande

förhållanden. Derfor förstod han ock i allmänhet väl att fylla den höga plats, der han blifvit stäld, att motsvara de förväntningar, man vid honom fäst. Måhända skulle man dock om honom som offentlig person kunna säga, att han snarare var den lysande hof- och verldsmannen, den fine, klokt beräknande, något opportunistiskt anlagde diplomaten än den allvarlige, djupsinnige, strängt principfaste statsmannen. Till hela sitt skaplynne synes han mindre erinra om sin fosterbygd än om det fagra söderns land, der, som han sjelf trodde, hans slägts vagga stått.

Friherre Bildt hade 1848 ingått äktenskap med Rosa Lucie Dufva och med henne fått en dotter samt två söner, hvilka, som bekant, med utmärkelse trädt i sin faders fotspår, den ene på den diplomatiska, den andre på den militära banan.¹

¹ Ett större porträtt af Frih. Bildt kommer att meddelas i ett senare häfte.

Red.

Två karoliner.

Vi meddela här bilderna af två unga ädlingar, hvilka trädde i Carl XII:s tjenst under polska kriget samt med stor tapperhet togo del såväl i detta som i det ryska fälttåget, kämpade vid hjeltekonungens sida både i Bender och i Stralsund och stodo i det sista honom troget bi i hans förtviflade kamp mot en öfvermäktig fiende. Men härmed upphör ock öfverensstämmelsen i deras öden. Med sin konungs fall försvinner den ene från skådeplatsen, under det för den andre öppnas en ny bana, som för honom till maktens höjd men blott för att efter några år åter nedstörta honom derifrån och sedan inveckla honom i mångåriga strider, tills upprättelsens dag slutligen kommer.

Här några korta biografiska uppgifter om de två tappra krigarne.

Grefve Thure Gabriel Bielke, son af hjelten vid Lund, fältmarskalken Nils Bielke och dotterson af riksmarsken Gustaf Horn, var född 1684. Efter vid utländska universitet fullbordade studier ingick han tjuguarig i krigstjenst, började som simpel ryttare, blef följande år kornett och 11 år derefter öfverste. Då Carl XII lemnade Turkiet, var han en af de utvalde officerare, som på något afstånd skulle följa monarken under dennes dristiga färd. I norska fälttåget innehade han äfven flera förtroendeposter. Efter hjeltens död vorden generalmajor tog han en verksam del i fosterlandets försvar mot de ryska anfallen. Fredens och frihetens återställande förde honom in i det parlamentariska lifvet. Han blef en af Arvid Horns anhängare, sändes som minister till Wien och erhöll 1727 plats i rådet. Men, då Horn 1738 drefs från makten, fick äfven Bielke lemna sitt höga embete, dock med bibehållande af titel och pension. Bielke var emellertid ej den man, som föll till föga för en öfvermäktig fiende. Med samma stolta mod som förr i striderna vid tolfte Carls sida satte han sig i spetsen för den nya regeringens motståndare och upptog snart kampen på nytt. Till straff härför beröfvades han 1741 af de segrande hattarne sin pension och förvisades till sina gods. När emellertid oppositionen mot hattregeringen efter det olyckliga ryska kriget åter började få vind i segeln, uppstod stark fråga att återgifva den afsatte rådsherrn hans värdighet. Denna gång fick han dock åtnöja sig med att återfå sin pension och rätten att välja sin vistelseort. Frågan om Bielkes återställande i hans höga embete var sedan länge en af tvistepunkterna mellan partierna. Efter

GREFVE T. G. BIELKE.

(OLJEMÅLNING AF D. KRAFFT, TILLH. HOFRÄTTSSEKRETERAREN A. DURLING.)

FRIHERRE C. SPARRE.

(OLJEMÅLNING AF J. H. SCHEFFEL, TILLH. HOFRÄTTSEKRETERAREN A. DURLING.)

mer än 20-åriga häftiga strider vann mösspartiet äntligen åter öfvertaget, och en af dess första åtgärder var att åter inkalla den nu 77-årige gubben i rådet. Han kvarstod i denna värdighet till sin död två år senare.

Thure Gabriel Bielke skildras som en man af ett »ovanligt skönt och ädelt utseende». Han hade äfven ett gladt lynne, ett älskvärdt och angenämt väsen, ett godhertadt, ridderligt sinnelag och en stor förmåga att vinna sina medbröders vänskap och sina underordnades hängifvenhet och beundran. Tvenne gånger gift efterlemnade han två döttrar samt en son, som jemväl blef riksråd.

Friherre Conrad Sparre var son till kammarherren Carl Sparre samt brorson till de båda fältmarskalkarne Axel och Erik Sparre. Han var född 1680, blef vid 7 års ålder sänd till Upsala att studera samt vid 17 anställd som page vid hofvet. Redan följande år gick han i fransk krigstjänst, kämpade i spanska successionskriget och steg till kapten, hvarefter han 1706 tog afsked för att ingå som volontär i svenska hären. Tre år derefter kapten i svensk tjänst tog han ehuru illa sårad del i slaget vid Pultava samt var derefter sin konung följaktig på flykten till Turkiet. 1710 blef han jemte två andra officerare af Carl XII utsänd på en vetenskaplig forskningsfärd till Egypten, Syrien och Palestina, aftecknade derunder flera hundra fornminnen och märkvärdiga orter, uppmätte Cheops' pyramid och hemförde till konungen en hel del taflor och andra föremål, dem han under resan uppköpt. Tillfångatagen sedermera vid kalabaliken i Bender försattes han i slafveri och blef på det omenskligaste behandlad. Efter 9 dygns lidanden lyckades han dock blifva friköpt. Han anställdes nu vid konung Stanislaus' garde och sändes af honom först till Paris, sedan till Stralsund, der han på nytt fick kämpa under sin egen dyrkade konungs befäl. Efter stadens kapitulation föll han i preussarnes händer och blef nu föga bättre behandlad än förr af turkarne. Han lyckades dock rymma, uppsökte Carl XII i Lund och följde honom på hans sista fälttåg. Sedan fred slutits, upplöstes det regemente, vid hvilket han tjenat, och han erhöll öfverstes afsked men hvarken pension eller gratifikation. Han tillbragte nu återstoden af sin lefnad i stillhet på sin gård Malma i Vestergötland, der han 1744 afled. Gift sedan 1719 efterlemnade han icke några barn.

Redlig patriot och tapper krigare var Conrad Sparre härjemte äfven känd som en omtänksam landthushållare samt som en man af regiöst sinnelag, goda kunskaper och konstnärlig begåfning.

N. v. D.

Ätten von Hackewitz.

Meddel. af A. W. Lundberg.

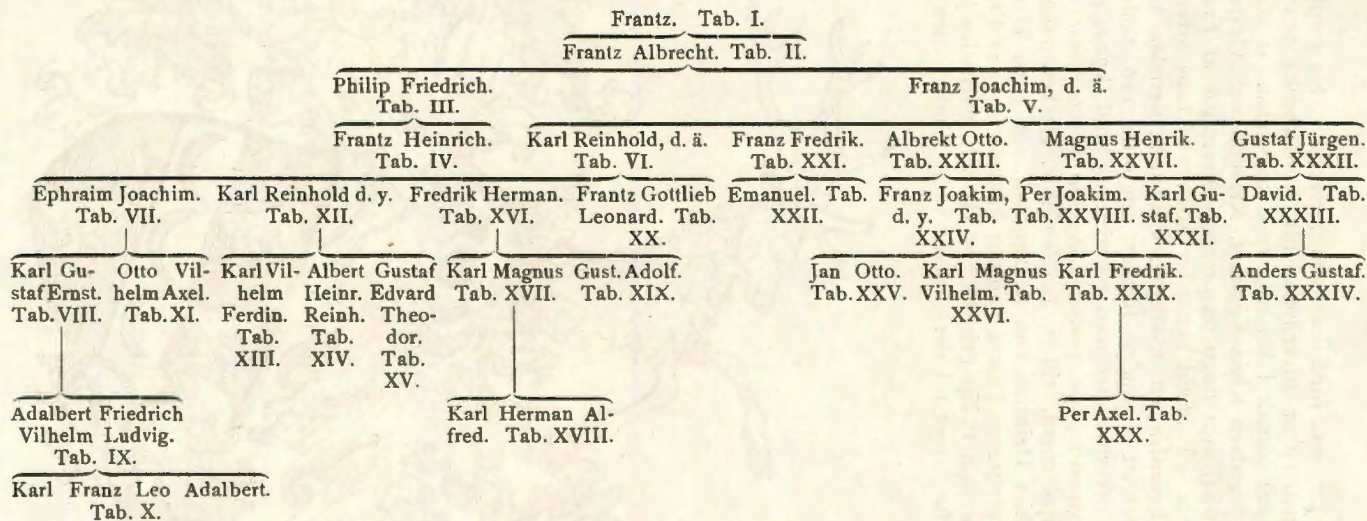
Enligt en släkttradition, bevarad i »Vitæ pomeranorum», skall ättens äldste kände stamfader Franz Haquevisse härstammat från Frankrike, hvarifrån han i unga år skall hafva följt hertig Philip Julius af Pommern. Säkert är, att han var denne hertigs kammarjunkare, sedan hans »cammerarius», och att han 1622 vid påsktiden, för sina mångåriga och trogna tjänster åt hertigen, både inom- och utomlands, af honom förlänades med de vid Wollgast i Vorpommern belägna godsens Klein Ernhof och Kräselin, hvilken förläning bekräftades af Pommerns siste hertig Bogislaus XIV 1623 ^{23/1} och af honom förbättrades 1626 ^{20/7} på det sätt, att det mindre Kräselin då utbyttes mot det större och värdefullare Gustebin, dock endast för läntagarens och hans frus lifstid. I dessa ännu befintliga handlingar skrives namnet *Frantz Hackewitz*, *Frantz Hackewitsen* eller *Frantz von Hackewitsen*. Med den öfrige pommerska hofadeln tjänstgjorde han vid de furstliga likbegångelserna 1618 ^{29/3}, 1623 ^{8/1}, 1625 ^{6/2}, 1631 ^{22/10}, således redan innan han förlänades med Klein Ernhof.

Dennes son Frantz Albrecht Hackewitz till Klein Ernhof och Gustebin, hvilken af kongl. svenska regeringen 1674 ^{10/3} fick bekräftelse på fadrens förlänningar, efter att 1663 jemte sina söner och den öfrige pommerska adeln hafva deltagit i arfhyllningen till svenska kronan, blef stamfader för tvenne släktgrenar, genom sönerna Philip Friedrich och Frantz Joachim, af hvilka den förres, som lefde i Pommern, utslocknade redan 1758 på svärdsidan. Franz Joakim deremot öfverflyttade till Sverige 1716 och gifte sig 1717 med friherrinnan Eleonora Maria Rehnbinder till Uddrich samt kvarstannade i sitt nya fädernesland till sin död 1764. Han blef stamfader för fem släktgrenar. Äldste sonen Karl Reinhold, löjtnant vid Helsinges regemente, på hvilken fadrens arfsrätt till spillrorna af den i Karl XI:s reduktion till största delen försvunna släktförmögenheten, enligt 1727 års kongl. resolution, skulle öfvergå efter den äldre liniens utslocknande, återflyttade 1770 till Pommern. Från honom härstamma såväl tre tyska släktgrenar, af hvilka de tvenne äldre fortleva, men den yngsta utslocknade på manssidan 1867 med hans sonson Theodor Eugen, — som ock en svensk ännu fortlevande gren, den s. k. Dannemarkargrenen, så kallad af säteriet Dannemarka i Korsberga socken, Västergötland, hvilket under en följd af år till 1837 innehades af Karl Reinholds fjärde son Fredrik Herman. Af Franz Joachims fem yngre söner blefvo fyra stamfäder för hvar sin svenska släktgren, af hvilka den äldsta, Franz Fredriks, utslocknade på manssidan 1843 och den andra, Albrekt Ottos, 1886, men de båda yngstes, Magnus Henriks

och Gustaf Jürgens, fortleva ännu i Sverige. En medlem af andra tyska släktgrenen har öfverflyttat till Nordamerika och en annan af samma gren har inträdt i kejsarlig rysk krigstjänst.

Förläningsgodsen Klein Ernsthof, Kräselin och Gustebin indrogos till kronan 1694, meningo på arrende öfvertagas af Frantz Albrecht von Hackewitz på lifstid och efter honom af hans arvingar, som af arrendet godtgjordes en tredjedel, det s. k. tertialet, hvilket, sedan arrendet öfvergått i andra händer, utgjorde 126 thaler $34\frac{2}{3}$ sk. Detta tertial öfverflyttades med regeringens bifall 1702, sedan godsen af kronan pantsatts, på godsen *Stewelin Wusterhusen* och *Warsin*, också i Vorpommern, till hvilka en af v. Hackewitzska arvingarne, löjtnant Joachim Heinrich von Beckendorff, för 3139 Thaler $14\frac{2}{3}$ sk. förvärfvat panträtten. Denna panträtt inlöstes 1733 af Frantz Albrecht v. H:s äldste son Philip Friedrich v. H. och innehades jemte tertialet af hans ögifta söner till deras död 1758. Under tiden hade genom

kongl. resolution 1747^{3/11} den äldste sonen, ättens hufvudman, ryttmästaren Franz Heinrich von Hackewitz, blifvit tillerkänd perpetuel och ärftlig arrenderätt till dessa trenne gods med tillgodonjutande af tertialet, hvilka förmåner, efter denna grens utslocknande på manssidan, öfvergingo till farbrodern Franz Joachim von Hackwitz i Sverige, hvilken åter öfverlät sin rätt på sin äldste son Karl Reinhold, i hvilken släktgren godsen med fideikommissrätt inom äldsta linien sedermera oförändradt varit till 1837, då genom kontrakt med preussiska kronan Warsin utbyttes mot det till Stewelin gränsande Kräselin, hvilket gamla Hackewitzska förläningsgods derigenom återkom till familjen.

Ofvanstående vapenbild, lånad ur Walter von Hackewitz' praktfulla »Familien Chronik», visar skölden delad af en med tre små röda nymånar belagd silfverbjelke, öfre fältet blått med tvenne gyllene halfhjortar, undre fältet äfven blått med en sådan halfhjort. Ur hjälmkronan uppstiger likaledes en gyllene halfhjort. Löfverket till höger blått och guld, till venster rödt och hvitt.

I Sverige har namnet vanligen skrivits von Hackwitz.

Tab. I.

Frantz Haquevisse, sedan *Hackewitz*. Antages hafva invandrat från Frankrike till Pommern i hertig Philip Julius' följe omkring 1602; denne hertigs kammarjunkare och kamrer, förlänad 1622 med Kleinen Ernsthof och Kräselin, 1626^{20/7} med Gustebin, alla tre vid Wollgast i Vorpommern, † före 1654. — Med den öfriga pommerska adeln officierade han vid likbegängelserna efter hertigarne Philip II:s, Ulrik I:s och Philip Julius' samt efter enkehertiginnan Sophia Hedvig åren 1618^{19/3}, 1623^{8/1}, 1625^{6/2} och 1631^{22/10}. — Gift 1622^{22/11} på slottet Barth i Pommern med *Anna Sophia von Bohlen*, dotter af Henning von Bohlen till Dämsewitz på Rügen och syster till major Viktor von Bohlen.

Barn:

Frantz Albrecht, godsegare, † 1701. Tab. II.

Agnisa, g. m. löjtnant Baltzar Henning von Köller till Hohensee.

Tab. II.

Frantz Albrecht (son af Frantz Haquevisse, sedan Hackewitz, Tab. I.) till Kleinen Ernsthof, Kräselin och Gustebin. F. 162., deltog med den öfriga pommerska adeln i arfhyllningen 1663 till svenska kronan. Erhöll 1674^{10/3} svenska regeringens bekräftelse på faderns förläningar, Gustebin ej undantaget, för sig och sina manliga arfvingar, hvilka gods likväl 1694 reducerades, då han endast fick behålla arrenderätten för lifstiden, † 1701. — Gift 1700 med *Anna Margareta von Qvatz*, † på 1680-talet, dotter af Viktor von Qvatz till Warnkewitz på Rügen och Sophia Oel-

gard, »en mycket gudfruktig och bibellärd qvinna». 2:o) 168. m. *Sophia Dorothea von Schwerin*, dotter af Joachim von Schwerin till Owrose och Demnitz vid Anklam med Gertrud von Behr till Dargozin och Schmoldow.

Barn:

1. *Joachim Ernst*, lefde 1663.
1. *Frantz Karl*, † före 1663.
1. *Jürgen Friedrich*, † före 1663.
1. *Philip Friedrich*, godsegare, f. 1650, † 173(9). Tab. III.
1. *Margareta Eleonora*, omnämnes första gången såsom dopvittne i Wusterhusen 1680^{25/10}, † i Mecklenburg 1736. Gift med en herr Schmidt.¹
1. *Anna Katarina* omnämnes såsom dopvittne i Wusterhusen 1693^{21/12}, † 1738. — Gift 1700^{30/4} på Wusterhusen med löjtnanten i svensk tjänst *Joachim Heinrich von Beckendorff*, † 1737, skilda åt. Han öfvertog af svenska kronan i förpantning godsens Stewelin, Wusterhusen och Warsin och fick genom kontrakt med kronan 1702^{25/5} det Hackewitzska tertialet på dem öfverflyttadt. Kommen på obestånd måste han 1733 öfverlåta panträtten till sin sväger Philip Friedrich von Hackewitz. Han var under sina sista lefnadsår blind.
2. *Sophia Wigilante Tugendreich*, döpt i Wusterhusen 1682^{12/9}, † 1735. Ogift. Lefde hos sin sväger von Kitzleben, hvars barn hon insatte till sina arfvingar.
2. *Juliana Katarina*, döpt i Wusterhusen 1684^{23/1}, † 1730(31). — Gift med löjtnant *von Mühlenfels*, † 1729 på Gustebin.
2. *Dorothea Elisabeth*, döpt i Wusterhusen 1587^{7/5}, lefde ännu 1760. — Gift i Wusterhusen 1715^{21/5} med löjtnanten, sedermera kaptenen i svensk tjänst, *Karl Müller*, adl. (ej introd.) *von Mühlenfels*, till Brandeshagen. Han lefde 1735, men dog före sin fru.
2. *Marie Sophie*, döpt i Wusterhusen 1690^{30/10}, † 1729 och begrofs samma år^{23/12}. — Gift 1711^{5/8} på Wusterhusen med löjtnanten i svensk tjänst *Joachim Karl von Kitzleben* (skrifves också *Kifsleben*), som lefde ännu i september 1760. Åt honom afträdde hans svågar, J. H. von Beckendorff, 1711 godset Warsin som han skötte och bebodde till 1733(34).
2. *Franz Joachim*, ryttmästare, f. 1692(93), † 1764. Tab. V.
2. *Karl Albrecht*, döpt i Wusterhusen 1696^{22/3}, † ung.

Tab. III.

Philip Friedrich (son af Frantz Albrecht. Tab. II.). F. o. 1650, lefde ännu i maj 1739 i Wusterhusen. Köpte 1733^{28/10} panträtten till kronogodsens Stewelin, Wusterhusen och Warsin, hvilken hans sväger, J. H. von Beckendorff, förut innehaft och till-

¹ Ättlingar af dem lefva i Malmö 1899.

vann sig 1737 genom långvarig rättegång det von Hackewitzska tertialet. Var de sista åren blind. — Gift, men hustruns namn icke känt.

Söner:

Frantz Heinrich, ryttmästare, f. 1702, † 1758. Tab. IV.
Karl Friedrich, döpt i Wusterhusen 1704 ¹⁴/₁₀, † der 1758 ¹⁸/₂. Ogift.
Philip Joachim, döpt i Wusterhusen 1707 ²⁷/₇, †.
Jürgen Kristoffer, döpt i Wusterhusen 1709 ²⁹/₃, †.
Johan Friedrich, f. 1713, lefde ännu 1752. Ogift.

Tab. IV.

Frantz Heinrich (son af Philip Friedrich. Tab. III.). Född 1704(²⁶/₁) i Wusterhusen. Ryttmästare i svenska armén, † enkling 1758 ¹⁷/₂ på Warsin. Den 3 november 1747 tillerkände svenska kronan honom beständig ärftlig arrenderätt till och tertialet af Stewelin, Wusterhusen och Warsin. Han bebodde och skötte Warsin, men utarrenderade 1750 på 30 år Stewelin och Wusterhusen till Joachim Kristoffer von Beckendorff, efter hvilkens snart derefter timade död arrendet öfvertogs af hans brorson, Karl Ulrik von B.,¹ en son af ofvannämnde Joachim Heinrich von B. — Gift, men hustruns namn icke känt.

Döttrar:

Sophia Dorothea, konfirmerad i Wusterhusen 1761, lefde 1762, †.
Hedvig Anna Elisabeth, † enka i Glogau 1830 hos sin son, preussiske majoren Ferdinand Emanuel Bulle. Bodde på Warsin till 1763, då hon genom ofvannämnda rättegång förlorade både gods och tertialrätt, som då öfvergick till Franz Joakim von Hackwitz. — Gift 1775 ⁶/₁₀ på gården Nonnendorff i Pommern med *Fredrik Kristian Bulle*, pastor i Sonnenberg, Kamin och Schmagerows församlingar i preussiska Pommern, f. 1744 ²¹/₁₂ på Usedom, † 1804 ²¹/₁₂ i Sonnenberg, och son af stadskirurgen Kristian Friedrich B. och Anna Elisabeth Muuhs.

Tab. V.

Franz Joachim, den äldre (son af Frantz Albrecht. Tab. II), döpt på Wusterhusen 1693 ³/₂ (enligt hans egen uppgift i bref till A. A. von Stiernman, förvaradt i Upsala universitetsbibliotek, f. 1692 ²⁴/₆). Från fältväbel-kornett vid lifkompaniet af generalmajor Marschalks dragonregemente 1712 ²¹/₁₀, löjtnant vid Verdenska dragonregementet, kapten Klechens komp., 1715 ²¹/₁₁, transport till Smålands kavalleri 1716 ²³/₁₂, löjtnants indelning

¹ Gift 1752 ²⁷/₉ m. friherrinnan Charlotta Züllich, f. 1727 ⁴/₄, † 1808 ²⁸/₄, dotter af generalen Gustaf Züllich, en af kämparne i den ryktbara »kalabaliken» i Bender, och Hedvig Sofia von Göben.

vid Smålands husarregemente 1741, regementsqvartermästare; ryttmästares afsked 1741 ³¹/₇. Bodde på säteriet Gullarp, 1 mtl i Flisby socken, Jönköpings län, hvilket han också egde från 1720, egde och bebodde sedermera Backgården, 1 mtl i Bäcksby af Hvalstads socken, Vartofta härad, Vestergötland, † derstädes 1764 ⁶/₇ och begravnen ¹³/₇ samma år på Hvalstads kyrkogård. — Gift 1:o 1717 ¹⁹/₂ med friherrinnan *Eleonora Maria Rehbinder till Uddrich*, f. 1688 ²⁷/₃, † på Backgården 1755 ¹⁰/₂ och begravnen i Hvalstad ¹⁵/₂ samma år, dotter af generallöjtnanten och landshöfdingen i Kalmar, friherre Reinhold Rehbinder till Uddrich och hans 1:sta fru, Katarina Maria Fitinghoff.¹ 2:o) 1755 ²⁵/₁₀ i Hvalstad med sin yngste sons svärmoder (se Tab. XXXII.), *Dorotea Benedikta Svahn* i hennes 2:dra gifte, † 1779 på Stengården i Wättak, dotter af ryttmästaren vid Norra Skånska kavalleriregementet Thomas Svahn.

Barn:

1. *Katarina Sophia*, f. 1718 ²⁵/₄ på Gullarp, likasom alla de följande barnen. Lefde än 1753 ¹⁶/₃. Ogift.
1. *Karl Reinhold*, f. 1719 ⁶/₆, löjtnant och godsegare, † 1791 ⁴/₁₂. Tab. VI.
1. *Frans Fredrik*, f. 1720 ²²/₁₀, kongl. lifdrabant. Tab. XXI.
1. *Gideon*, f. 1723 ²²/₆, tvilling, rustmästare vid Kalmar regemente 1744 ¹⁹/₆, volontär der 1742 ¹²/₁₂, s. å. ¹²/₁₀, nämnes sergeant 1753.
1. *Eleonora (Nora)*, f. 1723 ²²/₆, tvilling, †. — Gift i Hvalstad 1755 ²⁸/₁₁ m. löjtnanten N. Elias Falk, som 1762 nämnes jägmästare. Deras son Fredrik Joakim Falk föddes i Habo 1762 ²/₄.³
1. *Albrekt Otto*, f. 1725 ¹⁶/₁₂, fänrik, † 1798 ²⁰/₁₀. Tab. XXIII.
1. *Magnus Henrik*, f. 1727 ²⁹/₂, kornett och kongl. lifdrabant, † 1795 ¹⁰/₁₀. Tab. XXVII.
1. *Gustaf Georg Jürgen*, f. 1730 ²⁸/₁₀, fänrik, † 1801. Tab. XXXII.

Tab. VI.

Karl Reinhold, den äldre, till Hårdaholm i Suntak socken, Vartofta härad, Vestergötland, innehafvare med tertialrätt af kronogodsden Stewelin, Wusterhusen och Warsin i Vorpommern. Född

¹ Dotter af generalmajoren *Johan von Vietinghoff*, naturaliserad *Fitinghoff*, till Stora Djula, Broby och Vigersberg, alla i Södermanland, f. 1580 på sin fädernegård Juris i Livland, † 1685 ²⁵/₅, 105 år gammal, på Broby i Bettna och begravnen i Bettna kyrka, och hans andra fru, *Brita Dufva* (i Vestergötland), som genom sin moder, Katarina Rosenbjelke, härstammade från många af rikets mest storättade släkter.

² Han är sannolikt den »fänrik» Hackwitz som i riddarhusgenealogierna uppgifves hafva varit gift med Ingeborg Juliana Tandefelt, i hennes 2:dra gifte, f. 1726 ⁹/₅, † 1796 och gift 1:o) 1745 ²⁴/₁₀ med en sergeant Orre. — Hans öden efter 1753 äro ännu okända, trots ihärdiga efterforskningar.

³ Bland faddrarne nämnes barnets yngste morbroder, Fänrik Gustaf Georg von Hackwitz.

1719 ⁶/₆ på Gullarp, fältväbel vid Helsinge regemente 1742, fänrik 1750 ²⁹/₉, kommanderad i pommerska kriget och utvexlad ur preuss. fångenskap 1762 ²⁰/₅, löjtnants fullmakt 1763 ²⁹/₃ med tur från 1760 ²⁹/₄, afsked 1767 ²⁸/₁₁. Bodde från 1760 på militiebostället Nordanå N:o 4, Alfta socken, Helsingland, 1767 till 1770 på Hårdaholm och från 1770 till sin död på Warsin samt åtnjöt adliga privilegier. Egde genom sitt gifte en fjerdedel af säteriet Hårdaholm, 1 mtl., och Flata, 1 mtl. Deltog med svenska armén i pommerska kriget och råkade vid Peenemündes intagande jemte hela garnisonen i preussisk fångenskap i Stettin, från hvilken han juli—september 1760 mot sitt hedersord fick permission att i Greifswald bevaka sina enskilda familjeangelägenheter, rörande släktgodsen, † på Warsin 1791 ⁴/₁₁. — Gift 175(3) med (Gertrud) *Charlotta Krüger* eller *Krieger*, f. 172(8), † 1798 ²⁶/₁₁ på Warsin, 69 år gammal, begravnen i Wusterhusen, dotter af kaptenen i holländsk tjänst Anders Krüger eller Krieger till Hårdaholm och Brita Katarina Hökeflycht i hennes 1:sta gifte. Anders Krüger eller Krieger² uppgifves, ock hafva varit ryttmästare i svensk tjänst.

Barn:

Ephraim Joachim, f. 1754, godsegare, † 1826. Tab. VII.

Eleonora Katarina, f. 1755 ⁸/₈ på Nordanå, † 1841 ²⁶/₁₀ i Greifswald. — Gift 1773 ²³/₁ på Wusterhusen med löjtnanten i kongl. svensk tjänst *Karl Leonard von Lühman* till Gahlkow vid Wusterhusen, f. derstädes 1720, † der 1804 ²²/₆ och begravnen i Wusterhusens kyrkogård, son af kongl. svenske regementsquarttermästaren v. L. till Gahlkow. Detta gods öfvertogs vid Karl Leonards död af sonen Nicolaus von L., efter hvilkens 1809 inträffade konkurs detsamma från konkursmassan återköptes af modern, fru Eleonora Katarina von L., född von Hackwitz.

Karl Reinhold, den yngre, f. 1757 på Nordanå, kapten, † 1836. Tab. XII.

Anna Charlotta, † 1830.

Alexander Magnus, f. 1762 ²⁷/₃ på Nordanå. Fänrik vid preussiska infanteriregementer N:o 30 von Schönfeld 1783¹ i augusti, sekundlöjtnant 1787 ²/₁₀, premierlöjtnant 1793 ⁵/₃, stabskapten 1795 ³/₁; afsked med pension, † i Demmin 1822 ¹/₆. Ogift. Deltog i bayerska arföljds- och 1792—1795 i fransyska krigen, hvarunder han 1793 ¹³/₇ vid Mainz svårt sårades i högra foten och venstra skuldran.

Fredrik Herman, f. 1763 på Nordanå, löjtnant, † 1842. Tab. XVI.

Androanetta Karolina Charlotta, f. 1767 på Hårdaholm, †. 1830.

Frans Gottlieb Leonard, f. 1770 i Pommern, öfverstelöjtnant, † 1832. Tab. XX.

Tab. VII.

Ephraim Joachim (son af Karl Reinhold den äldre. Tab. VI) till Stewelin, Wusterhusen och Warsin; ärfde tertialbesittningen af

² Skrifves äfven Krügerfeld.

dessas kronogods efter fadern. F. 1754 ²²/₅ på Nordanå i Alfta socken, Helsingland, † 1826 ²⁰/₁₂ på Stewelin och begravnen i Wusterhusens kyrkogård, der en grafsten af huggen granit utmärker hans hvilorum. — Gift 1:o 179(0) med *Charlotta Svanfelt*, f. 1750 ⁶/₇, döpt samma år ⁸/₇ i Waschow vid Lassen i Vorpommern, † 1805 ²⁵/₁₁ på Stewelin och begravnen i Waschow; dotter af svenske kongl. kammarherren Karl Svanfelt, N:o 294, och hans fru, Charlotte Ernesta von Buggenhagen. Charlotta Svanfelts farfars far, Isak S., var kusin till fältmarskalken greve Erik Dahlberg. 2:o 1808 ¹⁷/₂ på Pritzier i Vorpommern med stiftsfröken *Gustava Lovisa Kuylenstjerna*, f. 1783 ⁶/₁₁ på Pritzier, † 1833 ⁴/₅ i Greifswald; dotter af öfverstelöjtnanten i svenska armén, generalförvaltaren af godsen Pritzier och Hohendorf i Vorpommern, Otto Samuel Kuylenstjerna, N:o 1304, och hans fru, Eva Christina Eek.¹

Barn:

1. *Karl Gustaf Ernst*, f. 1791, godsegare, † 1864. Tab. VIII.
1. *Charlotte Ernestine*, f. 1793 ²²/₁₀ på Stewelin, † der 1802 ²²/₁ och begravnen samma år ²⁸/₁ i Wusterhusens kyrkogård.
2. *Erika Louise Charlotte*, f. 1809 ³/₃ på Stewelin, döpt ⁷/₃ samma år, † 1832 ²³/₁₁ i Greifswald. Ogift.
2. *Otto Vilhelm Axel*, f. 1810 ³/₁₂ på Stewelin; kongl. preussisk underlöjtnant, † 1843. Tab. XI.

Tab. VIII.

Karl Gustaf Ernst (son af Ephraim Joachim. Tab. VII.) till Stewelin, Wusterhusen och Kräselin samt till Waschow, Wahlen-dow, Pulow och Warnekow, alla i Vorpommern. F. på Stewelin 1791 ²⁰/₁₀, döpt samma år ²⁸/₁₀. Ärfde de fyra sistnämnda godsen efter sin morbroder, majoren vid flottan R. S. O. Johan Philip Ernst Svanfelt (f. 1752, afsked 1796; gift m. Eleonora von Buggenhagen), samt tertialbesittningen till de båda förstnämnda och Warsin efter sin fader. Genom kontrakt med preussiska kronan utbytte han 1837 Warsin mot ättens förläningsgods Kräselin. † på Waschow 1864 ¹/₃. — Gift 1:o 1815 ²⁹/₁ på Wusterhusen med *Karoline Katarina Antoinette Beata von Kahl-den*, f. 1794 ²²/₆ på Taugrim vid Gnoien i Mecklenburg-Schwerin, † 1841 ¹/₅ på Waschow, dotter af arfherren till Taugrim, Hans Adam von Kahllden och hans fru, Sophie Beata Kristina von Zepelin. 2:o 1842 ¹⁴/₁₀ på Ziethen vid Anklam med *Karoline Friedrike Gustava von Bornstädt*, f. omkr. 1811 på Relzow vid Auklam, † 1848 ⁴/₄ på Waschow, dotter af August Wilhelm von Bornstädt till Relzow och hans fru, Karoline Elisabeth von Wolfradt. 3:o på Hohensee i Vorpommern 1849 ³/₉ med *Julie*

¹ Död på Stewelin 1827 ¹⁷/₇, 75 år gammal, och begravnen i Hohendorff ¹⁹/₇.

Philippine Blania Thekla von Voigts-Rhetz, f. 1820 $\frac{4}{6}$ på Hausberge vid Minden (eller ock i Höxter i Westfalen), dotter af kongl. preussiska forst- och regeringsrådet Arnold August von Voigts-Rhetz till Halchter och Montplaisir vid Wolfenbüttel och hans fru, Dorothea von Ustar. Enkefru Blania von Hackewitz, f. v. Voigts-Rhetz, innehar och bebor Waschow.

Barn:

1. *Hermann Philipp Gustav Julius*, f. 1815 $\frac{25}{12}$ på Käheike vid Demmin, † 1864 $\frac{20}{1}$ på Sachsenberge vid Schwerin i Mecklenburg och begravnen i Wusterhusens kyrkogård.
1. *Karl Friedrich Theodor Leopold*, f. 1817 $\frac{22}{6}$ på Taugrim, † i Greifswald 1833 $\frac{10}{5}$ och jordad $\frac{22}{5}$ i familjegravnen i Waschow.
1. *Mathilda Emilie Philippine Karoline Albertina*, f. 1819 $\frac{9}{4}$ på Taugrim, † 1846 $\frac{7}{12}$ på Gross Bünzow i Vorpommern. — Gift 1839 $\frac{18}{10}$ på Waschow med grefve *Gustaf Philipp Wilhelm Karl Schwerin* till Schmuggerow vid Anklam, f. 1808 $\frac{27}{8}$ på Schweinsburg i Pommern, † 1864 $\frac{19}{2}$ på Schojow i samma provins.
1. *Leontine Karoline Julie Klara*, f. på Waschow 1825 $\frac{23}{2}$, † 1846 $\frac{8}{12}$ på Stewelin. — Gift 1844 $\frac{27}{9}$ på Waschow med grefve *Helmuth Friedrich Otto Detloff Schwerin* till Ziethen vid Anklam, f. 1817 $\frac{10}{1}$ på Büsow i Vorpommern, † 1882 $\frac{25}{3}$ på Ziethen.
1. *Bertha Henriette Wilhelmine Charlotte Louise Karoline*, f. 1828 $\frac{24}{8}$ på Waschow. — Gift derstädes 1849 $\frac{20}{6}$ med sekundlöjtnanten vid 1:sta gardesregementet till fot *Wilhelm Ferdinand von Otterstedt* till Zemitz i Vorpommern, f. 1816 $\frac{26}{4}$ i Frankfurt a/M., † 1875 $\frac{3}{1}$ i Naumburg a/S. — Enkefru Bertha von Otterstedt, f. von Hackewitz, bor f. n. i Naumburg.
1. *Adalbert Friedrich Wilhelm Ludwig*, f. 1831, ryttmästare, † 1892. Tab. IX.
2. *Maximilian Wilhelm Heinrich Otto Karl*, f. 1846 $\frac{23}{1}$ på Waschow, † der samma år $\frac{25}{5}$.
2. *Wilhelm Karl Friedrich August Ferdinand*, f. 1847 $\frac{20}{11}$ på Waschow, † der 1848 $\frac{1}{7}$.

Tab. IX.

Adalbert Friedrich Wilhelm Ludwig (son af Karl Gustaf Ernst. Tab. VIII), tertiallinnehafvare till Stewelin, Wusterhusen och Kräselin, f. på Waschow 1831 $\frac{7}{7}$, fänrik vid 10:de husarregementet af preussiska armén 1850 $\frac{2}{12}$, transport till 12:te husarregementet 1851 $\frac{12}{12}$, sekundlöjtnant 1852 $\frac{14}{8}$, afgick från regementet 1855 $\frac{20}{3}$, ingick samma år $\frac{18}{12}$ på 2:dra landtvärnskavalleriregementets 3:dje bataljon, premierlöjtnant 1860 $\frac{13}{12}$, transport till 1:sta bataljonen af pommerska landtvärnsregementet N:o 2 i januari 1868; afsked med rätt att bära uniform 1872 $\frac{12}{6}$. Riddare af Johanniterorden. † 1892 $\frac{1}{12}$ på Klein Zschachwitz vid Dresden. — Gift 1853 $\frac{16}{9}$ i Grimma i Sachsen med *Klara Maria Isa-*

bella von Freitschke, f. 1833 ²²/₄ i Dresden, dotter af majoren Z. D. och öfvertullrådet von Freitschke och hans fru, Emmi von Wieth und Goldsenau. Enkefru Isabella von Hackewitz, f. von Freitschke, bor f. n. i Klein Zschachwitz.

Barn:

Emmy Karoline Bertha Marie, f. 1854 ³/₈ i Weissenfels. — Gift 1878 ²⁵/₇ i Berlin med kaptenen och kompanichefen vid kadettanstalten Gross Lichterfelde vid Berlin *Hermann Hans Friedrich von Schierstedt*, f. 1844 ²⁷/₅ i Potsdam; sedermera öfverste och chef för infanteriregementet »General Feldmareschall Prinz Friedrich Karl von Preussen» (8:de brandenburgska reg.), N:o 64, förlagdt i Prenzlau.

Elisabeth Isabella Louise, f. 1855 ³/₁₀ på Waschow, † derstädes 1856 ²⁷/₁₀.

Karoline (Lili) Bertha Ottilie, f. 1857 ¹³/₂ på Eldena vid Greiswald. Bor hos sin moder på Kl. Zschachwitz.

Karl Franz Leo Adalbert, f. 1860, kapten. Tab. X.

Ernst Gottlieb, f. 1864 ⁹/₆ på Wahlendow, † der samma år ²/₇.

Hans Adalbert Leonard, f. 1866 ²/₆ på Wahlendow, † der 1867 ⁹/₇.

Tab. X.

Karl Franz Leo Adalbert (son af Adalbert Friedrich Wilhelm Ludwig. Tab. IX), tertialinnehafvare af Stewelin, Wusterhusen och Kräselin, ättens nuvarande hufvudman, f. 1860 ²³/₃ på Wahlendow. Grenadier vid 2:dra kongl. komp. af grenadierregementet N:o 7 (2:dra Vestpreussiska) 1881 ¹/₄, underofficer samma år ¹⁰/₇, fänrik samma år ¹⁵/₁₁, sekundlöjtnant 1882 ²³/₉, kommanderad såsom kompaniofficer till underofficersskolan i Marienwerder 1888 ¹/₈—1891 ³⁰/₉, premiärlöjtnant 1891 ²²/₅; kompanibefäl à la suite vid underbefälsskolan i Weilburg 1895 ¹/₄, kapten 1896 ¹²/₉. — Gift 1890 ²⁴/₁₀ i Marienwerder i Vestpreussen med *Karoline Hermine Louise Gertrud Wellenberg*, f. 1867 ⁸/₈ på Dürbeke vid Altenbeken, dotter af oberforstmeister Friedrich Mathias Wellenberg och hans fru, f. Dielitz.

Barn:

Karola Lili Gertrud Ruth, f. 1891 ²⁴/₇ i Marienwerder.

Isabella Hermine Irmgard, f. 1893 ¹⁷/₈ i Liegnitz.

Friedrich Adalbert Franz Joachim Karl Leo, f. 1896 ¹⁹/₄ i Weilburg a/L.

Tab. XI.

Otto Wilhelm Axel (son af Ephraim Joachim. Tab. VII), f. 1810 ³/₁₂ på Stewelin; inträdde i preussiska armén såsom grenadier vid Kaiser Alexander grenadierregementet 1830; portepée-

fänrik 1831 ²²/₂; aggregerad sekundlöjtnant 1831 ¹⁸/₅ och såsom sådan inrangerad 1833 ¹⁷/₁; afgick 1836 ¹⁹/₁₀; dimitterad utan förbehåll samma år ⁹/₁₁; från 1842 expeditör och kontrollör i generalordenskommissionen i Berlin, † derstädes 1843 ⁴/₁₁. — Gift 1834 ¹¹/₇ i Cammin vid Güstrow i Mecklenburg-Schwerin med *Sophie Louise Siebman*, i hennes andra gifte (frånskild en herr von Vahl), f. 1802 ²/₈, † 1881 ¹¹/₁ i Rostock, dotter af öfveramtmannen i Teschow, Friedrich Siebman, samt gift 3:o) 1851 ⁷/₈ i Alt Damm med godsegaren David Wilhelm Julius Riedel till Arnimswalde.

Barn:

Louise Charlotte, f. 1835 ¹⁴/₇ i Berlin, † derstädes 1867 ³⁰/₆. — Gift 1857 ⁷/₁₀ i Berlin med bergverksegaren *Maximilian Sigismund Edgar Dietmar*, f. i Pleiskehammer vid Crossen a/O.; son af jernverksegaren derstädes Edgar Adolph Dietmar och hans fru, Josephine Ulrike Karoline von Petkowski. Herr Maximilian Dietmar bor f. n. i Berlin.

Ottilie Albertine, f. 1837 ²/₅ i Freienwalde a/O., † 1894 ²⁸/₇ i Rostock i Mecklenburg. — Gift 1859 ⁶/₆ i Berlin med d. v. sekundlöjtnanten i storhertiglga 3:dje musketörbataljonen *Maximilian Johannes Friedrich Hermann von Below*, f. 1835 ²⁴/₆ i Beeskow vid Potsdam, † 1870 ¹¹/₁₂ såsom kapten och kompanichef vid 3:dje westfaliska infanteriregementet N:o 16 af de sår han erhållit i slaget vid Maizières den ³⁰/₁₁ samma år; son af slutligen öfverstelöjtnanten a/D. i mecklenburgska dragonregementet Wilhelm Karl Georg von Below och hans fru, Clara Müller, dotter af superintendenten Müller i Beeskow.

Antonie Gustava, f. 1839 ³/₃ i Freienwalde a/O., † 1860 ¹⁶/₈ i Berlin.

Franz Karl Albrecht, f. 1840 ⁷/₉ i Freienwalde a/O., † derstädes 1841 ²²/₂.

Anna Henriette, f. 1841 ⁹/₁₂ i Freienwalde a/O., bor f. n. i Rostock i Mecklenburg.

Tab. XII.

Karl Reinhold, den yngre (son af Karl Reinhold, den äldre. Tab. VI), till Warsin, hvilket gods hans broder, Ephraim, öfverlät åt honom på lifstid. F. 1757 ²⁷/₁₂ på Nordana, Alfta socken, Helsingland (enligt en annan uppgift 1756 ²⁶/₁₂ i Skåne), fänrik vid kongl. preuss. infant.-regem:t von Schönfeld (N:o 30), sekundlöjtnant 1783 ¹/₃, premierlöjtnant 1791 ¹⁵/₆, kaptens afsked 1793 ²³/₂, † på Warsin 1836 ¹⁴/₁ och begravden i Wusterhusen vid sidan af sin broder, Ephraim, ¹⁹/₁ samma år. — Gift 1793 ⁷/₉ i franska kyrkan i Berlin med *Anne Charlotte Blanvalet*, f. 1760 ²⁴/₇ i Berlin, † 1847 ¹⁵/₈ i Bärwalde i Pommern och begravden i Bärwalde kyrkogård samma år ¹⁷/₈; dotter af Pierre Blanvalet i Berlin († der 1797 ²⁴/₉, 82 år gammal) och han fru, Charlotte Baudeson. Fru Anne Charlotte von Hackewitz, f. Blanvalet,

flyttade efter sin mans död till Bärwalde, i närheten af hennes enda dotter.

Barn:

Wilhelmina (Minna) Karolina Charlotta, f. 1794 ³⁰/₈ på Warsin, † 1858 ⁵/₁₀ i Berlin. — Gift 1836 ¹⁷/₈ på Warsin med *Johann Friedrich Schohl*, godsegare till Nelep vid Schiwelbein i Pommern, f. 1794 ⁴/₁₂ i Wolgast, † 1853 ⁷/₁ i Berlin. Båda makarne ligga begrafna i gamla Trefaldighetskyrkogården i Berlin.

Karl Wilhelm Ferdinand, f. 1795, premierlöjtnant och godsegare, † 1876. Tab. XIII.

Albert Heinrich Reinhold, f. 1798, kongl. preussisk ekonomiekommissarie, † 1862. Tab. XIV.

Gustav Edward Theodor, f. 1804, kongl. preussisk generalmajor a/D., † 1873. Tab. XV.

Tab. XIII.

Karl Wilhelm Ferdinand (son af Karl Reinhold, den yngre. Tab. XII), f. 1795 ⁴/₁₁ på Warsin. Fänrik vid 33:dje infanteriregementet (1:sta reservregementet) 1817 ²⁶/₁₂, sekundlöjtnant 1819 ²⁰/₂, transport till nybildade 34:de infant.-regementet (2:dra reservregementet) 1820 ³/₃, bataljonsadjutant 1822—1836, premierlöjtnant 1835 ²⁴/₁₀, afsked med pension och rätt att bära regementets uniform 1836 ¹⁶/₁₂. Egde slutligen riddargodset Niepoizlowitz vid Neustadt i Westpreussen. † 1876 ¹⁵/₁₂ i Köslin i Pommern. — Gift 1827 ¹²/₇ i Pobanz vid Lublitz i Pommern med *Emilie Ludewika Juliana von Kalkstein-Oslowski*, f. 1809 ²⁷/₁₁ på Gross Voldekow vid Belgard i Pommern, † 1878 ²⁹/₁ i Köslin; dotter af kaptenen i kongl. preussiska armén Johann von Kalkstein-Oslowski¹ och hans fru, Dorotea Engelke.

Barn:

Charlotte Ludowika Emilie f. 1834 ²³/₇ i Jülich. — Gift 1853 ¹⁶/₅ i Köslin med fil. doktor *Karl Friedrich Julius Gottfried Zelle*, f. 1825 ²⁴/₁₂ i Berlin, † 1889 ²⁰/₉ i Köslin, öfverlärare vid gymnasium derstädes. Enkefru Zelle, f. von Hackewitz, bor f. n. i Köslin.

Wilhelmine Agnes Johanna, f. 1836 ²³/₄ i Jülich. — Gift 1861 ¹⁵/₁₀ i Köslin med kaptenen och kompanichefen vid 3:dje pommerska infanteriregementet, N:o 14, sedermera öfversten *Fritz Gustav von Lillieström* (svenska adl. ätten N:o 250) i Köslin.

Karl Gustav Friedrich, f. i Paatzig vid Neu Stettin 1838 ²³/₁. Från kadettkåren sekundlöjtnant vid Kaiser Alexander genadierregementet 1855 ¹/₅, transport till 1:sta kombinerade genadierrege-

¹ Född 1770 ⁷/₃ på Gawrowiec vid Schwetz i Westpreussen, † 1812 och son af Johann von K.—O. och Katarina von Klinski.

mentet (sedermera »Regement Elisabeth») 1860 $\frac{1}{7}$, premierlöjtnant 1862 $\frac{12}{4}$, deltog i fälttågen mot Danmark 1864 och mot Österrike 1866, kapten och kompanichef 1866 $\frac{30}{10}$, anställd i stora generalstab 1868 $\frac{22}{3}$, i 3:dje armékårens generalstab 1869 $\frac{6}{4}$, återflyttad till stora generalstab 1869 $\frac{21}{9}$ och kommanderad till tjänstgöring såsom 2:dre generalstabsofficer vid storhertiglga hessiska (25:te) divisionen på ett år från 1869 $\frac{1}{10}$, deltog i fälttåget mot Frankrike 1870—71 och dekorerad med jernkorset, 2:dra klass, transport till stora högkvarterets generalstab 1871 $\frac{24}{1}$, h. k. h. storhertigens af Mecklenburg-Schwerin flygeladjutant 1871 $\frac{16}{5}$, major 1871 $\frac{3}{10}$, kommanderad 1871 $\frac{30}{12}$ att under h. k. h. storhertigens frånvaro tjänstgöra vid stora generalstab 1872 $\frac{21}{11}$, transport till 1:sta gardes infanteridivisionens generalstab 1874 $\frac{1}{12}$, öfverstelöjtnant 1877 $\frac{30}{4}$, chef för 5:te armékårens generalstab 1880 $\frac{9}{10}$, öfverste 1881 $\frac{16}{9}$, kommanderad chef för Kaiser Franz' gardesgrenadierregemente, N:o 2, 1882 $\frac{16}{11}$, generalmajor i armén 1887 $\frac{3}{8}$, afsked 1888 $\frac{19}{9}$, † 1889 $\frac{18}{8}$ i S:t Blasien, der han sökte bot för sin fleråriga lungsjukdom. Ogift.

Ludwig Albert Reinhold, f. i Paatzig 1840 $\frac{15}{4}$. Har 1860 öfverflyttat till Nordamerika, är gift och har 2 söner samt bor f. n. Brooklyn.

Natalie Henriette Antonie, f. 1842 $\frac{6}{1}$ i Paatzig. — Gift 1871 $\frac{5}{4}$ i Folkestone, grefskapet Kent, England, med *Charles Badois*, professor i Folkestone, f. 1819 i södra Frankrike, † i Paris 1892. Enkefru Antonie Badois, f. von Hackewitz, bor f. n. i Ashford, Middlesex, England.

Otto Eugen Heinrich, f. 1843 $\frac{13}{3}$ i Niepoizlowitz. Från kadettkåren sekundlöjtnant vid Kaiser Alexander grenadierregementet 1860 $\frac{6}{3}$, † i Köslin samma år $\frac{18}{10}$.

Sidonie Marie Eugenie, f. 1844 $\frac{17}{11}$ i Polzin i Pommern. — Gift 1873 $\frac{20}{3}$ i Berlin med *Kristian Oskar Liebe*, då öfverste och chef för Schleswig-Holsteinska fusilierregementet, N:o 86, f. 1823 $\frac{21}{2}$ i Berlin, f. n. generallöjtnant z. D. i Hildesheim.

Oskar Axel Theodor, f. 1847 $\frac{20}{8}$ i Köslin, † der 1848 $\frac{26}{10}$.

Agnes Bertha Leontine, f. 1849 $\frac{3}{10}$ i Köslin. — Gift 1879 $\frac{30}{6}$ i Sondershausen med *Karl Wilhelm Andreas von Schlütter*, major a. D. och Rechtsritter af Johanniterorden, f. 1828 $\frac{2}{5}$ i Stade, † 1897 $\frac{7}{10}$ i Hildesheim och der begravnen samma år $\frac{10}{10}$. Enkefru Agnes von Schlütter, f. von Hackewitz, bor f. n. i Hildesheim.

Tab. XIV.

Albert Heinrich Reinhold (son af Karl Reinhold, den yngre. Tab. XII), f. 1798 $\frac{22}{11}$ på Warsin; kongl. preussisk ekonomiekommissarie a. D., slutligen i Lauenburg i Pommern, † i Stolp i Pommern 1862 $\frac{22}{8}$. — Gift 1833 $\frac{21}{5}$ i Köslin med *Marie Henriette Müller*, f. 1810 $\frac{5}{8}$ i Wollin, † 1880 $\frac{4}{2}$ i Stolp och begravnen

jemte sin man i Stolps kyrkogård, dotter af löjtnanten Karl Müller och hans fru, Elisabeth Noltin.

Barn:

Hugo Eugen Reinhold, f. 1834^{26/6} i Lauenburg, † der 1840^{9/6}.

Werner Franz Emil, f. 1836^{24/8} i Lauenburg, † der 1842^{20/8}.

Marie Wilhelmine Charlotte, f. 1840^{8/5} i Lauenburg, bor f. n. i Stolp. Ogift.

Walter Albert Camillo, f. 1844^{11/2} i Goddentow vid Lauenburg i Pommern. Ingick 1862^{22/4} såsom musketör i 2:dra komp. af 6:te pommerska infant.-regementet, N:o 49, underofficer 1862^{5/8}, portepée-fänrik samma år^{26/12}, sekundlöjtnant 1864^{13/2}, tjänstgjorde vid ryska gränsen under polska insurrektionen 1863—64 och i fälttåget mot Österrike 1866, kommenderad till 9:de landtvärnsregementet 1866^{22/5}—^{5/9}, deltog i fälttåget mot Frankrike 1870—71, dekorerad med jernkorset, 2:dra kl., tjänstgjorde i Frankrike under ockupationen 1871—73, premierlöjtnant 1871^{6/4}, kommenderad till militärskjutskolan i Spandau 1873^{28/7}, kompaniinstruktör derstädes 1875—1876, kapten och kompanichef 1877^{20/2}, bataljonsinstruktör i Potsdam 1887, major vid infant.-regementet v. d. Marwitz (8:de pommerska), N:o 61, 1889^{27/1}, bataljonsbefälhafvare vid 1:sta thüringska infant.-regementet, N:o 31, 1890^{24/3}, andre stabsofficer vid distriktskommandot i Kiel 1893^{25/3}, befälhafvare i Altona landtvärnsområde samma år^{18/4}, öfverstelöjtnant 1894^{24/7}.

Öfverstelöjtnant Walter von Hackewitz har på ett förtjenstfullt sätt i ett praktfullt manuskriptverk samlat rikhaltiga bidrag och viktiga akter till sin ätts historia och genealogi från dess begynnelse till närvarande tid, isynnerhet rörande de tyska släktgrenarne, hvilkas genealogi han fullständigt utredt, så vidt det varit möjligt. Ogift.

Elisabeth Henriette Beata, f. 1845^{8/9} i Lauenburg. — Gift 1872^{19/11} i Stolp med *Eugen Gustav Friedrich Wichman*, f. 1839^{23/11} i Gumminshof vid Treptow a. d. Rega. Bo f. n. i Berlin.

Hedvig Theodora Charlotte, f. 1848^{24/10} i Lauenburg. Bor f. n. i Charlottenburg. Ogift.

Tab. XV.

Gustaf Edward Theodor (son af Karl Reinhold, den yngre. Tab. XII), f. 1804^{6/5} på Warsin. Portepée-fänrik vid 10:de infant.-regementet 1822^{17/12}, sekundlöjtnant 1824^{13/3}, kommenderad till 10:de landtvärnsregementet 1835—36, regementsadjutant 1838—42, premierlöjtnant 1841^{10/3}, kapten och kompanichef 1847^{19/6}, kommenderad till bataljonsbefälhafvare vid 2:dra bataljonen af 22:dra landtvärnsregementet 1853^{20/1}, major samma år^{22/2} derstädes, åter till 10:de infant.-regementet 1858^{7/5}, öfverstelöjtnant samma år^{22/5}, befälhafvare för 10:de kombinerade infant.-rege-

mentet 1860^{8/5}, öfverste och chef för 3:dje niederschlesiska infant.-regementet (N:o 50) 1860^{1/7}, generalmajors afsked 1864^{10/9}, stäld till disposition och utnämnd till vikarierande befälhafvare öfver 21:sta infant.-brigaden 1870^{18/7}, trädde ur aktiv tjänst 1871^{4/11}, † i Kolberg i Hinterpommern 1873^{16/7} vid ett tillfälligt besök hos sin svärson, samt begravnen i Kolbergs garnisonskyrkogård. — Gift 1838^{10/7} i Wilkau, kretsen Namslau i Schlesien, och enligt egen önskan vigd i katolska kyrkan med *Johanna Henriette Louise Friedrike Natalie von Klux*, f. 1812^{10/12} i Liegnitz i Schlesien, † 1877^{25/3} i Breslau och begravnen på dervarande garnisonskyrkogård, dotter af generalen Karl Friedrich von Klux och hans fru, Johanna Augusta von Vitzthum samt fosterdotter af öfverstelöjtnant Kuylenstjerna på Wilkau.

Barn:

Klara Augusta Charlotte Wilhelmine Ottilie Ida, f. 1839^{14/9} i Breslau. — Gift derstädes 1869^{7/7} med kaptenen i stora generalstabens *Ferdinand Otto Ludwig Lust*, f. 1834^{6/3} i Schweidnitz, sedermera generalmajor a. D. och bosatt i Schöneburg vid Berlin, son af kaptenen vid 7:de infant.-regementet Ferdinand August Ludwig Lust och hans fru, Arabella Augusta Romana von Taubenheim.

Hugo Gustav Karl Otto, f. 1848^{4/9} i Breslau. Ingick i armén som grenadier vid 1:sta gardesregementet till fot och deltog i fälttåget mot Österrike 1866, portepée-fänrik samma år^{13/10}, sekundlöjtnant 1867^{14/11}, deltog i fälttåget mot Frankrike 1870—71; svårt sårad vid St Privat; dekorerad med jernkorset, 2:dra kl.; adjutant vid fusilierbataljonen; afsked 1874^{15/8}. Ingick derefter i rysk krigstjänst, der han 1898^{2/10} utnämndes till öfverste och chef för 15:de turkestanska liniebataljonen i Margelan, gebietet Fergana, efter att förut såsom stabsofficer hafva utfört särskilda uppdrag såsom truppanförare i militärdistriktet Turkestan. Ogift.

Klothilde Ida Amalie Veronica Albertine Augusta f. 1853^{2/8} i Cosel i Ober-Schlesien. — Gift 1882^{8/6} i Breslau med *Franz Gelinck*, kongl. staatsanwalt i Brieg i Schlesien, f. 1841^{17/10} i Breslau och sedermera oberstaatsanwalt i Brieg samt son af justitienrath a. D. Karl Gelinck i Breslau och hans fru, f. Mitschke, sedermera von Mitschke-Collande.

Tab. XVI.

Fredrik Herman (son af Karl Reinhold, den äldre. Tab. VI), f. 1763 på Nordanå, Alfta socken, Helsingland, löjtnant i kongl. preussisk tjänst; afsked derifrån omkr. 1790; egde Hårdaholm i Suntak s:n, Vartofta härad, efter fadern och bodde der 1794—1800, från 1800 till 1803 på Solberga i Skarke socken, Valle härad, och sedermera till 1837 på Dannemarka, 2 mtl säteri i Korsberga s:n, Vartofta härad, hvilket säteri han sålde sistnämnda år, hvarefter han bodde i Sköfde till sin död 1842^{1/1}. — Gift 1:0) omkr. 1794 med sin kusin, *Eleonora Beata von Hackwitz*,

men från henne skild 1804 (se nedan. Tab. XXVII.), f. 1774, † 1834 i Jönköping af kolera. 2:o) 1804 ^{26/11} med *Lovisa Maria Sparrsköld*, f. 1781 ^{20/1} i Bringetofta s:n, Jönköpings län, † 1858 ^{9/4} i Sköfde, dotter af öfverstelöjtnanten R. S. O. Karl Magnus Sparrsköld, N:o 1195, och hans fru, Anna Elisabeth Ehrenpreuss, N:o 1313 (hvilka kallade sig Haugwitz).

Barn:²

1. *Karl Magnus*, f. 1795, underlöjtnant, † 1885. Tab. XVII.
1. *Hedvig Sophia (Hedda)*, f. 1799 på Hårdeholm, † ogift i Korsberga 1835 ^{2/7}.
1. *Fredrika Charlotta*, f. 1802 i Korsberga, † 1804 ^{23/11}.
2. *Fredrika Lovisa*, f. 1806 ^{13/3} i Korsberga, † i Sköfde 1882 ^{9/2}. Ogift.
2. *Gustaf Adolf*, f. 1807, kyrkoherde, † 1867. Tab. XIX.
2. *Dorothea Wilhelmina (Dora)*, f. 1808 ^{11/11} i Korsberga, † 1892 ^{6/6} i Sköfde. Ogift. Har bildat stipendiefonder vid Skara och Sköfde elementarläroverk samt i sistnämnda stad grundat »von Haugwitzska Stiftelsen» till förmån för äldre trogna tjänarinnor.
2. *Johanna Charlotta*, f. 1814 ^{20/6} på Dannemarka, † 1885 ^{17/10} i Sköfde. Ogift.

Tab. XVII.

Karl Magnus (son af Fredrik Herman. Tab. XVI), f. 1795 på Hårdaholm. Rustmästare vid Skånings komp., Skaraborgs regemente 1811, dito vid 2:dra majorens komp. 1814, fanjunkare vid samma regemente; deltog i fälttåget mot Napoleon i Tyskland 1813—1814; sårad i slaget vid Leipzig; afsked 1815 med underlöjtnants titel. Bodde först å Dannemarka, sedan på Långruden nära Hjo och från 1837 på Stora Wäthult, Agnetorps s:n, Vartofta härad, hvilken egendom hans barningo såsom gåfva af deras farfader och ännu af dem innehafves, men af deras fader disponerades under hans lifstid, som slutade 1885 i Korsberga; begrafven i Agnetorps kyrkogård. — Gift 1818 med *Kristina Lovisa Cederberg*, f. 1797, † 1860 på Stora Wäthult, dotter af komministern i Mariestad Elias Cederberg (f. 1761, † 1807) och Sara Helena Kullberg (f. 1773, † 1808), prestdotter från Varnhem.

Barn:

- Emerentia Mathilda*, f. 1819 i Korsberga. — Gift med sergeanten vid Skaraborgs regemente Lars Ternstedt i Fridene, Vartofta härad.
- Lovisa Vilhelmina*, f. 1821 i Korsberga, † 1848 på Stora Wäthult. Ogift.
- Alexander Ferdinand*, f. 1826 i Korsberga, † 1838 å Stora Wäthult.
- Vilhelm Reinhold*, f. 1828, arbetare vid fabriken Vulcan i Tidaholm, Agnetorps s:n. Ogift.

² Dessa barn antogo alla namnet von Haugwitz.

Adolf Verner, f. 1830, f. d. fanjunkare vid Hallands bataljon; svärdsman 1873; bebor och eger jemte syskonen Stora Våthult. Ogift.
Karl Herman Alfred, f. 1833, handlande, † 1869. Tab. XVIII.
Augusta Sofia, f. 1835, † 1892. — Gift med konstapeln Andersson i Vämle, nära Sköfde.

Tab. XVIII.

Karl Herman Alfred (son af Karl Magnus. Tab. XVI), f. 1833, någon tid handlande i Stockholm, † 1869 på Stora Våthult. — Gift med *Fredrika Wermelia Asmundsen*, f. 1837; bor enka vid Tidaholm.

Barn:

Amalia, f. 1860, bor på Stora Våthult. Ogift.
Oskar Ferdinand, f. 1865, landtbrukare; bor hos farbrodern på Stora Våthult.
Ludvig, f. 1868 $\frac{1}{5}$, f. d. poliskonstapel i Stockholm. — Gift i Stockholm 1896 $\frac{12}{1}$ med *Klara Sofia Edberg*, f. i Åbo 1871 $\frac{13}{6}$, dotter af jernarbetaren Fredrik Vilhelm Edberg och Klara Albertina Elisabeth Carlsson.

Tab. XIX.

Gustaf Adolf (son af Fredrik Herman. Tab. XVI), kallade sig von Haugwitz, likasom syskonen. F. 1807 $\frac{12}{3}$ i Fröjered. Stud. i Upsala 1828 från Skara läroverk, prestvigd 1830 till huspredikant hos godsegare I. af Darelli på Wängsjöberg, Gottröra s:n, Upland, past.-adjunkt och kateket i Stockholm 1833, past.-ex. 1837, t. f. teol. adj. vid krigsakadem. på Karlberg 3 mån. 1842, komminister i Hedvig Eleonora förs. i Stockholm 1847, tillika regem.-pastor vid lifregementets dragoner 1853, kyrkoherde i Sköfde stads och landsförsamlings med Ryd, Hagelberg, N. Kyrketorp och Vombs församlingars pastorat, Skara stift, 1857, † 1867 $\frac{7}{8}$ och begravnen i Sköfde. — Gift 1:0 1839 $\frac{1}{11}$ med *Cecilia Aurora Vilhelmina Probst*, f. 1819 $\frac{7}{6}$ i Adolf Fredriks församl. i Stockholm, † i Hedvig Eleonora församl. der, barnlös, 1854 $\frac{1}{11}$, dotter af sejlaremästaren i Stockholm Johan Kristoffer Probst och hans fru, Fredrika Rebecka Himberg. 2:0 1857 $\frac{14}{11}$ i Åmål med *Henrika Ulrika (Ulla) Vilhelmina Dorothea Gyllenram*, f. 1827 $\frac{4}{7}$ i Åmål, † i Sköfde 1867 $\frac{14}{7}$, dotter af kaptenen och innehafvaren af tapperhetsmedaljen i guld, slutligen tullinspektoren i Åmål, Johan August Gyllenram, N:o 1528, och hans fru, Lovisa Kristina Åstrand.

Dotter:

2. *Hermina Lovisa Henrietta*, f. 1860 $\frac{29}{3}$ i Sköfde, † der 1874 $\frac{12}{1}$.

Tab. XX.

Franz Gottlieb Leonard (son af Karl Reinhold, den äldre. Tab. VI), f. 1770 ⁵/₅ på Warsin. Fänrik vid dragonregementet, N:o 5, »Markgraf von Anspach-Bayreuth» 1787 ³/₁₂, sekundlöjtnant 1789 ³⁰/₇, premierlöjtnant 1797 ⁸/₆, stabskapten 1805 ³/₁₁, kapten 1806 ²⁶/₈, majors afsked med 300 thalers pension 1807 ²³/₁₀, engagerad i 2:dra pommerska brigadgarnisonsbataljonen 1814 ⁹/₃, kommandant på det i Küstrin upprättade ryska militärlasarettet 1814 ¹⁴/₄—⁴/₁₁, inrangerad 1815 ⁹/₆, förflyttad till 4:de garnisonsbataljonen 1818 ²⁶/₄, och till 2:dra infanteriregementets garnisonskompani 1820 ¹⁴/₄, öfverstelöjtnants afsked med 500 thalers pension och rätt att bära regements- uniform 1822 ²³/₄, † på Waschow vid Lassau i Vorpommern, efter långvarig sjukdom, 1832 ¹¹/₂, och begravden i Wusterhusens kyrkogård. — Gift 1808 ⁹/₅ i Stargard, Pommern, med *Henriette Marie Gerstmeijer*, f. 1780 ³/₂ i Schellin i Pommern; spårlöst försvunnen under marsoroligheterna i Berlin 1848; dotter af superintendenten vid Mariakyrkan i Stargard, Kristian Gottfried Gerstmeijer och hans fru. Ernestine Wilhelmine Karoline Beuthner. Fru Henriette von Hackewitz, f. Gerstmeijer, gjorde sig känd såsom författarinna, bland annat genom »Briefwechsel für die Jugend» (Glogau 1838).

Son:

Theodor Eugen, f. 1809 ³⁰/₁₀ i Stargard. Från kadettkåren portepée-fänrik vid Kaiser Alexander grenadierregementet 1827 ²⁸/₇, sekundlöjtnant i regementet 1828 ¹⁵/₁, inrangerad 1831 ¹³/₃, lärare vid den kombinerade gardesdivisionsskolan och i trigonometriska byrån 1836—37, i topografiska byrån 1838—39, kommenderad till kombinerade gardesreservbataljonen 1839—40, premierlöjtnant 1843 ¹¹/₂, afsked med pension och rätt att bära arméuniform och utsikt till anställning i gendarmeriet 1843 ¹²/₄, distriktsöficer i Stralsund vid 2:dra gendarmeribrigaden 1852 ¹¹/₁₂, kapten; † 1861 ²⁴/₁₂, barnlös, i Stralsund, och med honom utgick den yngsta tyska ättgrenen. Har författat »Handbuch der Fortification», 2:dra uppl. (Berlin, Posen, Bromberg 1841). — Gift 18 ⁴/₁₂ i Berlin med *Dorothea Maria Karolina Müller*, f. 1818 ¹³/₃ i Güstrow i Mecklenburg-Schwerin, †, barnlös, i Stralsund 1863, dotter af Daniel Kristoffer Müller i Güstrow och hans fru, Sophia Maria Karolina Franck.

Tab. XXI.

Franz Fredrik (son af Franz Joachim, den äldre. Tab. V.), f. 1720 ²⁰/₁₀ på Gullarp. Kornett och kongl. lifdrabant. Bodde en tid på Dahlen i Habo sn, derefter från 1767—1770 på Tafvelhult, ¹/₈ mtl, och 1782—1791 på Svenstorp, ¹/₈ mtl Nordgården, båda i Sandhems socken, äfvensom på Bergsgården i Vättak, Vartofta härad, Vestergötland; lefde ännu 1800 i ekonomiskt betryck. — Gift 1750 ⁵/₆ i Sandhem med *Helena Wall-*

mark, f. i Sandhem 1727 ²/₇, † före 1800, dotter af kyrkoherden derstädes Erik Wallmark (f. 1678, † 1755) och hans fru, Beata Börstell († 1747, g. 1727), prestdotter i Sandhem.

Barn:

Lovisa Beata, f. 1751 ¹⁴/₄ i Sandhem.

Immanuel, f. 1752, förare, †. Tab. XXII.

Elisabeth Eleonora (Lisa Nora), f. 1753 ²⁹/₁ i Habo, döpt ²¹/₃ s. å.

Lovisa, f. 1756 ¹⁷/₂ i Habo (bland faddrarne nämnes farfadern, ryttmästaren F. J. v. H. och hans fru.) Hon finnes flere gånger antecknad i Hvalstads dopbok såsom fadder vid sina små släktिंगars dop. Bodde i Almunds kvarn i Vättak.

Adolf, f. 1757 i Habo, lefde ännu 1777, då föräldrarne bodde vid Tibro kvarn.

Tab. XXII.

Immanuel (son af Frans Fredrik. Tab. XXI), f. 1752 ²²/₁₀ på Dahlen i Habo s:n. Förare vid Skaraborgs regemente, egde någon tid ¹/₄ mtl kronoskatte i Sandhem, hvilket han måste afträda för gäld, såsom framgår af ett upprop till allmänheten om understöd, hvarom läses i Post- och Inrikes Tidningar, N:o 59, år 1800, då familjen bodde på dåvarande fältväbelbostället Svens-torp i Sandhem, † före 1836. — Gift med *Anna Hedvig Lundenius*, f. 1761, †, enka, 1836 ⁹/₁₁ på torpet Ljunghem i Sandhems socken; dotter af kyrkoherden i Daretorp Erik Lundenius (f. 1699 ³/₁₁, † 1766 ¹⁴/₆) och hans andra fru, Anna Katrina Myra (g. 1747).

Barn:

Karl Fredrik, f. 1784 i Sandhem. Hälftenbrukare i Svenstorp, Nordgården ¹/₄ mtl, 1811—15. En tid jemte systern Helena Kajsa tjenande i Grimarp, Sandhems s:n, † hos sin svåger på torpet Skogslund i Sandhem 1843 ²/₁ och slöt andra svenska ättgrenen.

Helena Kajsa, f. 1787 i Sandhem (se ofvan).

Gustava, f. 1795 ²⁸/₈ i Sandhem, †. — Gift med Jakob Söderberg, f. 1790 ¹⁰/₆ i Daretorp; bodde i torpet Skogslund, Sandhems s:n, med 4 barn.

Tab. XXIII.

Albrekt Otto (son af Franz Joachim, den äldre. Tab. V), f. 1725 ¹⁶/₁₂ på Gullarp. Var 1753 furir, sedan fältväbel vid Skaraborgs regemente, afsked 1761, fänriks namn 1764. Bodde såsom fältväbel vid Vilske komp. på militiebost. Tibro qvarn i Hvalstad med sergeants indelning, flyttade till gården Holmen eller Bastebergsholmen i Vättak socken, samma pastorat, 1798, † der samma år ²⁰/₁₀. — Gift 1766 på Holmen med *Anna Maria Wetterberg*, f. 1744 på Holmen, † der 1790, dotter af egaren till Holmen fältväbel Wetterberg och hans fru.

Barn:

Anna Eleonora (Nora), f. 1768 $\frac{4}{8}$ på Holmen. Flyttade till Yllestad 1799, †, ogift, 1840 på lägenheten Siggetorp i Ångarps socken nära Tidaholm, hvilken lägenhet hon erhållit till lifstidsbesittning för sin mångåriga och trogna tjänst såsom husföreståndarinna på Tidaholm hos öfverstekammarjunkaren frih. Per Alexander Rudbeck och hans friherrinna, Anna Elisabeth von Axelson.

Albertina Magdalena (Maja Lena), f. 1771 $\frac{25}{1}$ på Holmen, † 1838 $\frac{27}{2}$ på Lillegården i Acklinga socken. Ogift.

Franz Joachim, den yngre, f. 1774, löjtnant, † 1839. Tab. XXIV.

Karl Magnus, f. 1777 $\frac{12}{12}$ på Holmen. Ingick i krigstjänst 1798 $\frac{15}{12}$, fänrik 1805 $\frac{2}{10}$, 1:ste adjutant 1808 $\frac{2}{2}$, deltog såsom löjtnant vid infanteriet i tyska och norska fälttågen 1813—14, sårad i Norge, afsked, landtmäterieexamen 1821, kommissionslandtmät. i Malmöhus län 1830, afsked på 1840 talet; † 1851 $\frac{22}{7}$ på Vidtsköfle gård, Torrlösa s:n, Skåne. Ogift.

Gustaf Otto, f. 1782 $\frac{2}{11}$. Landtmäterielev hos ingenjör Baalach i Suntak och sedan i Skåne 1802, landtmät.-ex. 1803, kommissionslandtm. 1813, andre landtmätare i Malmöhus län 1822, arrendator af Vidtsköfle gård under Trolleholms gods i Torrlösa s:n 1809—1855 och af Östraby gård inom samma s:n 1836—46; † 1869 $\frac{16}{6}$ i Holm. — Gift med *Dorotea Lamberg*, f. 1798, † 1823, borgaredotter från Ystad.

Dotter:

Christine, f. 1820 $\frac{24}{2}$. — Gift 1844 $\frac{8}{4}$ med *Carl Magnus David Hall*, f. 1813 $\frac{14}{5}$ på Hådala vid Engelholm, † 1892 å Widtsköfle, som han arrenderade efter sin svärfaders frånfäile. Hans fader var en till Sverige inflyttad engelsman. Enkefru Hall, f. v. Hackwitz, var boende å Hållad vid Örtofta i Skåne.

Tab. XXIV.

Franz Joachim, den yngre (son af Albrekt Otto. Tab. XXIII), f. 1774 $\frac{30}{11}$ i Hvalstad. Inträdde i krigstjänst 1794 $\frac{30}{5}$, fanjunkare vid Skaraborgs regemente, konst. fänrik 1809 $\frac{31}{1}$, fänrik 1810 $\frac{2}{5}$, fången i Norge 1808 $\frac{16}{6}$, var 1815 löjtnant och regementsadjutant, afsked samma år $\frac{25}{7}$; † 1839 $\frac{27}{5}$ på Qvarnliden i Daretorps s:n, Västergötland. Bodde såsom indelningshafvare på Pilagården i Acklinga s:n, sedermera på Arteberg i Härja s:n och på Dverstorp i Dimbo, hvilket sistnämnda ställe då egdes af hans svägerska, Kristina Hedvig Schuer, enka efter kyrkoherden i Daretorp Johan Wennerdahl. — Gift 1810 $\frac{29}{9}$ med *Sophia Gustava Schuer*, f. 1783 $\frac{12}{4}$, † 1862 $\frac{16}{1}$ på Vilhelmsberg, eller såsom gården också kallas, Stenbacka, under Qvistegården, Daretorp s:n, dotter af rådmannen i Göteborg Johan F. Schuer († 1805) och hans fru.

Barn:

Jan Otto (Janne), f. 1811, f. d. godsegare, † 1865. Tab. XXV.

Karl Magnus Vilhelm, f. 1815, verkstadsarbetare, † 1883. Tab. XXVI.
Hedvig (Hedda) Vilhelmina, f. 1817 ²³/₈ i Acklinga, flyttade 1835 ³/₁₁ till Habo prestgård och prostens mgr Karl Tengborg, i hvars hus hon vistades till 1845, då hon flyttade till Lundby vid Göteborg; bodde 1896 på Vilhelmsberg. Ogift och nästan döf.

Gustaf, f. 1819 ¹⁸/₇, † 1828 ¹/₁₂.

Anna Sophia, f. 1822 ¹⁰/₅ i Härja; bodde 1896, mindre vetande, hos systemen Hedda.

Johanna Fredrika, f. 1830 ²³/₄ på Dverstorp, † 1831 ²¹/₁.

Tab. XXV.

Jan Otto (Jane) (son af Franz Joachim, den yngre. Tab. XXIV), f. 1811 ¹⁸/₁₂. Landtbruksinspektör i Vestergötland; egde och bebodde 1845 Stora Gunnared, 2 mtl (tax-värde 83,500 kr.) i Angereds s:n, Elfsborgs län, sedermera Bärby i Vesterlanda s:n, Göteborgs län, slutligen förvaltare af Ås kloster i Halland; † derstädes hösten 1865. Var i Angered en intresserad och mycket använd kommunalman. — Gift 1847 ³⁰/₁₀ på Gunnared med *Hedvig (Hedda) Lucina Vesterdahl*, f. 1810 ¹⁷/₁₀ i Landskrona, † 1860 ¹/₆ på Bärby, dotter af handlanden i Landskrona, sedan i Ystad, Johannes Vesterdahl (f. 1781 i Landskrona) och hans fru, Johanna Aspelund (f. i Landskrona 1778 ¹⁶/₆, g. 1802 ³⁰/₆).

Barn:

Johan Astolf, f. 1848 ²²/₉ på Stora Gunnared. Stationsinspektör vid Esperöd station på Ystad—Eslöfs jernväg; † 1886 ²⁴/₄ i Esperöd, Vanstads s:n. Ogift; och slöt den tredje svenska ättegrenen.

Hulda Ottolina, f. 1852 ²¹/₁₂ på Stora Gunnared. — Gift 1871 ²⁸/₇ i Ystad med sin syssling på mödernet, stationsinspektören vid Statens jernvägar, sedermera direktören hos Göteborgs margarinaktiebolag, *Axel Albrekt Ferdinand Flach*, f. 1840 ²/₈.

Tab. XXVI.

Karl Magnus Wilhelm (son af Franz Joachim, den yngre. Tab. XXIV), f. 1815 ²²/₇ i Daretorp. Kallade sig, likasom barnen, Hackwitz. Arbetare vid Statens jernvägars maskinverkstad i Göteborg, † derstädes 1883 ¹⁶/₁₁. — Gift 1:0 i Vadstena med *Johanna Eriksson*, f. 1813 i Vadstena, † 1847 ¹⁴/₉ i Göteborg. 2:0) 1852 ²²/₉ med *Johanna Olofsdotter Svartlok*, f. 1818 ²⁶/₁₂ i Solberga s:n, Bohuslän, der fadern Olof Svartlok var soldat.

Döttrar:

1. *Johana Lovisa*, f. 1839 ²⁴/₁₀ i Vadstena, † ung.
1. *Hedvig (Hedda)*, f. 1841 ¹/₁₀ i Vadstena, sömmerska i Göteborg.
1. *Karolina*, f. 1844 ¹⁸/₉ i Angered, † ung.
1. *Maria*, f. 1846 ²⁹/₁₀ i Göteborg, † ung.
2. *Johanna Karolina*, f. 1853 ²⁹/₁₀. — Gift 1888 ⁷/₁₀ med timmermannen i Göteborg August Hansson, f. 1858 ²⁹/₁₂ i Göteborg.

Tab. XXVII.

Magnus Henrik (son af Frans Joachim, den äldre. Tab. V), f. 1727^{29/2} på Gullarp. Förare vid Helsinges regemente, Alfta komp. 1750^{24/11}, sergeant 1757^{28/8} med förarelön, fänrik 1758^{5/7} med fältväbels indelning 1761^{30/4}, fänrik 1764^{8/3}, permitterad till Pommern 1764 på årspermission tillika med brodern Karl Reinhold, stabsfänrik vid lifkom. och flyttad till fänriks indelning och Delsbo komp. 1765^{17/6}, med boställe i Bjuråker; genom byte med lifdrabanten Karl Gustaf Wrång och efter underdånig ansökning flyttad till kongl. lifdrabant 1766^{6/8}, slutligen kornetts afsked samma år; köpte af syskonen efter faderns död fädernegården Backgården i Hvalstads s:n, egde och bebodde efter sitt gifte Esbjörnstorp, ¹/₂ mtl säteri i Versås s:n, Kåkindes härad, † der 1795^{10/10}, och begrafven i Versås kyrkogård. — Gift 1772^{25/2} på Esbjörnstorp med *Gustava Johanna Mannercreutz*, f. 1739^{25/1} i Versås, † i Acklinga, dit hon flyttade 1797 från Hårdaholm, hvarest hon bodde 1796; yngsta dotter af regementsquartermästaren vid Skaraborgs regemente Peter Häll, adlad (ej introd.) Mannercreutz, till Esbjörnstorp och hans fru, Märta Beata Ugglå, N:o 100.¹

Barn:

Eleonora Beata, f. 1774^{28/11}, † 1834 af kolera i Jönköping. — Gift 1:o) 1794 med sin kusin löjtnant *Fredrik Herman von Hackwitz*, men från honom skild 1804 (se Tab. XVI.). 2:o) 1804 med kronofogden i Vartofta fögderi, »landskamrer» Nils Alsing till Grunnevad i Hvalstads s:n, med hvilken hon hade 4 barn.

Peter (Per) Joachim, f. 1776, fänrik, † 1863. Tab. XXVIII.

Karl Gustaf f. 1781, kapten, † 1844. Tab. XXXI.

Tab. XXVIII.

Peter (Per) Joachim (son af Magnus Henrik. Tab. XXVII), f. 1776^{12/2} på Esbjörnstorp. Inträdde i krigstjänst såsom rustmästare vid f. d. Stedingkska värfvade regementet 1796^{26/1}, var redan 1799 sergeant, fanjunkare 1803^{15/2} och erhöill vid afskedet 1828^{12/4} fänriks namn. Bodde en tid på Hårdeholm, hvarifrån han 1799 flyttade till sin gård Lilla Kongsryd i Svenstorps s:n, Kåkindes härad, † der 1863^{30/4}. Kommenderades 1801 med kongl. Skaraborgs regemente till fälttjänst i Göteborg, 1808 till fälttåget mot Norge, deltog i affären vid Prestbacka, der han blef fången, utvexlad 1809 och samma år kommenderad till garnisonstjänst i Venersborg, 1812 med regementet till fälttjänst i Göteborg, 1813 till garnisonstjänst i Göteborg för Elfsborgs bevär.-bataljons exercis, 1814 i januari åter med sistnämnda bataljon till Göteborg, derifrån till Karlsten, att tjenstgöra vid

¹ Se Schlegel och Klingspor, ättartaflor, sid. 183.

Skaraborgs bevär., samt sedan samma år till bevär.-manskapets exercis på Axvalls hed, hvarefter han med regementet deltog i sista norska fälttåget. — Gift 1799 ²/₁ med *Ulrika (Ulla) Lundahl*, f. 1780 ⁵/₉ i Acklinga, † 1868 ²⁷/₁₁ i Sventorp; dotter af regementspastorn vid Skaraborgs regemente Johan Lundahl (f. 1735 ²⁴/₁₀, † 1787 ²³/₅) och hans fru, Katarina Öhrberg, † († 1806).

Barn, alla födda på Lilla Kongsryd:

Jan Henrik, f. 1800 ⁷/₉, † på Lilla Kongsryd 1802 ²⁴/₄.

Gustafva Katarina, f. 1802 ²⁶/₆, † 1886 ¹⁹/₁₁ på Hult i Visnum. — Gift 1833 med aktuarien i Göta hofrätt *Anders Magnus Wetterlöf*, f. 1797 ⁵/₃ i Jönköping (fadr. handskmak.), † der 1850.

Karl Reinhold, f. 1804 ³/₁₂, † samma år ⁸/₁₂.

Charlotta Sophia, f. 1806 ¹³/₂, † 1811 ²/₅.

Ulrika Eleonora, f. 1807 ²¹/₁₁, † 1827 ²³/₂, af lungsot.

Karl Fredrik, f. 1810, landtbrukare, † 1892. Tab. XXX.

Adolf Vilhelm, f. 1812 ²⁰/₁₁, † 1814.

August Vilhelm, f. 1816 ³/₂, † 1817 ²⁶/₂.

Per Adolf, f. 1818 ²⁵/₄, tvilling, † ung.

Johan Vilhelm, f. 1818 ²⁵/₄, tvilling, † ung.

Charlotta Sophia, f. 1819 ³⁰/₆ på Lilla Kongsryd, † 1877 ⁸/₁₁ ogift på Hult, dit hon flyttade 1869, efter moderns död.

Augusta Wilhelmina, f. 1823 ²⁷/₁₁, † ung.

Tab. XXIX.

Karl Fredrik (son af Peter Joachim. Tab. XXVIII.), f. 1810 ²⁰/₃ i Sköfde. Landtbrukselev vid Knorringsdal i Fenneslunda soc. 1824, brukselev vid Krontorp 1827, bruksbokhållare der 1828, inspektör på Nynäs i Visnum-Kils s:n 1834, dito på Hult² 1843, inköpte denna gård med lastageplats vid Vätern i Visnums socken 1876, † der 1892. — Gift 1843 ⁷/₁₂ med *Katarina Charlotta Hane*, f. 1812 ²²/₈ i Visnum, † 1870 ²¹/₄ på Hult; dotter af hammarsmeden vid Sjöhammars bruk i Visnum Jonas Hane³ (f. 1777 ²⁵/₄ i Nysund, † 1852 ²³/₇) och hans hustru, Katarina Maria Gustafsdotter.

Son:

Per Axel, f. 1853, landtbrukare. Tab. XXX.

Tab. XXX.

Per Axel (son af Karl Fredrik. Tab. XXVIII), f. 1853 ²⁸/₆ på Hult. Från Kristinehamns allmänna läroverk brukselev vid Aspa bruk i Nerike 1870, bruksbokhållare vid Hasselfors 1872, in-

¹ Dotter af regementspastorn och komministern i Toarp Anders Öhrberg (f. 1752, † 1802) och hans fru, Inga Brita Ternstedt († 1809).

² Den tillämnade ändpunkten för Köping—Hult jernväg.

³ Son af Göran Jonsson, mästervärd vid Degerfors jernbruk, f. 1745, och Sara Svensdotter, f. 1748.

spektor å Hult 1875, arrendator af Hult 1882, ärfde efter fadren samma gård med lastageplats 1892, men försålde den år 1900. — Gift 1889^{20/12} med *Alfhild Erika Rundberg*, f. 1863^{11/5} på Jonsbols järnbruk i Visnum, dotter af bruksegaren Jonas Elis Rundberg (f. 1814^{14/6} i Viby socken, Örebro län, † på Jonsbol 1888^{22/8}) och hans fru, Florentina Andrea Ekelund¹ (f. 1831^{23/2} på Utö i Stockholms län).

Barn:

Ingeborg Margareta f. 1896^{30/9} på Hult.

Erik Walter Axelsson, f. 1898^{23/6} på Hult.

Tab. XXXI.

Karl Gustaf (son af Magnus Henrik. Tab. XXVII), f. 1781^{5/2} på Esbjörnstorp i Versås. Ingick i krigstjänst 1794, rustmästare vid Skaraborgs regemente samma år^{28/6}, sergeant 1797^{17/12}, fänrik vid Elfsborgs regemente 1803^{8/6}, löjtnant 1810^{30/10}, andre kapten 1812^{14/2}, stabskapten vid Kinds komp. 1825^{14/6}, R. S. O. 1826^{11/5}, afsked 1835^{14/7}; † 1844^{1/4} på Segerstorp's gård i Tärby socken, Ås härad. Kommenderades med arbetskompaniet till Malmö 1806, med regementet till Pommern 1807, med detsamma till vestra armén 1808 och bevistade hela norska fälttåget, till Göteborg 1809, till Karlsten 1811, till Göteborg 1812, till fälttåget i Tyskland 1813, t. o. m. den^{23/9}, då han med förstärkningsmanskapet återgick till Sverige. Han vistades hos sin moder på Hårdaholm 1796 och flyttade till Habo 1799; bodde 1810—1818 på säteriet Bosared i Sjötofta socken, Kinds härad, samt på militiebostället Östergården i Härna 1826—1836, sedan på Tissås säteri, äfven i Härna, Vings pastorat, arrenderade derefter Rångedala prestgård och sist Segerstorp boställe. — Gift 1:0) 1810^{1/1} på säteriet Severed i Sjötofta socken med *Anna Elisabeth Kuylentjerna*, f. 1773^{3/12}, † 1814^{12/5} på Bosared och begravnen i Sjötofta kyrkogård samma år^{27/5}; dotter af vice häradshöfdingen Adolf Kuylentjerna, N:o 1304, till Ekedal och Severedsholm och Ulrika Bergman,² samt syssling med Gustava Lovisa Kuylentjerna, gift med Ephraim Joachim von Hackewitz till Stewelin och Waschow, hvilken var hennes mans kusin. 2:0) 181(7) med *Elisebeth Maria Eneman*, f. 1787^{1/11} på Solberga, Köpings socken, Öland, † före 1826 i Vicklebys prestgård på Öland; dotter af dykeriinspektoren på Öland Johan Eneman (f. 1747^{1/5}, † på Solberga 1819^{13/5}) och Maria Hultin (f. 1750^{5/5} i Böda, † i Vickleby 1831^{13/7}).

Barn:

1. *Johanna Ulrika (Ulla)*, f. på Bosared i Sjötofta 1810^{27/7}, † omkr. 1845. Vistades efter det hon lemnat föräldrahemmet dels i

¹ Dotter af slutligen kyrkoherden i Hardemo Anders Ekelund, f. 1795^{21/9}, † 1868^{12/12}, och Anna Kristina Apelqvist, f. 1807^{26/10} i Stockholm, † 1884^{1/4} på Jonsbol.

² Död 1808^{26/4} samt dotter af en fältväbel Bergman.

Långareds s:n till 1832, i Grofvared 1835, i Od 1836, åter hemma hos fadern och senare hos brodern på Backa i Kattunga socken, der hon gifte sig med drängen Anders, vanligen kallad »Anders speleman».

1. *Karl Gustaf*, f. på Bosared 1811^{15/9}. Trädde i krigstjänst 1828, sergeant vid S. Kinds komp., Elfsborgs regemente, fanjunkare 1837^{18/4}, afskedad 1855^{26/5}, † 1865^{10/10} på Staxered i Berg-hems socken. Flyttade 1839^{24/9} från föräldrahemmet i Härna till Marks härad, der han 1845 innehade militiebostället Backa i Kattunga socken.
1. *Elisabeth (Lisa)*, f. på Bosared 1813^{13/3}, † 1892^{16/3}. Foster-dotter hos löjtnant Anders Magnus Eneman på Solberga, Öland, till 1833, vistades därefter dels i Hellestad, dels hos fadren i Härna, dels och 1848 hos brodern på Backa. — Gift i Kattunga med drängen *Anders Bengtsson*, sedermera förman på Stengården hos firman Strömman & Larsson i Göteborg och sist s. k. må-nadskarl hos nämnde firma, † omkring 1888 i Göteborg.
2. *Christine Matilda*, f. 1817^{30/10} på Bosared, † der 1818^{1/2} och begravnen i Sjötofta.

Tab. XXXII.

Gustaf Georg (Jürgen) (son af Frans Joachim, den äldre. Tab. V), f. på Gullarp 1730^{28/10}. Andre rustmästare vid Skaraborgs regemente, Vilske komp., 1749^{18/9}, förflyttad till Vartofta komp. 1754^{30/1}, furir vid sistnämnda komp. 1757, afsked 1758^{5/1}, fän-riks namn 1764. Bodde 1764 på gården Starbäck i Habo s:n, sedermera i Sandhem, i Hvalstad och sist på Stengården i Vät-tak socken, allt i Vartofta härad; † på Stengården 1801 och begravnen i Hvalstads kyrkogård. — Gift 1755^{10/3} med *Kristina Katarina Bruce*, f. 1732^{27/3}, † 18 ; dotter af ryttmästaren Robert Vilhelm Bruce, N:o 745, till Eketorp i Ryds s:n, nära Sköfde och hans fru, Dorotea Benedikta Svahn, i hennes första gifte, † 1779 på Stengården och begravnen i Hvalstad. (Gift 2:o 1755^{25/10} i Hvalstad med sin svärsons fader, ryttmästaren Franz Joachim von Hackwitz. Tab. V.).

Barn:

Eleonora Dorotea, f. 1756, † ung.

Lovisa Ulrika, f. 1757, lefde ännu 1778.

Helenk Maria, f. 1759^{15/10}, † 1840^{5/4} i Härlunda vid Skara. Be-römmes såsom en i ovanligt hög grad öm och kärleksfull maka och moder. — Gift 1791 med komministern i Slöta pastorat, Skara stift, fil. mgr Lars Johan Sandberg, f. 1758^{22/11} i Ving, † 1817^{5/1}.

Franz Robert Mauritz, f. 1762, † ung.

¹ Son: Gustaf Adolf Sandberg, f. 1795^{28/8}, fil. mgr i Upsala 1818, slutligen konrektor vid Skara lärov., † 1832^{20/10}; »en utmärkt lärare, af ungdomen vördad och saknad. Mången fattig yngling hade honom att tacka för sin uppkomst». Warholm, Herdaminne, 2, sid. 652.

Anna Kristina, f. 1764 ¹¹/₁ i Habo,^{*} † 1846 ogift på Bussagården i Sjögerstad socken, hos sin yngsta systers son, kommissionslandtmätaren Ture Ljunggren.

Benedikta Eleonora (Nora), f. 1766 ²⁹/₉ i Hvalstad, † enka i Sköfde.
— Gift med en sockerbagare Öman i Skara.

David Joachim, f. 1769, sergeant, † 1846. Tab. XXXIII.

Gustafva Karolina, f. 1771, † 1811 och begravnen i Vombs kyrkogård. — Gift 1795 med kyrkoherden i Sjögerstad och Rådene pastorat, Skara stift, kontraktsprosten, fil. mgr Ture Ljunggren, i hans andra gifte, f. 1748 ⁸/₄, † 1825 ⁴/₆. [Gift 1:0 1779 med Katrina Elisabeth Frondell, f. 1754, † 1789, dotter af kyrkoherden i Slöta Jonas Frondell och hans fru, Margareta Hedvig Bergius. 3:0 1812 med Charlotta Comstedt, f. 1785, † 1835, dotter af hofrättsnotarien i Jönköping, Gustav Comstedt (f. 1751 ¹⁰/₂, † 1826), och hans första fru, Virginia Bortej († före 1791, g. 1776 ²⁶/₁₀].

Tab. XXXIII.

David Joachim (son af Gustaf Georg. Tab. XXXII), f. 1769 ³⁰/₁ i Sandhem. Sergeant vid Skaraborgs regemente och deltog såsom sådan i tyska krigen mot Napoleon; afsked; sedan landt-hushållare, † 1846 ²⁵/₁ på Vinterlund under Gaddagården i Göteve socken, Floby pastorat, hvilken lägenhet han nästan uteslutande med egna händer uppbrutit af stenig utmark. Egde och bebodde Gaddagården i Göteve och Ingemarsgården i Floby och erhöll genom sitt senare gifte en fjerdedel i Vestorp, 2 mtl, med underlydande 1 mtl säteri (tax. 37,000 kr.) i Brismene socken, alla i Vestergötland, de båda förra i Vilske, det senare i Frökinds härad. Återflyttade till Vinterlund 1823 och sålde Vestorp efter sin andra frus död. — Gift 1:0 1795 ²¹/₆ på Gaddagården med *Anna Maria Arenberg*, f. 1774 ³/₅ (eller ²¹/₈) derstädes, † 1811 af lungsot, dotter af inspekt. på Gaddagården Anders Arenberg och Annika Olofsdotter († enka derstädes 1808). 2:0 181(2) med *Kristina Uldin*, i hennes andra gifte, f. 1767 ²²/₉ i Berg socken, † i Falköping 1829; enka efter kyrkoherden i Börstig Per Wikmark (f. 1752 ²⁷/₁₀, † 1811 ¹⁶/₉), samt dotter af mjölnaren Per Uldin i Lerdala.

Barn:

1. *Gustafva Charlotta*, f. 1797 ³⁰/₅ på Gaddagården, likasom de följande barnen. Egendomsegare; † i Skara 1869. Ogift.
1. *Anders Gustaf*, f. 1799, rektor, † 1847. Tab. XXXIV.
1. *Frans Robert*, f. 1802 ⁷/₁₀, landtmät.-ex. 1824, v. kommissionslandtmät. 1829 ⁷/₁₀, kommissionslandtmät. i Malmöhus län 1835;

^{*} Faddrar vid dopet i Habo: prostinnan Elisabeth Beata Seth, komminister Rückman och hans fru, Stina Lisa Mellin, länsman Anders Bruno.

egde en tid gården Fredriksdal i Ask socken, Onsjö härad, †
1856 ⁵/₁ i Landskrona. Ogift.

1. *Johan Fredrik*, f. o. † 1806.

Tab. XXXIV.

Anders Gustaf (son af David Joachim. Tab. XXXIII), f. 1799
⁴/₉ på Gaddagården i Göteveds socken, Floby pastorat. Från Skara
läroverk stud. i Upsala 1820, fil. mgr der 1827, v. kollega vid
Skara skola samma år, ord. dito 1830, vik. gymnas.-adj. 1839—
1841, prvgd 1839 ¹/₁₂, rektor vid Skara skola 1840, tillträdde
1841, † 1847 ¹⁰/₈ af lungsot i Skara. — Gift 1835 ²¹/₈ i Hofva
med *Anna Maria Charlotta Carlander*, f. 1811 ¹⁷/₆ i Hofva
(lefver och bor hos sin son ännu 1900 ganska rask och minnes-
god), dotter af prosten i Hofva pastorat Olof Carlander (f. 1760
³/₁₀, † 1829 ⁸/₃) och hans andra fru, Maria Kristina Rynning
(f. 1778, † 1845).

Barn:

Augusta Maria, f. 1837 ¹¹/₇ i Skara likasom de följande barnen, †
der, 1 månad gammal.

Gustaf Olof David, f. 1838 ³²/₈; intogs i Skara skola 1846, stud. i
Upsala 1856, fil. kand. derstädes 1867, e. lärare i Skara 1868,
adj. vid Venersborgs h. allm. läroverk samma år, tillika biblio-
tekar. derstädes 1871. R. V. O. 1899.

Maria Magdalena, f. 1839 ²⁸/₁₁. † 1843.

Anna Charlotta, f. 1843 ²⁵/₁; bor i Bäckseda s:n, Småland. Ogift.

Augusta Magdalena, f. 1845 ¹⁸/₁; bor enka i Venersborg. — Gift
1873 ¹⁶/₁₀ med landtbrukaren *Otto Gideon Norén*, af Husaby-
släkten, egare af Källstorp i Vestergötland, f. 1840 ⁶/₁, † 1892 ²⁷/₄.

Källor.

Öfverstelöjtnant Walter von Hackewitz' handskrifna »Familien Chro-
nik»; Jernvägstjenstemannen Fritiof Hedströms och framlidne läroverks-
kollega fil. kand. Ture Johan Ljunggrens rikhaltiga anteckningar; kongl.
Riksarkivet; kongl. Krigsarkivet; Arméns pensionskassas arkiv; en mängd
kyrkoarkiv i flere landskap och i Stockholm; enskilte uppgifter af herrar
godsegaren Axel von Hackwitz, läroverksadj. fil. kand. m. m. Gust.
von Hackwitz; f. kronofogden m. m. J. H. Eneman m. fl.

Af tryckta källor hafva begagnats Anreps ättartaflor, herdaminnen
af Warholm, Follin och Aurelius, matriklar och statskalendrar o. s. v.

¹ »En aktningssvärd man och skicklig lärare.» Warholm, Herdaminne, 2,
sid. 648.

Heraldiskt.

Ätten Boije till Gennäs, hvilkens förfäder på 1400-talet kommo från Böhmen öfver till Finland, derifrån ätten senare utbredt sig till Sverige, bär i sitt vapen tre (ankar)-bojar. Dessa bojar torde dock vara helt enkelt en så att säga folketymologisk beteckning för ättenamnet. Böhmrarne kallades nämligen redan på latin *Boji*, och Böhmens namn var i äldre tider *Bojohemum* (3: Bojenheim, fr. Bohème). Att ankarbojen kom i vapnet först efter det släkten lemnat Böhmen, är antagligt, då i Böhmen såsom ett inland, näppeligen begagnades bojar. Men tysk synes dock namnformen *Boije* vara (Boje = boj).

Ätten Ehrensvärds vapen. Ut i M. J. Alopæi parentation öfver Augustin Ehrensvärd (»Ur Finlands historia, publ. ur de Alop. pappren, p. 350») heter det att Ehrensvärd »till sitt riddarevalspråk hälst utvalt ett finskt ord». Det Ehrensvärdska vapnets omskrift är, såsom bekant, »Arméens flotta, Sveaborg». Måne vapnet tidigare bar någon finsk omskrift, eller skulle det »finska ordet», som Alopæus antyder, varit »Sveaborg»?

Ätten von Schantz bär för närvarande i sitt vapen en korp med en ring i näbben samt ofvan ett blått fält. Detta utseende tyckes dock vapnets öfre del icke haft i äldre tider. Ut i ett sigill (Borgå domkapitels arkiv, vol. 354 a), begagnadt 1724 af öfverpostdirektören och kanslirådet Johan Fredrik von Schantz, finnes i öfre fältet en *våg*. Förekomsten af vågen står säkerligen i samband med en tradition inom släktens medlemmar i Finland. Det förmåles nämligen, att en Schantz skulle varit page vid någon tysk furstes hof. En dyrbar ring förkom, hvarföre Schantz misstänktes och kastades i fängelse. Efter någon tid anträffades dock ringen i ett kornäste. Den förorättadepagen skulle sedan upphöjts i adligt stånd såsom vederlag för den lidna oförrätten. I sitt vapen skall han tagit korpen med ringen i näbben. Att äfven rättvisans symbol — vågskålar — i äldre tider fanns i vapnet, gör att traditionen förefaller än trovärdigare.

Ad. Neovius.

Ett porträtt af Gustaf II Adolf.

Vid ett besök i Nürnberg 1898 upptäckte undertecknad bland en samling konterfej öfver »berömde bödlar» uti 3:dje våningen af det 5-hörniga tornet med dess »Folterkammer» — äfven ett stort porträtt i olja af *Gustaf II Adolf*. På min fråga hvem porträttet föreställde, förklarade föreviserskan att det var den svenske kungen Gustaf Adolf.

Då undertecknad icke ser någon annan möjlighet att rädda hjeltekonungens porträtt från den ända till pinsamhet förnedrande plats det innehafver, så göres härhos meddelande om saken i Personhist. tidskr. i det hopp, att porträttet snarligen må anskaffas till Sverige, och, ifall nådigt tillstånd erhålles, i framtiden förvaras i kungaborgen.

Ad. Neovius.

Biografisk litteratur.

Anteckningar om kungl. Svea artilleriregemente 1794—1894. Stockholm 1898. 4 + 468 + 1 s. 8:o. + illustrationer.

Den så benämnda, redan för två år sedan i 250 numrerade exemplar utgifna minnesskriften har tillkommit på grund deraf, att regementets dåvarande chef, öfverste H. von Stockenström (1893?), uppdrog åt några af regementets officerare »att samla uppgifter för nedskrifvandet af dess (reg:s) historia». De i förordet namngifna författarna, förklara, att deras arbete icke gör »anspråk på att vara en fullständig historia», men »anteckningarna» äro i alla händelser af stort intresse. Arbetet innefattar två hufvudafdelningar, af hvilka den första utgör regementets historia, illustrerad med uniformsbilder, krigskartor, m. m., och således är främmande för denna tidskrift. Här och der i denna afdelning finnas dock personhistoriska uppgifter. Andra afdelningen deremot angår »officerskåren 1794—1894» och är följaktligen genomgående personhistorisk. Kortfattade biografiska uppgifter förekomma i stor mängd, och hvad som meddelas om regementets chefer tilldrager sig särskild uppmärksamhet, i följd deraf att samtligas porträtt, med ett undantag, äro återgifna, de flesta påtagligen efter målade förebilder. Upplysningar om hvar dessa förebilder finnas och hvilka konstnärer som utfört dem, lemnas icke. Detta är en brist i de fall, der upplysning kunnat meddelas.

Man saknar porträtt af frih. Hans Wilhelm Gyllengranat (chef 1794—1797), men af efterträdarnas finnes fullständig serie, som upptager frih. Adolf Ludvig von Friesendorff (1797), frih. Otto Wrede (1797—1800), Magnus Johan Björnstjerna (1800—1804), frih. Carl Armfelt (1804—1812), Harald Åkerstein (1812—1816), Adolf Sebastian Gethe (1816—1825), Jonas Hygrell (1825—1840), Fredrik Wilhelm Dassau (1840—1853), Edvard Ulrik Rudebeck (1853—1860), Otto Nordensvan (1860—1871), Carl Henrik Hägerflycht (1871—1872), frih. Carl Victor G:son Leijonhufvud (1872—1874), Clas Gustaf Breitholtz (1874—1885), Edvard Julius Breitholtz (1885—1890) och Henrik Albrecht von Stockenström (1890—1898).

Porträttafbildningarna äro mycket lyckade, och att de tryckts på porträttbladens båda sidor har ej medfört olägenhet.

Carl Ludvig Eugène (Carl XV) var som kronprins öfverste i regementet 1846—1859, och prins Oscar Bernadotte 1893—1897. Porträtt af båda finnas i bokens början.

Regements- och kompaniofficerarnas lefnadsdata meddelas å sidd. 296—420. Derpå följa uppgifter rörande samtliga befattningsinnehafvare vid regementet, utdrag ur rullor, m. m., så att med skäl kan sägas, att det personhistoriska intresset är väl tillgodosedt. Att fel icke kunnat undvikas, hafva författarna sjelfva ansett sig böra reservationsvis anmärka.

K. F. W—r.

Genmäle.

Då vapenplancherna i den senast utgifna kalendern öfver i Sverige lefvande ointroducerad adel, såsom af företalet i densamma synes, blifvit af mig granskade, anser jag såsom en skyldighet att försvara mig mot de skarpa anmärkningar, som af en recensent i Personhistorisk tidskrift, årg. II, häft. I, 1900, blifvit gjorda angående kalenderns heraldiska utsyrsel.

Hvad von Arnoldska vapnet vidkommer, skall öfre fältet vara *rödt*. Troligen har öfversättaren af det ryska adelsdiplomet vilseledande använt ordet purpur i stället för rött.

Bukowskiska vapnet har hittills varit mig fullkomligt obekant, hvarför jag ej ansett mig kompetent att fälla något yttrande derom, helst jag antog, att numera aflidne herr Bukowski, som meddelat detsamma, säkerligen ej saknade kännedom om vapnets rätta utseende. Trots den sakrika och utförliga beskrifningen öfver en heraldisk enhörnings rätta utseende, anser jag det vara hårdt tvinga en släkt, som under hela sin långa tillvaro (sedan år 988 enligt kalendern) fört en häst med klöfvar och horn, att som sköldemärke anlägga en heraldisk enhörning i enlighet med ofvanstående beskrifning. Man kunde ju exempelvis antaga, att en person vid adlandet till sköldemärke erhöll »den ledes» bild med både hofvar och horn, kan det då försvaras om någon, som ej uppfattade hvilken hemsk personlighet vapenbilden föreställde, gjorde den anmärkningen, att menniskorna ej hafva hofvar, och om någon begåfvats med horn, äro de dock aldrig synliga. Von Mülenfelska släkten för enligt olika källor: »In blau ein fliegender Storch», enligt andra: »In blauen Felde ein schrägrechts auffliegende silberner Reiher.» Antingen nu fogeln är en stork eller häger, skall den dock vara af silfver, och så förekommer den äfven å en familjen tillhörig servis.

Anmärkningen huru vildmän ursprungligen tecknades torde ej här hafva någon tillämpning, enär baronerna Rosenörn-Lehn fått sitt vapen fastställt med tvenne nakna, ej *ludna*, vildmän.

Nu till det »heraldiska otinget» på permen. Sköldhållarne och skölden äro tagna ur den 1880 af F. Warnecke utgifna »Heraldisches Handbuch», i hvilken planscherna äro tecknade af den mycket framstående heraldiske konstnären Emil Doepler d. y.

Motivet är hemtadt från ett kurfurstligt baierskt sigill från början af 1500-talet. Sköldens innehåll, de tre kronorna i blått fält brukas ju, ehuru ej med utsatta färger, i såväl embetsverkens sigill som ock i gardenas och lifregementenas knappar och bör därför ej kunna klandras. Heraldiken tillåter, att en vapensköld omgifves af troféer, såsom svärd, hillebarder, kanoner, fanor, standar m. m. Otaliga exempel kunna framdragas, dels från hufvudbanér i våra kyrkor, dels från sigill. Hvar finnes ett förbud stadgadt, att pryda en bland dessa fanor eller standar med ett af hufvudsköldens sidofält? Skulle en friherre Wrede kunna klandras, om han lät gravera eller måla ett vapen med Wredeska stamvapnet i skölden, som omgifves af troféer, bland hvilka ett standar, prydt med friherrevapnets första fält, den sadlade krönte hästen utan ryttare. Detta föres till minne af stamfadern Henrik Wredes ädla handling i slaget vid Kirchholm, der han offrade sitt eget, för att rädda sin konungs lif.

Enligt min öfvertygelse skulle ej någon, vare sig heraldiker eller ej, kalla detta »ett heraldiskt oting».*

Carl Arvid Klingspor.

Smärre biografiska meddelanden.

Om sambandet emellan den svenska släkten von Hennigs och den tyska med samma namn.

Uti sin kalender öfver i Sverige lefvande ointroducerad adel, svensk och utländsk, har dess utgifvare, kammarjunkaren Tersmeden uppgifvit att fru Gotton von Horn är af tysk adlig ätt, hvilket har gifvit en ärad granskare i denna tidskrift, som tecknar sig — a —, anledning till anmärkning. Då kalenderns uppgift möjligen kan hafva sin grund i ett af undertecknad till utgifvarne af fortsättningen till Anreps Åttartaflor lemnadt och af dem upptaget meddelande om anledningen hvarför Carl Fredrik Stuth (f. 1783, † 1817) och hans broder Carl Gustaf (f. 1788, † 1844), båda officerare i svensk tjänst, utbytt sina första tillnamn emot det, som ännu bäres af en tysk, i

* Recensenten har anhållit att i ett kommande häfte få bemöta detta »Genmäle».

Pommern bosatt adlig ätt, anser jag mig skyldig att här lemna en förklaring till namnförändringen.

Anrep har visserligen, hvad den äldre brodern angår, uppgifvit att skälet varit dennes »förmäna gifte» med en dotter till generallöjtnanten Johan Gustaf Coyet och friherrinnan Hedvig Hamilton, och då brodern Carl Gustaf var gift med en fröken Lindencrona, dotterdotter till riksrådet grefve Henning Gyllenborg, kunde ju äfven här det förmäna giftet få gälla såsom orsak. Det låter ju också ganska väl tänka sig att båda fröknarne, som nog icke ville afstå från de ovanligt ståtliga friarne, likväl önskat undslippa det för svenska öron mindre behagliga namnet Stuth. Men detta kan dock icke förklara ett så oförsynt tilltag, som att tillgripa ett adeligt namn, då buret af en framstående officer i svensk tjänst, öfversten, sedermera preussiske generalmajoren Gustaf von Hennigs, hvilken år 1824 hedrades med Sv. Svärdsordens stora kors, 2:dra kl. Ett sådant tilltag, helst båda tillägnade sig dennes adeliga vapen, hade antagligen icke fått passera utan protest och skulle säkerligen gifvit anledning till något helt annat än det broderliga umgänge, som varit rådande emellan de tyska och de svenska namnfränderna.

Bemålde general von Hennigs efterlemnade tvenne söner, Albert von Hennigs till StremLOW och Herman von Hennigs till Techlin, båda ansedda män i deras hemort, Vorpommern, och Johanniterriddare, hvilket icke antyder något alldeles färskt adelskap. Dessa hafva städse erkänt de svenske von Hennigsarne såsom nära fränder. Med den först nämnde underhöll jag under det fransk-tyska kriget en liflig brefvexling, och med den andre, Herman, och flera af hans barn samt en af mågarne, Lothar von der Knesebeck, nu, om jag ej alltför mycket misstager mig, preussisk generallöjtnant, gjorde jag personlig bekantskap hos min svärfader, ryttmästaren Carl Gustaf von Hennigs i Skåne. Af dessa erhöll jag den upplysningen, att bröderna Stuth blifvit af deras då barnlöse fader i vederbörlig ordning adopterade, och att adoptionsbrevet skulle finnas på StremLOW. Som jag då ämnade att besöka Pommern för att der göra en del andra forskningar samt taga afskrift af adoptionsbrevet, blef ej vidare tal härom; och den mängd af göromål, hvaraf jag sedan städse varit öfverhopad, har hindrat såväl den tillämnade resan som ett vidare forskande i denna fråga, hvilken för mig saknar all praktisk betydelse, men som det dock skulle intressera mig att få utredd.

Den vapensköld, som vid introduktionen å riddarhuset 1832 i adelsbrevet tilldelades min svärfader på grund af hans faders kort före dödsfallet år 1817 förvärfvade svenska adelskap, är också densamma, som föres af den tyska adeliga släkten von Hennigs, endast med den skilnad, att då den tyska skölden täckes af tvenne hjelm, den högra krönt af en fläkt tvehöfdad örn, den venstra af ett kreneleradt torn, fick den svenska endast en hjälm med den förstnämnda hjälmprydnaden. Samma sköld har ock allt sedan namnförändringen förts af Carl Gustaf Stuth och hans 3 sönar, af hvilka den yngste, kaptenen Albert von Hennigs, lär efterlemnat en son, hvilken ännu torde vara i lifvet. Om desse fört det tyska vapnet oförändradt, hvad

hjelmarne angår, har jag mig lika litet bekant, som hvilken betydelse för tyskt adelskap det för mig ännu till innehållet okända adoptionsbrevet i sjelfva verket kan ega. Jag vet blott, att den tyska släkten ansåg det ega fullt vitsord för rättigheten att föra dess namn och va pen.

G. Djurklou.

Biografiska data rörande Vasahuset.

Etthundraelfva år äro förflutna sedan friherre Schering Rosenhane utgaf Svea rikets konungalängd (tr. 1789), utgörande sammandrag af hvad Peringsköld, riksrådet grefve Gustaf Bonde, von Stiernman och Lagerbring samt Jakob Wilde, von Dalin, af Botin m. fl. åstadkommit för upprättande af eller bidrag till en genealogisk-biografisk konungalängd för Sverige. Rosenhane tillagnar sig icke annan merit än den, att hafva sammanfört andras arbete, men han förtjenar dock allt erkännande för sin möda. Ehuru hans bok visat sig bristfällig, har den dock utgjort en enhet, till hvilken efterhand anmärkningar kunnat hänföras. Under tidens lopp, särskildt senaste tidens, äro strödda rättelser gjorda beträffande vissa kungl. personers lefnadsdata, och hofintendenten Örnberg har t. o. m. i svenska ättartal VI meddelat kungl. slägtregister omfattande Gustaf I — Carl XIII, med en del nya data. Nu senast förekommer i andra häftet af Historisk tidskrift för i år en af grefve Adam Lewenhaupt under ofvan anförda öfverskrift författad uppsats, deri han rättat felaktiga data rörande åtskilliga af Vasahusets slägtmedlemmar samt gjort tillförlitligheten af några data misstänkt, i hvarje fall med angifvande af skäl. Det synes emellertid, att fortsatt forskning är af behovet påkallad, för att en pålitlig s. k. konungalängd skall kunna upprättas. Att en sådan bok behöfves, torde ej kunna bestridas, men om och då den utgifves böra alla källor för uppgifterna deri anföras.

Excellensen grefve Gustaf Adolf Vive Sparre, (död 1886), en ifrig forskare och flitig antecknare, efterlemnade ett ex. af Rosenhanes konungalängd, med rättelser och tillägg, hvilket ex. nu troligen finnes i grefve Carl Trolle-Bondes å Trolleholm ego och säkerligen, när så önskas, ställes till forskares förfogande.

Jag tillåter mig här anförda några erinringar vid grefve Lewenhaupts uppsats. Jag förstår icke — hvilket kan vara mitt fel —

hvarför å s. 166 konung Erik XIV:s födelsetid, 13 december kl. 1 och 47 min., hänföres till 14 december. Å s. 167 står »den 10 februari s. å.» i sådant sammanhang att dermed skulle åsyftas 1567 i st. för 1568. Å samma sida raden 2 nedifrån står 1566 i st. f. 1568. Å sid. 172 står, att prinsessan Elisabeth föddes den 19 november kl. 12—1 om natten och därför anses född den 20 nov., ehuru med den angifna timmen sannolikt menades början af 19:de dygnet. Å samma sida bör hertig Magnus' dödsdag 26 juni ändras till 21.

K. F. W—r.

***Tillägg till repliken om Drottning Maria Eleonoras porträtt
i Personhistorisk tidskrift.***

Den bristande ansigts-skönhet, som med skäl anmärkes mot fototypien af Drottning *Maria Eleonoras* porträtt i *Personhistorisk tidskrift* beror derpå, att uttrycket, som å sjelfva porträttet i olja är mycket mildt och fint, sannolikt genom retouchering blifvit förvandladt till ett hårdt och skarpt.

Porträttet, det må nu vara af Mierevelt eller någon annan, liknar mer det porträtt af drottningen, hvilket efter gravyr från 1629 finnes i Eichhorns »Svenska Konungar och deras tidehvarf», än samma drottningens porträtt i »*Theatrum Europæum*» och det i »*Historis* oft. Gustavus Adolphus, Amsterdam, 1642», graveradt af C. Dunck.

Sak samma är förhållandet med *Ebba Banærs* porträtt i samma häfte. Oljemålningen företer ett ovanligt skönt ansigte och hon dog vid 21 års ålder. Fototypien af samma porträtt i tidskriften ser mycket äldre ut och ansigtet har väl bibehållit sin regelmässighet men ej sin skönhet. De af samma plåtar, som insändes, tagna fotografierna, hvilka kunna af författaren till anmärkningarna vid *Maria Eleonoras* porträtt beses hos redaktionen för *Personhistorisk tidskrift*, styrka olikheten mellan fototypierna i tidskriften och fotografierna af båda dessa porträtt.

B.

Släkten Harnesksköld.

(Anrep I: 199, Personhist. tidskr. 1899, p. 199.)

Af Herman Nilsson Harneskskölds († ⁵/₁₁ 1692 i Rantasalmi) barn äro kända:

1. *Herman Harnesksköld*, qvartermästare vid Karelska dragon., bodde 1714 i Rantasalmi; hans fru, *Helena Grotenfelt*, nämnes i Wiitasaari 1711.
2. *Beata Harnesksköld*, var 1700 gift med föraren *Elias von Nandelstadt* och trädde ¹⁰/₁₀ 1709 i nytt gifte med *Jacob Ursinus*; hon lefde än 1714.
3. *Sofia Barbro Harnesksköld*, stod fadder i Rantasalmi 1705; gift ²²/₁₂ 1710 med häradsnotarien och sedan 1712 auditören vid Karelska kavalleriet *Johan Prochman* (Brochman i Rantasalmi); hon nämnes 1712 i Wiitasaari, † i Rantasalmi ²⁴/₉ 1745.
4. *Märta Harnesksköld*, fadder såsom jungfru i Wiitasaari 1711, † i Rantasalmi ¹⁵/₃ 1743; gift med adjutanten *Paul Heinzius*, f. 1695, † 1761.
- 5? *Katarina Elisabet Harnesksköld*, uppgifves varit gift med kyrkoherden i Jääskis *Paul Heinzius* som † 1705.
- 6? En dotter uppgifves varit gift med *Calonius'ska* släktens stamfader.
7. *Maria Harnesksköld*, f. 1688; gift ⁷/₁₀ 1706 i Rantasalmi med kyrkoherden i Wiitasaari *Henricus Sigfridi Porthanus* (f. 1669, † ²³/₅ 1729); hon afled ²/₆ 1763 i Wiitasaari och var farmoder till den berömda professorn kanslirådet *Henrik Gabriel Porthan* (jfr vidare Historiall. Arkisto XV, pag. 214, »Spridda anteckningar rörande *Henrik Gabriel Porthan*», af Ad. Neovius).

Frågor.

2. *Johan Eberhard Ludwig (von?) Ehrenreich*, hofstandläkare; hofråd, grundläggare af Mariebergs porslinsfabrik.
 - 1:o) Finnes något porträtt af honom?
 - 2:o) Är, utom det obetydliga, som nämnes i Stråles arbete om Rörstrand och Marieberg, något känt om E:s genealogiska förhållanden?
J. W.
3. *Jean Baptiste Dubost*, hofstandläkare hos Carl XIV Johan.
 Finnes något porträtt af honom?
J. W.

Svenska Autograf-Sällskapet

1900

Styrelse:

Bonde, Carl Carlson, Friherre, Öfverstekammarjunkare. Ordförande.
Klinckowström, Rudolf Mauritz, Friherre, f. d. Öfverste.
Odhner, Claës Theodor, Riksarkivarie.
Rudbeck, Johannes Reinhold Gustaf, Friherre, vice Häradshöfding.
Skattmästare.
Wrangel, Fredrik Ulrik, Grefve, Kammarherre. Sekreterare.

Hedersledamot:

H. H. Prins **Johan af Holstein-Glücksburg**.

Ständiga ledamöter:

Abramson, A. , Grosshandlare.	Lundstedt, B. W. , Biblioteksamanuens.
Bergström, O. W. , Kapten.	Malmsten, K. , Med. Dr.
Bildt, C. N. D. Friherre, Envoyé. Rom.	Naumann, T. , vice Häradshöfding.
de Brun, R. , Direktör.	Platen, C. G. , Ryttmästare.
Finlands Statsarkiv. Helsingfors.	Retzius, M. G. , f. d. Professor.
Holtermann, O. , Ryttmästare.	von Rosen, C. G. , Grefve, Öfverste- kammarjunkare.
Lamm, H. , Grosshandlare.	Wikström, P. M. , Grosshandlare.

Ständig ledamot erlägger en gång för alla en afgift af 75 kr.

Ärligen betalande ledamöter:

Adelswärd, A. T. , Friherre, Bergs- ingeniör. Åtvidaberg.	Alströmer, C. F. A. F. , Friherre, Kans- liråd.
Ahlford, T. , vice Häradshöfding. Up- sala.	Annerstedt, C. , Universitetsbibliotekarie. Upsala.
Ahnfelt, O. N. T. , Professor. Lund.	Appelberg, V. , Direktör.
Algren, T. , Ingeniör.	Appeltofft, P. G. , Kammarkrifvare. Gö- teborg.
Almquist, J. A. , vice Slottsarkivarie.	

- von Arbin, G. E.**, Hofrättsnotarie. Kristianstad.
- Bager, E.**, Godsegare. Thorsberga.
- Bäckström, A. E. O. A.**, Major.
- Barthelson, F. A.**, Kassör.
- Beck-Friis, C. C.**, Grefve, Godsegare. Börringe.
- Belfrage, F.**, Länsmän. Herrljunga.
- Belfrage, J. G. W.**, Kammarherre.
- Bergentjerna, G.**, Revisor.
- Berger, S. T.**, Kanslisekreterare. Djurs-holm.
- Berggrén, E. W.**, Byggmästare.
- Bergstrand, H.**, Fil. Kand. Upsala.
- Björilin, J. G.**, Öfverste. Visby.
- Bonde, C. C:son**, Friherre, Öfverste-kammarjunkare. Eriksberg.
- Bonde, C. J. Trolle**, Grefve, Godsegare. Trolleholm.
- von Bonsdorff, C.**, Professor. Helsing-fors.
- Bore, E.**, Grufpastor. Gellivare.
- Borgström, A. G. S.**, Assessor, Kristi-anstad.
- Brahe, M. P.**, Grefve, Kammarherre. Rydboholm.
- Brahe, N. C.**, Grefve, Öfverstekammar-junkare.
- Brodin, H.**, vice Häradshöfding. Malmö.
- af Burén, A. O. G.**, Kammarherre.
- Burén, T.**, Amanuens.
- Burenstam, C. J. R.**, f. d. Ministre plénipotentiaire. Tjelfvesta.
- Bäckström, A.**, e. o. Hofrättsnotarie.
- Böttiger, J.**, Hofintendent.
- Carlander, C. M.**, Grosshandlare.
- Carlson, E.**, Lektor. Göteborg.
- Carlsson, E. F. T.**, Kamrer.
- Carlson, C. F.**, Kamrer.
- Castro-Feijo, A.**, Portugisisk chargé d'aff.
- Cederström, B. C.**, Friherre, Assessor. Kristianstad.
- Cederström, C. O. R.**, Friherre, Student. Upsala.
- Cederström, E. T.**, Friherre, Godsegare. Krusenberga.
- Cederström, R. S. C. T.**, Friherre, Major.
- Fröst, K. P.**, Komminister. Mantorp.
- Gahn, E.**, Kapten. Upsala.
- Dahl, J. I.**, Löjtnant.
- von Dardel, N. O.**, vice Häradshöfding.
- De la Gardie, M. G.**, Grefve, Lands-höfding. Kristianstad.
- Djurklou, N. G.**, Friherre, Kammar-herre. Örebro.
- Douglas, L. V. A.**, Grefve, f. v. Utri-kesminister.
- Drake, C. F.**, Student. Sigtuna.
- Dubois, S. E. J.**, Kontorsskrifvare.
- Dufwa, A. W.**, e. o. Hofrättsnotarie.
- Durling, A. E.**, Hofrättssekreterare.
- Egerström, F. R.**, Ledamot i Landt-bruksstyrelsen.
- Ehrengranat, K. A.**, Kapten. Borås.
- Ehrenheim, F. C. E.**, Kammarherre. Grönsö.
- Ehrensward, A. C. A. L.**, Grefve, f. v. Utrikesminister, Tosterup.
- Ehrensward, C. A.**, Grefve, Ryttmästare. Liatorp.
- Ehrensward, G. C. A.**, Grefve, Rytt-mästare. Marsvinsholm.
- Ehrensward, J. J. A.**, Grefve, Juris Doktor.
- Ek, C. A.**, vice Häradshöfding.
- Ekman, C.**, Bruksegare. Finspong.
- Ekman, S. U. J.**, f. *Kurck*, Fru, Gub-bero.
- Ekstrand, V.**, Ingeniör. Järfva.
- von Engeström, L. S. B. Benzeltierna**, Grefve, Godsegare. Posen.
- Erlandsson, P.**, Kontorschef. Göteborg.
- von Essen, F.**, Friherre, Riksmarskalk, Excellens.
- von Essen, A. H:son**, Friherre. Signes-berg.
- Falkenberg, A. C. M.**, Friherre, Amanu-ens.
- Falkenberg, C. W. H. G.**, Friherre, Kammarherre. Lagmansö.
- von Feilitzen, C. G. O.**, Advokat, Karls-krona.
- Flach, A. W.**, t. f. Kansliråd.
- Flach, F. F.**, e. o. tjensteman i Armé-förvaltningen.
- Fröding, G. H.**, Öfverstelöjtnant.

Celsing, G. H., Öfverkammarherre.
Clason, S., Docent.
Geete, G. W., Provinsialläkare. Borås.
Gillberg, H., vice Häradshöfding. Lund.
Grönvall, F. W., Juris studerande. Lund.
Gyllenstierna, N., Friherre, Hofjäg-
 mästare. Krappierup.
Gymnasiebiblioteket i Skara.
Gödel, V., Biblioteksamanuens.
Göteborgs Stadsbibliotek.
Hallström, I. C., Professor.
Hansen, H. J., Lärare. Kjöge, Dan-
 mark.
Hedström, F., Revisor.
von Heidenstam, O. G., Kammarherre.
Heilborn, O., Generalkonsul. Djurs-
 holm.
Hierta, P. G. A., Friherre, Godsegare.
 Främmostad.
Hildebrand, H. O. H., Riksantiquarie.
Hildebrand, H. R. T. E., Lektor.
Historiska föreningen i Upsala.
Holm, C. T., Bokhållare.
Holm, G. B. A., vice Häradshöfding.
Härnqvist, W., Aktuarie.
Indebetou, G., Bokhållare.
Jahnsson, J., Hofjuvelerare.
Janse, A. F. D., Kapten.
Johansson, A. E. J., Rådman.
Johansson, J., i Noraskog, Fullmäktig
 i Riksgäldskontoret.
Jungbeck, K. K. A., Revisor.
Kalling, J. P. Uson, Grefve, Amanuens.
Kantzow, J. A., Friherre, f. d. Major.
 Hjulsta.
Karlsson, K. H., Biblioteksamanuens.
Kempe, B., Grosshandlare.
Kiellman-Göranson, A. O. I., Kom-
 minister.
Kinberg, A. W., Revisor.
Klinckowström, A. A. C. R. E., Fri-
 herre, Docent. Djursholm.
Klinckowström, M. F. E., f. *de Leben-*
sky, Friherrinna.
Klinckowström, R. M., Friherre, f. d.
 Öfverste.
Klingspor, C. A., Riksheraldikus. Näsby.
af Klinteberg, F., Hoffrättsråd.
Kniberg, K. G. E., Kapten.

Koschell, O., Bankkassör.
Krigsarkivet.
Kronberg, J. J. F., f. d. Professor.
von Krusenstjerna, J. E., Statsråd.
von Krusenstjerna, H. E. F., Under-
 löjtnant.
Kugelberg, O. M., Revisor.
Lagerberg, A. M. E., Kammarherre.
Lagerberg, S. C. A., vice Häradshöfding.
 Djursholm.
Lagerfelt, F. M. A., Friherre, Kammar-
 herre.
Lagerfelt, G. A. F., Friherre, Kabinetts-
 kammarherre. Lagerlunda.
Lagergren, G. E. F. F. J. L., Markis,
 Kammarherre.
Lagergren, K. H., Postexpeditör. Kristi-
 nehamn.
Lagerheim, C. H. T. A., Utrikesmini-
 ster, Excellens.
Lagerheim, H. G. W. E., Friherre,
 Major.
Langenberg, F. A. L., Kapten.
Leijonancker, C. R. E., Major. Skara.
Leijonhufvud, B. S. Ason, Friherre,
 Major.
Leijonhufvud, G. C:son, Friherre, Ama-
 nuens.
Leijonhufvud, K. A. K:son, Friherre,
 Löjtnant.
Leijonhufvud, K. G. A., Friherre, Löjt-
 nant. Hvilsta.
Leijonhufvud, S. A., Fröken, Fil. Kand.
Lewenhaupt, A. L. C., Grefve, Kammar-
 herre.
Lewenhaupt, C., Grefve, f. v. Utrikes-
 minister, Envoyé. London.
Lewenhaupt, C. H. E., Grefve, Fil. Dr.
 Säbylund.
Levertin, A. P., Med. Dr.
Lindegren, A., Slottsarkitekt.
Lindell, P., Ingeniör.
Lindhult, N. A., Juris Kand. Alingsås.
Lindquist, G., Student. Upsala.
Lindström, A. F., Geolog.
Lundberg, A. W., Ingeniör. Lund.
Lundin, C., Skriftställare.
Lundström, A. H., Professor. Upsala.
Lundström, K. F., Kammararkrifvare.

Lysholm, T. F. R., Major. Marieberg.
Läffler, F., Professor. Djursholm.
Löwen, J. O. W., Friherre, Löjtnant.
 Djursnäs.
Löwen, S. A. F., Grefve, Godsegare.
 Gerstabergh.
Löwenborg, F. W., Löjtnant. Karlberg.
Malmsten, E. H., Amanuens.
Malmström, C. G., f. v. Statsråd. Djurs-
 holm.
Manderström, C. F., Friherre, Gods-
 egare. Dufveholm.
Mannerfelt, C. O., Kapten. Borås.
von Meck, M., Rysk Legationssekreterare.
Montan, E. W., Professor.
Montgomery-Cederhielm, R., Kam-
 marherre. Segersjö.
Munthe, C. D. L. W. W:son, Öfverste-
 löjtnant.
von Möller, A. P., Godsegare. Skottorp.
Nationalmusei Konstafdelning.
Nelson, C. G. A., Folkskolelärare.
Nordenfalk, C. O. C. J., Landshöfding.
 Halmstad.
Norska Rigsarkivet. Kristiania.
Norstedt, R., Landskapsmålare.
Nystedt, G. U., Bataljonsläkare. Alingsås.
Odelberg, C. A., Kapten.
Odencrantz, J. G., Kronofogde. Vim-
 merby.
Odner, C. T., Riksarkivarie.
von Oelreich, F. W., Kapten.
Oldberg, E. O. M., Kommendör.
Oldberg, G. A., f. d. Kapten.
Olivecrona, S. R. D. K., f. d. Justi-
 tieråd.
Palmén, E. G., Friherre, Professor. Hel-
 singfors.
Palmkvist, E., Fil. Kand., e. Lärare.
Peterzens, A. F. R., v. Häradshöfding.
Petrelli, D. T. J., Krigsarkivarie, f. d.
 Kapten.
Peyron, G. F., Ryttmästare. Helsingborg.
Piper, E. H. S., Fröken. Löfstad.
Piper, E. W., f. von Haffner, Grefvin-
 na. Söfdeborg.
Planting-Gyllenbåga, C. G., Major.
 Tranås.
Planting-Gyllenbåga, G. H. V., Kapten.

von Platen, C., Bruksegare.
von Platen, C. L. G., Friherre, f. d.
 Registrator.
Posse, A. R. F:son, Grefve, f. v. Stats-
 minister.
Printzsköld, O. H. R., Förste Hof-
 marskalk.
Raab, C. J. C., Friherre, Kapten.
Ramel, S. G. F. T., Friherre, Andre
 Sekreterare.
Regnstrand, O. V., Revisor.
Rehbinder, H. W. J. N., Friherre,
 Kommerseråd. Djursholm.
Rettig, J., Grosshandlare. Gefle.
Reuterskiöld, S. H. C., Civilingeniör.
 Göteborg.
Riddarhuset.
Riksdagens Bibliotek.
von Rosen, C. A., Grefve, Öfverste-
 kammarjunkare.
von Rosen, F. T. C., Grefve, Kammar-
 herre. Hedenlunda.
von Rosen, G. T. A., Grefve, Kam-
 marjunkare.
von Rosen, R. G. E. M., Grefve,
 Kapten.
von Rosen, W. C., Friherre, Major.
Rosengren, C. E. I. H., Bataljonslä-
 läkare. Karlberg.
Rosman, H., Amanuens.
von Rothstein, C. F., Direktör.
Rudbeck, J. G. R., Friherre, vice Hä-
 radshöfding.
Rudbeck, Reinh., Friherre, Kammar-
 junkare.
Rudbeck, T. G. A. R., Friherre, Student.
 Edsberg.
Ruuth, M. D., Grefve, Generallotsdirek-
 tör. Saltsjöbaden.
Samzelius, H., Jägmästare. Neder-
 Kalix.
af Schmidt, K. A., Amanuens. Vad-
 stena.
Schück, J. H. E., Professor. Upsala.
von Schwerin, W. G., Friherre, Gods-
 egare. Skarhult.
Settervall, K., Biblioteksamanuens.
Silfverskiöld, O. B. A., Friherre, Löjt-
 nant. Koberg.

Sinebrychoff, *P.*, Helsingfors.
Sjöström, *C.*, Stadsfogde. Lund.
Skogman, *K.*, Amanuens.
Snoilsky, *C. J. G.*, Grefve, Öfverbibliotekarie.
Sondén, *C. M.*, Professor.
Sondén, *P. H. S.*, Arkivarie.
Stackelberg, *F. M.*, Friherre, Direktör. Helsingfors.
von Stockenström, *H. A.*, Öfverkammarherre.
Strokirk, *C. E.*, Kapten, Jernvägstrafikinspektör. Göteborg.
Swalin, *W.*, Registrator o. Arkivarie.
Taube, *C. E. B.*, Friherre, f. d. Arkivarie.
Thomle, *E. A.*, Arkivarie. Kristiania.
Trolle, *A. E. S.*, f. *Leijonhufvud*, Friherrinna. Trollenäs.
Trotzig, *C. E.*, Kontrollör. Hedemora.
Törnell, *T. O.*, Auditör.
Ulfsparre, *J. A. O.*, Major. Helsingborg.
Ulrich, *C. J.*, Auditör.
Voug, *C. F. T.*, Kanslisekreterare.
Vult von Steyern, *I. F. W.*, Godssegare. Kaggeholm.
Wachtmeister, *A. F. C. son*, Grefve, Generaldirektör.
Wachtmeister, *A. W.*, Grefve, Andre Sekreterare.
Wachtmeister, *E. S. L. C.*, f. *von Platen*, Grefvinna, Statsfru. Vanås.
Wachtmeister, *G. F.*, Grefve, f. d. Ryttmästare. Knutstorp.

Wachtmeister, *H. G.*, Grefve, Kabinettskammarherre. Årup.
Wachtmeister, *H. H. son*, Grefve, Statsråd.
Wallensteen, *J. A.*, f. d. Kammarrättsråd.
Wallin, *F. E. H.*, Bokförläggare.
Wancke, *F. T.*, Kassör.
Warburg, *K. J.*, Professor.
Wasastjerna, *G. A.*, Godsegare. Nollinge.
Wedberg, *J. O.*, f. d. Justitieråd.
Weidling, *C. H.*, Kontrollör. Göteborg.
Werner, *K. F.*, Kamrerare.
Westerdahl, *E.*, Kamrerare.
Willers, *W.*, Kamrerare.
Wrangel, *A. M. H.*, Grefve, Envoyé. Bryssel.
Wrangel, *C. F.*, Friherre, Kabinettskammarherre. Ellinge.
Wrangel, *E. H. G.*, Professor. Lund.
Wrangel, *F. U.*, Grefve, Kammarherre.
Wrangel, *H. E. I.*, f. *Ehrensward*, Friherrinna. Hyby.
Wrangel, *H. G. W.*, Kapten.
Wretman, *J.*, Rådman.
Zethelius, *G.*, Kanslisekreterare.
Zettervall, *S.*, Ingeniör. Djursholm.
Åkerhielm, *A. L. E.*, Friherre, f. v. Statsråd, President.
Åkerman, *H.*, Envoyé. Paris.
Örnberg, *L. M. V.*, Hofintendent. Vadstena.

Korresponderande ledamöter:

Bovet, *A.*, Bokhandlare. Paris.
Charavay, *E.*, Archiviste-paléographe. Paris.
Cohn, *A.*, Bokhandlare. Berlin.
Fischer v. Röslerstamm, *E.*, Skriftställare. Graz.
de Guëll-y-Borbon, *F.*, Markis. Madrid.

Houghton, *R. M. M.*, Baron. Fryston Hall, Yorkshire.
v. Mohr, von Morburg und Sunegg, Ritter, Jur. Doktor. Graz.
de Prat de Nantouillet, Marquis, Spansk envoyé.
Vallier, *G.*, Godsegare. Grenoble.

Sedan föregående häfte af Personhistorisk Tidskrift utkom, hafva trettionio nya ledamöter inträdt i Svenska Autografsällskapet.

De af sällskapets ledamöter, för hvilka ej annorlunda uppgifves, bo i Stockholm.

Meddelande från Svenska Autograf-Sällskapet.

Följande af Svenska Autografsällskapet utgifna skrifter utlemnas åt ledamöter i sällskapet, efter requisition hos skattmästaren, till nedannämnda pris, nemligen:

Svenska Autografsällskapets tidskrift, Del. I, n:is 1—12 (årg. 1879—1888, 256 sid.), kompl. 20 kr. Af denna afdelning finnas endast *några få fullständiga* årgångar tillgängliga. Lösa häften af n:is 7—12 (1886—1888) säljas för 2 kr. häftet.

Svenska Autografsällskapets tidskrift, Del. II, n:is 1—12 (årg. 1889—1896, 346 sid.), lemnas fullständig för 12 kr., lösa häften för 1 kr. för hvarje häfte; dubbelhäftet n:is 11—12 för 2 kr.

Personregister till delarne I och II (44 sid.) kr. 2.

Detta register lemnas kostnadsfritt, då båda delarne requireras.

Personhistorisk tidskrift, årg. I (1898—1899, 271 sid., med 24 porträtt och register) kr. 5.

Handlingar, utg. genom Svenska Autografsällskapet:

S:t Nikolai kyrkas i Stockholm vigselbok, 1. 1609—1650 och
2. 1651—1700 (182 sid.), utg. af F. U. Wrangel kr. 3.

En adlig och furstlig hofpredikant under 1600-talets senare hälft,
P. G. Öjer; utg. af Karl af Schmidt (82 sid.) kr. 1: 50.

Klosterfolket i Vadstena; af C. Silfverstolpe (168 sid.) kr. 3.

Stockholm 1900. Kungl. Boktryckeriet.